BOSNA I HERCEGOVINA
URED ZA RAZMATRANJE ŽALBI

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РАЗМАТРАЊЕ ЖАЛБИ

BOSNIA AND HERZEGOVINA
PROCUREMENT REVIEW BODY

Broj: JN2-01-07-1-875-10/26
Sarajevo, 06.07.2026.godine

Ured za razmatranje žalbi, rješavajući po **žalbi** od 27.04.2026.godine **žalitelja ABC SOLUTIONS d.o.o. Banja Luka, zastupan po punomoćniku Ostoji Kremenoviću, advokatu iz Banja Luke,** izjavljenoj na Tendersku dokumentaciju u postupku javne nabavke: Izgradnja javne rasvjete u gradu Banja Luka po ESCO modelu, obavještenje o nabavci broj: 320-1-3-142-3-229/26 od 17.04.2026.godine, Ugovornog organa: Grad Banja Luka- Gradonačelnik, **žalbi** od 27.04.2026.godine **žalitelja LUMINOS d.o.o. Sarajevo, zastupan po punomoćniku Jovanu Šarcu, advokatu iz Istočnog Sarajeva,** izjavljenoj na Tendersku dokumentaciju u postupku javne nabavke: Izgradnja javne rasvjete u gradu Banja Luka po ESCO modelu, obavještenje o nabavci broj: 320-1-3-142-3-229/26 od 17.04.2026.godine, Ugovornog organa: Grad Banja Luka- Gradonačelnik i **žalbi** od 27.04.2026.godine žalitelja **EL PROMET d.o.o. Banja Luka, zastupan po punomoćniku Jeleni Diljević, advokatu iz Banja Luke,** izjavljenoj na Tendersku dokumentaciju u postupku javne nabavke: Izgradnja javne rasvjete u gradu Banja Luka po ESCO modelu, obavještenje o nabavci broj: 320-1-3-142-3-229/26 od 17.04.2026.godine, Ugovornog organa: Grad Banja Luka- Gradonačelnik, na osnovu člana 111. Zakona o javnim nabavkama („Službeni glasnik BiH" broj: 39/14, 59/22 i 50/24) i člana 230. Zakona o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 i 41/13), na Plenarnoj sjednici Ureda za razmatranje žalbi održanoj dana 06.07.2026. godine, donio je:

RJEŠENJE

1. **Usvajaju se žalbe žalitelja** ABC SOLUTIONS d.o.o. Banja Luka, zastupan po punomoćniku Ostoji Kremenoviću, advokatu iz Banja Luke, žalitelja LUMINOS d.o.o. Sarajevo, zastupan po punomoćniku Jovanu Šarcu, advokatu iz Istočnog Sarajeva i žalitelja EL PROMET d.o.o. Banja Luka, zastupan po punomoćniku Jeleni Diljević, advokatu iz Banja Luke izjavljene na Tendersku dokumentaciju u postupku javne nabavke: Izgradnja javne rasvjete u gradu Banja Luka po ESCO modelu, obavještenje o nabavci broj: 320-1-3-142-3-229/26 od 17.04.2026.godine, Ugovornog organa: Grad Banja Luka- Gradonačelnik, **kao osnovane.**
2. **Poništava se** postupak javne nabavke: Izgradnja javne rasvjete u gradu Banja Luka po ESCO modelu, obavještenje o nabavci broj: 320-1-3-142-3-229/26 od 17.04.2026.godine, Ugovornog organa: Grad Banja Luka- Gradonačelnik, u cijelosti.
3. Povrat sredstava uplaćenih od strane žalitelja na ime naknada za pokretanje žalbenog postupka, u iznosima od po 15.000,00 KM, izvršiće se na osnovu posebnih rješenja ovog organa.

4. Usvaja se zahtjev žalitelja ABC SOLUTIONS d.o.o. Banja Luka, zastupan po punomoćniku Ostoji Kremenoviću, advokatu iz Banja Luke za naknadu troškova žalbenog postupka izjavljenog u žalbi u iznosu od 843,00 KM.
5. Obavezuje se ugovorni organ da žalitelju ABC SOLUTIONS d.o.o. Banja Luka, zastupan po punomoćniku Ostoji Kremenoviću, advokatu iz Banja Luke nadoknadi troškove žalbenog postupka u iznosu od 843,00 KM u roku od 8 dana od dana izvršnosti ovog Rješenja.
6. Usvaja se zahtjev žalitelja LUMINOS d.o.o. Sarajevo, zastupan po punomoćniku Jovanu Šarcu, advokatu iz Istočnog Sarajeva za naknadu troškova žalbenog postupka izjavljenog u žalbi u iznosu od 843,75 KM.
7. Obavezuje se ugovorni organ da žalitelju LUMINOS d.o.o. Sarajevo, zastupan po punomoćniku Jovanu Šarcu, advokatu iz Istočnog Sarajeva nadoknadi troškove žalbenog postupka u iznosu od 843,75 KM u roku od 8 dana od dana izvršnosti ovog Rješenja.
8. Usvaja se zahtjev žalitelja EL PROMET d.o.o. Banja Luka, zastupan po punomoćniku Jeleni Diljević, advokatu iz Banja Luke za naknadu troškova žalbenog postupka izjavljenog u žalbi u iznosu od 987,19 KM.
9. Obavezuje se ugovorni organ da žalitelju EL PROMET d.o.o. Banja Luka, zastupan po punomoćniku Jeleni Diljević, advokatu iz Banja Luke nadoknadi troškove žalbenog postupka u iznosu od 987,19 KM u roku od 8 dana od dana izvršnosti ovog Rješenja.

OBRAZLOŽENJE

Grad Banja Luka - Gradonačelnik (u daljem tekstu ugovorni organ) je pokrenuo postupak javne nabavke radova - Izgradnja javne rasvjete u gradu Banja Luka po ESCO modelu, objavom na portalu javnih nabavki Obavještenje o nabavci broj: 320-1-3-142-3-229/26 od 17.04.2026.godine. Žalitelj ABC SOLUTIONS d.o.o. Banja Luka, zastupan po punomoćniku Ostoji Kremenoviću, advokatu iz Banja Luke, izjavio je žalbu od 27.04.2026.godine na Tendersku dokumentaciju u postupku javne nabavke: Izgradnja javne rasvjete u gradu Banja Luka po ESCO modelu, obavještenje o nabavci broj: 320-1-3-142-3-229/26 od 17.04.2026.godine, Ugovornog organa: Grad Banja Luka- Gradonačelnik.

Žalitelj LUMINOS d.o.o. Sarajevo, zastupan po punomoćniku Jovanu Šarcu, advokatu iz Istočnog Sarajeva, izjavio je žalbu od 27.04.2026.godine na Tendersku dokumentaciju u postupku javne nabavke: Izgradnja javne rasvjete u gradu Banja Luka po ESCO modelu, obavještenje o nabavci broj: 320-1-3-142-3-229/26 od 17.04.2026.godine, Ugovornog organa: Grad Banja Luka- Gradonačelnik.

Dalje, žalitelj EL PROMET d.o.o. Banja Luka, zastupan po punomoćniku Jeleni Diljević, advokatu iz Banja Luke izjavio je žalbu od 27.04.2026.godine na Tendersku dokumentaciju u postupku javne nabavke: Izgradnja javne rasvjete u gradu Banja Luka po ESCO modelu, obavještenje o nabavci broj: 320-1-3-142-3-229/26 od 17.04.2026.godine, Ugovornog organa: Grad Banja Luka- Gradonačelnik.

Ugovorni organ je dostavio ovom organu Izjašnjenja na navedene žalbe i dokumentaciju potrebnu za odlučivanje po predmetnim žalbama, shodno članu 100. stav (6) Zakona o javnim nabavkama.

Obzirom da se sve žalbe odnose na isti postupak javne nabavke, da se radi o istom činjeničnom stanju, to je sukladno odredbama članka 112. stav (1) Zakona o javnim nabavkama donesen Zaključak o spajanju postupaka broj: JN2-01-07-1-875-8/26 od 29.06.2026.godine.

Žalitelj ABS Solutions d.o.o. Banja Luka u žalbi od 27.04.2026.godine tvrdi sljedeće:

Ugovorni organ Grad Banjatuka provodi otvoreni postupak javne nabavke "Izgradnja javne rasvjete u gradu Banjaluka po ESCO modelu'\ za koji je objavio obavještenje o nabavci na portalu javnih nabavki dana 16.05.2025. godine pod brojem 320-1-3-142-3-229/26. Žalilac je preuzeo tendersku dokumentaciju, pažljivo pročitao i ustanovio da ista nije pripremljen u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama („Službeni glasnik BiH" broj 39/14. 59/22 i 50/24) - u daljem tekstu ZJN i Uputstvom za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda („Službeni glasnik BiH" broj 90/14 i 20/15) - daljem tekstu Uputstvo.U skladu s članom 99. stav (1) i članom 101. stav (1) tačka pod a) ZJN. žalilac ABC SOLUTIONS" d.o.o. Banjaluka, zastupan po punomoćniku Ostoji Kremenoviću advokatu iz Banjaluke, u zakonskom roku dana 27.04.2026. godine izjavljuje žalbu protiv tenderske dokumentacije „Izgradnja javne rasvjete u gradu Banjaluka po ESCO modelu". Žalba je blagovremena, dopuštena, uredna, izjavljena od ovlaštenog lica i lica koje posjeduje aktivnu legitimaciju. Objavljivanjem tenderske dokumentacije ugovorni organ je grubo narušio član 3. stav (1) u vezi sa članom 44. stav (3) ZJN. Članom Z.stav (1) ZJN je propisano da je u upostupku javne nabavke ugovorni organ dužan prema svim ponuđačima ponašati jednako i nediskriminirajuće na način da osigura pravičnu i aktivnu konkurenciju, s ciljem najefikasijeg korištenja javnih sredstava. Tenderska dokumentacija ne osigurava pravičnu i aktivnu konkurenciju, već je naprotiv suzbija i ograničava, pa neće osigurati ni najefikasnije korištenje javnih sredstava. Članom 44. stav (3) ZJN je propisano: "Minimum kvalifikacionih uslova koje utovorni organ odredi za kandidate/ponuđače. kao i dokumenti koji su potrebni za njihovo dokazivanje obavezno treba da budu srazmjerni predmetu javne nabavke i u skladu s njim. Postavljeni uslovi ne smiju imati ograničavajući karakter na konkurenciju i moraju biti jasni i precizni". U tenderskoj dokumentaciji ugovorni organ nije odredio "minimum kvalifikacionih uslova", već su uslovi prilagođeni ponuđaču kojeg utovorni organ favorizuje.

1. Osporavana tenderska dokumentacija (u daljem tekstu: TD) je pod nazivom: Izgradnja javne rasvjete u gradu Banja Luka po ESCO modelu, označena kao građevinski radovi. Sam naziv predmetne nabavke nejasan je i kontradiktoran u odnosu na pojam „izvođenje radova" i značenje pojma „ESCO" model. Pojam „ESCO" model se suštinski odnosi na pružanje energetske usluge (član 11, stav 2. Zakona o energetskoj efikasnosti -Službeni glasnik Republike Srpske broj 59/13). Razlika između radova i usluga od posebnog značaja je u definisanju tehničke i profesionalne sposobnosti ponuđača - za radove propisani su dopušteni minimalni zahtjevi i dokazi- članom 50. ZJN za usluge. a članom 51. ZJN za radove;

2. Ugovorni organ u 12. TD - Zahtjevani garantni rok. postavlja sljedeći uslov: Zahtjevani garantni rok za LED svjetiljke iznosi minimalno 180 (stoosamdeset) mjeseci ...U kontekstu navedenog dijela TD upućujemo na odredbe člana 44. ZJN-a (Provjera kvalifikacije ponuđača) koje propisuju sljedeće: (2) Ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji definiše uslove za kvalifikaciju na način da utvrdi minimum zahtjeva za kvalifikaciju kandidata/ponuđača u pogledu njihove lične sposobnosti, ekonomskog i finansijskog stanja, te njihove tehničke i/ili profesionalne sposobnosti. (3) Minimum kvalifikacionih uslova koje ugovorni organ odredi za kandidate/ ponuđače, kao i dokumenti koji su potrebni za njihovo dokazivanje obavezno treba da

budu srazmjerni predmetu javne nabavke i u skladu s njim. Postavljeni uslovi ne smiju imati ograničavajući karakter na konkurenciju i moraju biti jasni i precizni. (4) Ugovorni organ od kandidata/ponuđača zahtijeva samo one dokaze koji su neophodni da bi se utvrdilo da li kandidat/ponuđač zadovoljava kvalifikacione uslove koje je postavio ugovorni organ. Stoga cijenimo da je traženi garantni rok od 180 mjeseci (15 godina) zahtjev koji u smislu odredbi člana 44. Zakona nije minimalan, odnosno opravdan, dakle, niti srazmjeran predmetu nabavke, imajući u vidu nepobitnu činjenicu da je u poslovnoj praksi proizvođača LED svjetiljke takav rok najčešće do 5 godina, izuzetno do 7 godina. Stoga na osnovu odredbe člana 102. stav (2) ZJN-a zahtijevamo da ugovorni organ dokaže da na tržištu LED svjetiljki postoji više proizvođača istih koji daju garantni rok za period od 15 godina. Imajući u vidu prednje navedeno, zahtijevamo da ugovorni organ izmijeni sporni dio TD te da garantni rok odredi shodno uobičajenoj praksi proizvođača na isporučene LED svjetiljke.

3. Nejasno je na osnovu kojih činjenica je ugovorni organ definisao procijenjenu vrijednost predmetne javne nabavke, u iznosu od 30.265.000.00 KM, a što ima za posljedicu postavljanje izuzetno zahtjevnih uslova ekonomsko-finansijske sposobnosti ponuđača, kao i tehničke i profesionalne sposobnosti ponuđača, čime su povređeni opšti principi javne nabavke iz člana 3. ZJN. naročito načela obezbjeđenja pravične i aktivne konkurencije, s ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava u vezi sa predmetom javne nabavke i njegovom svrhom. Uvidom u Studiju ekonomske opravdanosti koja je objavljena na portalu stoji da su Troškovi LED svetiljki na teritoriji grada Banja Luke sa (de)montažom popravak i sanacija mreže javnog osvetljenja i ugradnja senzora za smart citi platforme, u iznosu od 6.700.000,00 E (str.59.). Pri čemu ugovorni organ u t.6.2. TD procjenjuje predmetnu nabavku u iznosu od 30.265.000.00 KM. S tim u vezi napominjemo da član 15. ZJN-a propisuje način procjene vrijednosti nabavke na sljedeći način: (1) Ugovorni organ zasniva računanje procjenjene vrijednosti ugovora o javnoj nabavci na ukupnom iznosu koji će platiti. bez poreza na dodatu vrijednost (PDV). (2) Određivanje procjenjene vrijednosti javne nabavke vrši se na sljedeći način: a) procjenjena vrijednost nabavke robe. usluga ili radova jednaka je novčanom iznosu koji ugovorni organ plaća, bez obračunatog poreza na dodatu vrijednost. Prilikom izračunavanja procjenjene vrijednosti ugovora o radovima u obzir se uzimaju troškovi radova i ukupna procjenjena vrijednost svih vrsta robe ili usluga koje ugovorni organi stavljaju na raspolaganje izvođaču radova pod uslovom da su one potrebne za izvođenje radova; b) procjenjenu vrijednost robe. usluga ili radova čini njihova procjenjena tržišna vrijednost u vrijeme objavljivanja obavještenja o javnoj nabavci. ili, u slučajevima kada takvo obavještenje nije potrebno. u trenutku kada ugovorni organ započinje postupak javne nabavke. Slijedom navedenog. postavlja se pitanje opravdanosti načina i razloga zbog koga je ugovorni organ procjenio predmetnu nabavku u iznosu od 30.265.000.00 KM. Sporno pitanje je od velikog značaja u predmetnom postupku nabavke imajući u vidu da ugovorni organ osnovom pomenutog iznosa procjenjene vrijednosti nabavke, postavlja izuzetno zahgjevne uslove ekonomsko- finansijske sposobnosti ponuđača kojima zahtijeva Ukupan promet ne manji od 30.000.000,00 KM i posjedovanje finansijska sredstva za izvršenje ugovora u iznosu od minimalno 15.000.000.00 KM. kao i veći broj uredno izvršenih ugovora kao uslov tehničke i profesionalne sposobnosti. Stoga smatramo da se ugovorni organ prilikom procjene vrijednosti nabavke nije u potpunosti pridržavao zahtjeva člana 15. ZJN-a s obzirom da je sporni iznos procjenjene vrijednosti u kontekstu Studije ekonomske opravdanosti nesrazmjerno visok, te su samim tim i razlozi i način određivanja procjenjene vrijednosti predmetne nabavke nedovoljno jasni i kontradiktorni. Takođe ističemo da na navedeni način ugovorni organ direktno veže procjenjenu vrijednost za nesrazmjerno visoke zahtjeve vezane za ispunjavanje traženu ekonomsko-finansijsku sposobnost ponuđača i tehničko-nrofesionalnu sposobnost istih, a što sve

dovodi do ograničavanja aktivne i stvarne konkurencije u predmetnom postupku nabavke zagarantovane članom 3. ZJN-a.

4. U tački 14.1 postavlja se minimalni zahtjev ekonomske i finansijske sposobnosti ponuđača u poslednje 3 godine - minimalno 30.000.000.00 KM. Navedeni zahtjev je zasnovan na nejasno utvrđenoj procijenjenoj vrijednosti ove javne nabavke (prvi žalbeni navod ove žalbe) i nije usklađen sa predmetom ove javne nabavke (član 44. stav 3. ZJN).

5. Tačkom 14.1 TD definisano je da ponuđač mora dostaviti dokaz posjedovanja finansijskih sredstava za izvršenje ugovora u iznosu od minimalno 15.000.000.00 KM. Navedeni zahtjev nije usklađen sa članom 47. ZJN. kojim nije dopušteno postavljanje minimalnog uslova za dokazivanje ekonomske i finansijske sposobnosti - posjedovanje finansijskih sredstava u određenom iznosu za izvršenje ugovora. Naime, zakonske odredbe upućuju na garancije za osiguranje od odgovornosti, poslovne bilanse, ukupni promet i sl. što znači da traženjem navedenog dokaza ugovorni organ prekoračuje ovlaštenja data pomenutom zakonskom odredbom.

6. U tački 14.2 TD definisan je minimalni zahtjev tehničke i profesionalne sposobnosti ponuđača - angažovanje ukupno 39 radnika različitog zanimanja. što predstavlja prekomjerni zahtjev ugovornog organa. posebno zahtjevanje 7 radnika građevinske struke, što je nesrazmjerno predmetu javne nabavke imajući u vidu da u Predmjeru nema građevinskih radova u mjeri u kojoj bi iziskivali potrebu za angažovanje 7 radnika, te stoga navedeni zahtjev nije usklađen sa predmetom ove javne nabavke istim se ograničava stvarna konkurencija. U tom smislu je nejasno kojim pokazateljima se ugovorni organ rukovodio prilikom definisanja gore navedenog broja radnika (KV; VKV ili SSS) - ovo se posebno odnosi na njegov zahtjev za raspolaganje sa 20 radnika elektrostruke i 7 radnika građevinske struke (s tim u vezi se postavlja opravdano pitanje zašto ponuđač koji raspolaže sa 15 radnika elektrostruke ili 5 radnika građevinske struke ne bi moga uspješno realizovati traženi ugovor. Takođe. zahtjev za angažmanom 7 radnika građevinske struke nije niti minimalan, odnosno srazmjeran predmetu nabavke a samim tim nije niti neophodan imajući u vidu da u Predmjeru nema građevinskih radova u toj mjeri koja bi iziskivala potrebu za 7 radnika građevinske struke. te je stoga jasno da je sporni zahtjev ugovornog organa prekomjeran i da ne odgovara složenosti date nabavke.

7. U tački 14.2 TD ugovorni organ zahtjeva posjedovanje opreme za izvođenje radova (auto dizalice 11 komada i vozilo za prevoz radnika i opreme - 4 komada). Navedeni zahtjevi ugovornog organa nisu srazmjerni predmetu ove javne nabavke, jer nejasno je zašto se zahtjeva da ponuđač raspolaže određenom opremom u navedenom broju, posebno raspolaganje vozilima za prevoz ljudi i opreme sa minimalno 7 sjedećih mjesta, i to 4 komada. Pejasno je zašto bi se ugovorni organ bavio načinom na koji će izabrani ponuđač vršiti prevoz zaposlenih radnika prilikom izvršenja zaključenog predmetnog ugovora;

8.Tačkom 9.1 TD zahtjeva se dostavljanje bankarske garancije za ozbiljnost ponude sa minimalnim rokom važenja - period važenja ponude plus 10 dana. Navedeni zahtjev nije u skladu sa članom 61. stav 1. pod a) ZJN. kojim je propisano daje garancija za ozbiljnost ponude garancija u slučaju da ponuđač odustane od svoje ponude u roku važenja ponude i ne može se odnositi na period nakon isteka roka važenja ponude. S tim u vezi žalilac ističe navod po kome postavljeni uslovi vezani za rok važenja bankarske garancije za ozbiljnost ponude nije postavljen shodno korespondirajućim odredbama propisa iz oblasti javnih nabavka. Naime, član 61. ZJN

propisuje : (1) Vrste garancija su: a) garancija za ozbiljnost ponude je garancija u slučaju da ponuđač odustane od svoje ponude u roku važenja ponude; b) garancija za uredno izvršenje ugovora je garancija u slučaju da ponuđač kojem je dodijeljen ugovor ne izvršava svoje obaveze iz ugovora ili ih neuredno izvršava. Dalje. Pravilnik o formi garancije za ozbiljnost ponude i izvršenja ugovora („Sl.glasnik BiH" br.90/14) u članu 5. Obaveze ugovornog organa prema garanciji za ponudu, propisuje: (1) Ugovorni organ vrši povrat sredstava ili dokumenata koja predstavljaju garanciju za ponudu i to u roku od 10 (deset) radnih dana u slučaju gotovinskog depozita, odnosno 5 (pet) radnih dana u drugim sdučajevima a po nastupu bilo kojeg od sljedećih slučajeva: a) odbijanja. ocjene ponude kao neprihvatljive ili istekom perioda važenja ponude. Dakle, iz navedenih odredbi Zakona i Pravilnika je vidljivo da je povrat garancija za ozbiljnost ponude direktno uslovljen periodom važenja ponude, te s tim u vezi ugovorni organ postupa nezakonito kada zahtijeva za bankarsku garanciju za ozbiljnost ponude rok važnosti za period važenja ponude plus 10 dana. kako period važenja ponude ne korespondira sa periodom važenja bankarske garancije za ozbiljnost ponude. Imajući u vidu navedeno, evidentno je da ugovorni organ postupa nezakonito zahtijevanjem dužeg roka važenja garancije za ozbiljnost ponude (u odnosu na važenje same ponude), nego što je to propisano zakonskim i podzakonskim aktima iz oblasti javnih nabavki, te stoga žalilac zahtijeva izmjenu spornog dijela TD i usklađivanje istog sa korespondirajućim odredbama ZJN-a.

9. Tačkom 14.2.1. TD propisan je minimalni zahtjev da ponuđač posjeduje 5 navedenih certifikata kao dokaz da zadovoljava standarde obezbjeđenja kvaliteta (BAS EN ISOili ISO) 9001, 14001, 45001, 50001 i 27001. Međutim, navedeni zahtjev nije usklađen sa odredbom člana 53. stav 1. ZJN kojim je propisana obaveza ugovornom organu u TD da daje potpune informacije o uslovima ugovora i postupku dodjele ugovora, a koji su ponuđaču dovoljni za pripremu ponude na stvarno konkurentskoj osnovi, odnosno članu 3. stav 2. tačka d) alineja 13. Uputstva za pripremu tenderske dokumentacije i ponude, kojim je propisana obaveza ugovornom organu da u TD opiše način na koji će ponuđač koji nudi „ekvivalent" traženim certifikatima dokazati da se radi o prihvatljivoM ekvivalentu, odnosno, ugovorni organ je propustio da u spornoj situaciji jasno i precizno opiše koji dokaz o ekvivalenciji bi bio prihvatljiv za ugovorni organ:

10. U Predmjeru i proračunu radova, Prilog 18. TD, postavljeni zahtjev 2.9. za fabriku koja proizvodi svetiljke dostaviti dokaz da se radi o proizvođaču koji u proizvodnji zahtjevane svjetiljke primjenjuje upravljanje kvalitetom zaštite životne sredine i mjere zaštite i bezbjednosti na radu, uz ponudu je potrebno dostaviti certifikate o primjeni standarda BAS EN ISO ili ISO 14001 ili ekvivalent i BAS EN ISO ili ISO 45001 ili ekvivalent. Nadeni zahtjevi nisu srazmjerni niti neophodni, jer su već zahtjevani dokazi da ponuđač dostavi navedene dokaze. Stoga smatramo da se radi o prekomjernom zahtjevu ugovornog organa a posebno u kontekstu realno moguće situacija da ponuđač ponudi svjetiljke proizvedene u inostranstvu. Pri čemu je ugovorni organ postavio zahtjevne dokaze kvaliteta svjetiljki u odnosu na njihove performanse te se s tim u vezi postavlja pitanje zašto ugovorni organ kao neophodan dokaz traži da fabrika koja proizvodi svjetiljke (npr. u Njemačkoj, Kini i sl.) a koju nude ponuđači u predmetnom postupku nabavke treba imati ISO 45001- sistem upravljanja zdravljem i bezbjednošću na radu ili sertifikat ISO 14001 - sistem okolinskog menadžmenta kada je ugovorni organ dokaze željenog kvaliteta već detaljno postavio TD. Odnosno u kakvoj je relaciji zahtjev za kvalitetom traženih svjetiljki i sertifikati o upravljanja zdravljem i bezbjednošću na radu i sertifikat okolinskog menacmenta. Stoga iz iznesenih razloga smatramo da su sporni zahtjevi ugovornog organ nisu neophodni tj. opravdani a niti minimalni u smislu odredbi člana 44. ZJN-a.

11. Tačkom 2.7 TD zahtjeva se da tehnički list mora biti ovjeren od proizvođača svjetiljke ili od strane onog ko je autorizovan ili opunomoćen od strane proizvođača da može vršiti ovjeru. Navedeni zahtjevi o ovjeri tehničkih listova od strane proizvođača su neopravdani. jer autentičnost tehničkog lista dokazuje se dostavljanjem na uvid istog, a autentičnost takvog dokumenta se potvrđuje originalnim dokumentom izdatim od proizvođača ili njegovima sadržajem objavljenim na službenoj veb stranici proizvođača. S tim u vezi smatramo da je nezakonit zahtjev ugovornog organa kojim traži da tehnički list ili tehnički opis svjetiljke mora biti ovjeren od strane proizvođača svjetiljke kako se radi o zahtjevu koji nije ni minimalan a ni neophodan u smislu odredbi člana 44. ZJN-a. Dodatno, isti je suprotan i članu 53. stav (1) ZJN-a. Naime. notorna je činjenica da proizvođači raznih roba (uključujući i LED sijalice) u poslovnoj praksi sastavljaju tehničke listove u kojima su navedene karakteristike proizvoda a što u najvećem broju slučajeva dati tehnički listovi sadrže niz karakteristika koje zadovoljavaju određene međunarodne standarde u datoj proizvodnoj oblasti. Takođe, tehnički listovi su sastavni dio isporuke robe a isti u najvećem broju slučajeva se u poslovnoj praksi objavljuju na službenim njeb stranicama proizvođača te se temeljem navedenog u svakoj konkretnoj situaciji kupci/naručioci raspolažu podacima o proizvodima koje nabavljaju. Stoga je neopravdan zahtjev ugovornog organa da takvi tehnički listovi moraju biti ovjereni od strane proizvođača. dakle. nepotrebno je (a i savim neuobičajeno) tražiti da proizvođač robe vrši neku ovjeru sadržaja tehničkog lista koji je sam sastavio ili stavio na uvid putem veb stranice, s obzirom da se autentičnost sadržaja takvog dokumenta potvrđuje originatnim tehničkim listom izdatim od strane proizvođača ili njegovim sadržajem objavljenim na službenoj veb stranici proizvođač. Imajući u vidu prednje navedeno, tražimo da ugovorni organ redefiniše sporni dio TD shodno našem obrazloženju u iznesenom žalbenom navodu.

12. U Nacrtu ugovora, u članu 9. tačka 25. propisana je obaveza ponuđača da izvrši tenderom zahtjevana elektro mjerenja kako bi se dokazale ponuđene uštede. Ugovorni organ u konkretnoj situaciji. članom 9. tačka 25. Nacrta ugovora. u vezi sa dokazivanjem zahtjeva iz tačke 14.2.1. f) TD. nije obezbijedio neophodne potrebne informacije u smislu člana 53. stav 1. ZJN u odnosno na zahtjevana elektro mjerenja kojim bi dokazao ponuđene uštede. Ugovorni organ je, imajući u vidu samu suštinu predmetne nabavke (zagarantovanu uštedu troškova korištenja instalacije) i odredbu člana 12. stav 1. Zakona o energetskoj efikasnosti RS, bio dužan da u Nacrtu ugovora predmetne TD bliže definiše utvrđivanje i verifikovanje uštede energije, te stoga navedeni zahtjev TD nije usklađen sa članom 53-. stav 1. ZJN.

13. U Predmjeru radova. Prilog 18. TD zahtjeva se da ponuđači. između ostalog, dostave i Izvještaj o ispitivanju svjetiljki na vibraciju - ZG test ili 0.5G ili ekvivalent. Nejasno je zašto za ugovorni organ nije odgovarajući test vibracije sa 1G ili 2G ako je dovoljan sa 0.5G. posebno imajući u vidu da su testovi na 1G ili 2G dokaz daje svjetiljka izdržljivija nego 0,5G. Navedeni zahtjev TD nije u skladu članom 44. ZJN. jer ne omogućava opciju nuđenja bolji test od traženog 0,5 G. Zbog toga, potrebno je navedeni zahtjev izmijeniti na način da se traži test vibracije minimalno 0.5G, a što ni u kom slučaju ne može ugroziti nabavljanje svjetiljki željenog kvaliteta u odnosu na vibraciju svjetiljki.

14. U TD organ je u tački 14.2.1. pod c) odredio uslov za kvalifikaciju (tehnička I profesionalna sposobnost) u pogledu obrazovnih I profesionalnih kvalifikacija. I to da ponuđač u cilju realizacije predmetnog ugovora ima angažovano odnosno na raspolaganju tokom cijelog trajanja ugovora minimalno sljedeće osoblje:

-1 (jedna) osoba sa najmanje VSS (diplomirani inženjer elektrotehnike - smjer energetski). sa licencom odgovornog izvođača radova i uvjerenjem o položenom stručnom ispitu, sa najmanje 15 godina radnog iskustva i sa potvrdom od proizvođača
svih ponuđenih LED svjetiljki o obučenosti od strane proizvođača za instalaciju, povezivanje, puštanje u rad i održavanje ponuđenih modela LED svjetiljki.
-1 (jedna) osoba sa najmanje VSS (diplomirani inženjer elektrotehnike - smjer energetski), sa licencom odgovornog izvođača radova i uvjerenjem o položenom stručnom ispitu. sa najmanje 5 godina radnog iskustva i sa potvrdom od proizvođača svih ponuđenih LED svjetiljki o obučenosti od strane proizvođača za instalaciju, povezivanje. puštanje u rad i održavanje ponuđenih modela LED svjetiljki.
-1 (jedna) osoba sa najmanje VSS (diplomirani inženjer elektrotehnike - smjer komunikacije). sa licencom odgovornog izvođača radova i uvjerenjem o položenom stručnom ispitu, sa najmanje 5 godina radnog iskustva i sa potvrdom od proizvođača ponuđenog sistema za bežično upravljanje i nadžor LED svjetiljki javnog osvjetljenja o obučenosti za implementaciju istog.
-1 (jedna) osoba sa najmanje VSS (diplomirani inženjer građevinarstva), sa licencom odgovornog izvođača radova i uvjerenjem o položenom stručnom ispitu, sa najmanje 5 godina radnog iskustva.
Postavljenim zahtjevom da jedan član osoblja za izvršenje ugovora mora imati minimalno 15 godina radnog iskustva u struci je u suprotnosti sa članom 3. stav (1) i članom 44. stav (3) ZJN, jer ovaj zahtjev ima ograničavajući efekat na konkurenciju. Nezakonito ograničavanje konkurencije se vrši s ciljem favorizovanje određenog ponuđača što predstavlja prekršaj po članu 116. stav (2) tačka o) ZJN. Postoji li materijalni propis iz oblasti građevinarstva koji propisuje da lica koja učestvuju u građenju (izgradnja javne rasvjete) moraju imati minimalno 15 godina radnog iskustva? Koje su odlučne činjenice koje za učešće u realizaciji ovog ugovora diskvalifikuju nekoga ko ima 14 godina iskustva u struci? Ako neko sa 14 godina iskustva u struci nije dovoljno kvalifikovan za izvršenje ugovora koji ima za predmet izgradnju javne rasvjete, onda to neće biti ni sa još jednom godinom iskustva. Ugovorni organ za diplomiranog inženjera elektrotehnike smjer energetski zahtjeva da ima 15 godina radnog iskustva i da posjeduje licencu odgovornog izvođača izdatu i uvjerenje o položenom stručnom ispitu. Ovaj uslov je u suprotnosti sa Zakonom o uređenju prostora i građenju („Službeni glasnik RS" broj 40/13) i Pravilnikom o uslovima i načinu za izdavanje licenci učesnika u građenju („Službeni glasnik RS" broj 70/13). Predmet postupka javne nabavke je izvođenje radova na izgradnji javne rasvjete u gradu Banjaluka. Članom 116. stav (8) Zakona o uređenju prostora i građenju („Službeni glasnik RS" broj 40/13) je propisano da se licenca za građenje može izdati fizičkom licu koje ima odgovarajuću stručnu spremu, položen stručni ispit i najmanje 2 (dvije) godine radnog iskustva na poslovima građenja objekata određene vrste i namjene. Zatim, uslov za sticanje licence za fizičko lice propisan članom 9. Pravilnika je uvjerenje-refrens lista koju pod materijalnom i krivičnom odgovornošću za tačnost podataka izdaje pravno lice kod kojeg je podnosilac zahtjeva stekao radno iskustvo ili kod kojeg je zaposlen o učešću u građenju, odnosno izvođenju radova za najmanje 5 objekata odgovarajuće vrste i namjene sa tačnim nazivom i godinom izgradnje. Onog momenta kada fizičko lice (diplomirani inženjer elektrotehnike, smjer energetski) stekne licencu za izvođenje radova i nadzor (sa najmanje 2 godine iskustva na izvođenju radova za najmanje 5 objekata odgovarajuće vrste i namjene), niko nema pravo da mu uskrati pravo rad tako što će u tenderskoj dokumentaciji proizvoljno postaviti diskriminirajuću odredbu o tome da mora imati najmanje 15 godina radnog iskustva u struci i licencu za izvođenje, kada tu licencu može steći nakon dvije godine iskustva Dakle, poslovi koji su predmet javne nabavke (izgradnja javne rasvjete), potpadaju pod građenje, odnosno izvođenje radova. u smislu člana 116. Zakona o uređenju prostora i građenju („Službeni glasnik RS" broj 40/13), pa je uslov

za dokazivanjem iskustva od minimalno 15 godina radnog iskustva u struci, u suprotnosti sa s članom 44. stav (3) ZJN. kojim je propisano da ugovorni organ mora odrediti mini.mum kvalifikacionih uslova, koji ne smiju imati ograničavajući efekat na konkurenciju. i članom 3. stav (2) ZJN kojim je propisano daje ugovorni organ dužan dase ponaša prema svim ponuđačima jednako i nediskriminirajuće s ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava. Ovaj žalbeni navod se odnosi i na ostala lica VSS za koja se traži radno iskustvo od najmanje 5 godina, položen stručni ispit i licenca za izvođenje određene faze. Uslov za sticanje licence za izvođenje radova je najmanje dvije godine radnog iskustva u struci. paje uslov kojegje postavio ugovorni organ od najmanje 5 godina radnog iskustva diskriminirajući i u suprotnosti sa materijalnim propisom iz oblasti građevinarstva.

15. Za sva ova lica ugovorni organ zahtjeva da posjeduju licencu za izvođenje i položen stručni ispit. U tenderskoj dokumentaciji je ugovorni organ propisao da je dodatno potrebno dostaviti. za diplomirane inženjere elekrotehnike. kopije licenci odgovornog izvođača radova i uvjerenje o položenom stručnom ispitu, za diplomiranog inžinjera građevine, kopije licenci odgovornog izvođača radova i uvjerenja o položenom stručnom ispitu. Članom 116. stav (8) Zakona o uređenju prostora i građenju („Službeni glasnik RS" broj 40/13) je propisano da se licenca za građenje može izdati fizičkom licu koje ima odgovarajuću stručnu spremu. položen stručni ispit i najmanje 2 (dvije) godine radnog iskustva na poslovima građenja objekata određene vrste i namjene. Uslov za sticanje licence je položen stručni ispit, pa diplomirani inženjer elektrotehnike ili građevinarstva koji posjeduje licencu, je prije sticanja licence već položio stručni ispit, pa je zahtjev ugovornog organa za dostavljanje u ponudi licence i uvjerenja o položenom stručnom ispitu suvišan i u suprotnosti sa čtanom 44. stav (3) ZJN kojim je propisano: "Minimum kvalifikacionih uslova koje ugovorni organ odredi za kandidate/ponuđače. kao i dokumenti koji su potrebni za njihovo dokazivanje obavezno treba da budu srazmjerni predmetu javne nabavke i u skladu s njim".

16. Ugovorni organ je u TD odredio brojne uslove tehničke i profesionalne sposobnosti. Tako je u tački 14.2.1 propisao uslov pod :
a1) Da je ugovorio i izvršio najmanje 5 (pet) ugovora u prethodnih pet godina od objavljivanja obavještenja o nabavci, sa predmetom istim ili sličnim kao što je predmet nabavke, tj. zamjena ili rekonstrukcija ili racionalizacija ili unapređenje ili održavanje ili izgradnja javne rasvjete sa energetski efikasnim rasvjetnim tjelima
- LED svjetiljkama, u kojima je obuhvat pojedinačanog projekta najmanje 2.000 LED svjetiljki, a barem jedan projekat sa obuhvatom najmanje 10.000 svjetiljki. Fizički obim poslova treba da se odnosi na najmanje 5 (pet) ugovora o nabavci. isporuci i montaži javne LED rasvjete (LED svjetiljki) kao isti. ili nabavci ili isporuci ili montaži javne LED rasvjete (LED svjetiljki) kao sličnim.

a2) Da je ugovorio i izvršio najmanje 5 (pet) ugovora, u prethodnih pet godina od objavljivanja obavještenja o nabavci. sa predmetom istim ili sličnim kao što je predmet nabavke. tj. zamjena ili rekonstrukcija ili racionalizacija ili unapređenje ili održavanje ili izgradnja javne rasvjete sa energetski efikasnim rasvjetnim tjelima
- LED svjetiljkama. uz primjenu LED svjetiljki sa kontrolerima za daljinsko upravljanje i nadžor, u kojima je obuhvat pojedinačanog projekta najmanje 50 LED svjetiljki sa kontrolerima za daljinsko upravljanje i nadžor, a barem jedan projekat sa obuhvatom najmanje 100 LED svjetiljki sa kontrolerima za daljinsko upravljanje i nadžor. Fizički obim poslova treba da se odnosi na najmanje 5 (pet) ugovora o nabavci, isporuci i montaži javne LED rasvjete (LED svjetiljki sa kontrolerima za daljinsko upravljanje i nadzor) kao isti, ili nabavci ili isporuci ili

montaži javne LED rasvjete (LED svjetiljki sa kontrolerima za daljinsko upravljanje i nacor) kao sličnim.
Ovaj uslov je određen suprotno članu 7. stav (4) Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda („Službeni glasnik BiH" broj 90/14 i 20/15), kojim je propisano:
„Ako ugovorni organ od kandidata/ponuđača kao dokaz tehničke i profesionalne sposobnosti traži popis ugovora, smatra se da je uslov :
a) u vezi sa predmetom nabavke. odnosno grupom predmeta nabavke. ako se traži dokaz o izvršenju istog ili sličnog, odnosno istih ili sličnih ugovora kao što je predmet nabavke, odnosno lot, te
b) srazmjeran predmetu nabavke, odnosno lotu, u slijedećim slučajevima:
1) kada se traži dokaz o izvršenju jednog ugovora, ako njegov iznos nije viši od procijenjene vrijednosti nabavke, odnosno od procijenjene vrijednosti pojedinog lota;
2) kada se traži dokaz o izvršenju više ugovora, ako njihov zbirni iznos nije viši od procijenjene vrijednosti nabavke. odnosno od procijenjene vrijednosti pojedinog lota".
Pravilnim tumačenjem ove odrebe Pravilnika se izvodi zaključak da ugovorni organ kod propisivanja uslova tehničke i profesionalne sposobnosti može tražiti uspješno iskustvo u realizaciji jednog ugovora ili više ugovora, ali da ugovorni organ nema pravo da broj ugovora samovoljno određuje. Ugovorni organ je po svom nahođenju propisao broj utovora na najmanje 5. Ko je, zašto i na osnovu kojeg propisa odlučio da minimalan broj ugovora mora biti baš 5? Ovim je utovorni organ iz učešća u postupku javne nabavke isključio sve ponuđače koji imaju uspješno iskustvo u relaizaciji 1 (jednog) ugovora sa istim ili sličnim predmetom nabavke gdje je obuhvat izvršenja ugovora u pogledu broja zamjenjeih svjetiljki i led kontrolera bio najmanje kao i u ovoj javnoj nabavci. Takođe je iskuljučio iz učešća sve ponuđače koji imaju uspješno realizovano više od jednog a manje od pet ugovora u kojima je obuhvat broja zamjenjenih svjetiljki i led kontrolera bio najmanje kao u ovoj javnoj nabavci, pa je ovaj uslov za kvalifikaciju propisan u suprotnosti sa članom 7. stav (4) Pravilnika i u su protnosti sa članom 3. ZJN.

17. Ugovorni organ je propisao jedan od uslova tehničke i profesionalne sposobnosti, da ponuđač posjeduje autodizalicu sa korpom radne visine minimalno 22 metra. Time je ugovorni organ propisao uslov za kvalifikaciju koji nije srazmjeran predmetu nabavke i koji ne osigurava pravičnu i aktivnu konkurenciju s ciljem najefikacijeg korištenja javnih sredstava, već naprotiv podstiče nejednak treman i diskriminaciju ponuđača. Iz opisa posla (obrazac za cijenu ponude prilog 18 TD), nacrta ugovora i tenderske dokumentacije ne može se zaključiti da je za izvršenje ugovora neophodna korpa visine podizanja minimalno 22 metra. U obrascu za cijenu ponude se navode visine stubova od 4 metra. 6 metara i 8 metara. pa je ovaj zahtjev da ponuđač posjeduje autodizalicu sa korpom visine podizanja 22 metra određen nesrazmjerno premetu i opisu javne nabavki, s ciljem diskriminacije. Na toj visini u gradu Banjaluci se ne montiraju svjetiljke javne rasvjete. Za rad na toj visini se primjenjuju posebne mjere zaštite na radu na koje je utovorni organ morao skrenuti pažnju u TD ako će se radovi zaista vršiti na toj visini. Korpa sa podizanjem platforme visine minimalno 22 metara je više potrebna vatrogasnim i spasilačkim službama nego dobavljaču za izgradnju javne rasvjete. U Tabeli (prilog 20) navedena su 53 tipa karakterističnih pozicija rasvjete i najveća visina je 12 metara na koju se svjetiljka postavlja (što je nesporno vidljivo iz kolone Tabele: Visina OC svjetiljke) iz čega se može zaključiti da je potpuno nepotreban zahtijev da ponuđač posjeduje autokorpu visine dizanja minimalno 22 metra. Pored toga, sporimo i zahtjev utovornog organa za raspolaganje sa 10 autodizalica sa korpom do radne visine od 12 m, kako smatramo da je broj traženih dizalica nesrazmjeran a isti nije niti neophodan za izvršenje traženog ugovora. te s tim u vezi smatramo da raspolaganjem sa manjim brojem datih mašina ponuđač može zadovoljiti potrebe urednog izvršenja ugovora.

18. Na strani 8-59 Studije ekonomske opravdanosti se navodi : Specifikacija o finansijskoj prihvatljivosti se definiše kao minimalnu garantovanu uštedu sa novom LED rasvetom u odnosu na zbirnu cenu koju bi lokalna samouprava plaćala u narednih 15(petnaest) godina (kumulativno) za sve korisnike u naseljenim mestima na teritoriji grada Prokuplja, ukoliko je postojeći sistem javne rasvete u funkciji 100 %. Žalilac postavlja pitanje za koji utovorni organ je rađena Studija ekonomske opravdanosti. za grad Prokuplje ili za grad Banjaluku. koji ima status ugovornog organa u ovoj javnoj nabavci.

19. Tačkom 26.1. TD propisano je da prijedlog ugovora ugovorni organ će dostaviti izabranom najpovoljnijem ponuđaču u skladu sa nacrtom ugovora iz TD, pri čemu ugovorni organ zadržava pravo prilagođavanja prijedloga ugovora u skladu sa predmegom nabavke. Navedeni zahtjev ugovornog organa nije u skladu sa članom 44. stav 3. ZJN - nije jasan i precizan, a u primjeni može koristiti ugovornom organu za netransparentno postupanje (jedan od opštih principa javne nabavke iz člana 3. ZJN). Zaključenjem ugovora o javnoj nabavci, koji treba da bu de predložen od strane ugovornog organa i mora biti u skladu sa TD (uključujući i nacrt ugovora). presgaje primjena ZJN i počinje primjena mjerodavnog zakona o obligacionim odnosima, kojim su propisani uslovi i postupak izmjene utovora u ieriodu njegovog izvršenja;

Shodno naprijed navedenom, podnosilac žalbe predlaže da Ugovorni organ u skladu sačl. 100. stav 3. Zakona o javnim nabavkama donese odluku kojom usvaja predmetnu žalbu kao osnovanu, te uskladi TD u osporavanim dijelovima sa ZJN i podzakonskim aktim. kao i da žaliocu nadoknadi troškove postupka koji ukupno iznose 843.00 KM -troškovi zastupanja žalioca od strane advokata prema tarifnom broju 2. 11 i 12 Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Sl. glasnik Republike Srpske" broj 68/05 i 96/19 - troškovi zastu panja). Ukoliko Ugovorni organ žalbu ocijeni neosnovanom. dužan je da istu, sa kompletnim spisom u zakonskom roku od 5 dana, proslijedi drugostepenom organu. Žalilac zahtjeva od drugostepenog organa da žalbu usvoji i poništi osporavanu TD, iz razloga navedenih u ovoj žalbi, te naloži ugovornom organu da žaliocu nadoknadi troškove postupka koji ukupno iznose 843,00 KM - troškovi zastupanja žalioca od strane advokata prema tarifnom broju 2, 11 i 12 Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Sl. Glasnik Republike Srpske" broj 68/05 i 96/19 - troškovi zastupanja). Žalilac zahtjeva povrat u plaćene naknade za pokretanje žalbenog postupka, administrativne takse i naknadu za zastupanje od strane advokata.

U svom izjažnjenju na žalbene navode žalitelja ABC Solutions d.o.o. ugovorni organ tvrdi sljedeće:

Ugovorni organ Grad Banja Luka provodi postupak javne nabavke ..Izgradnja javne rasvjete u gradu Banja Luka po E8SO modelu". Procijenjena vrijednost javne nabavke iznosi 30.265.000,00 KM (bez PDV-a). Kriterijum za izbor najpovoljnijeg ponuđača je ekonomski najpovoljnija ponuda. Broj obavještenja o nabavci sa portala javnih nabavki je 320-1-3-142-3-229/26 od 17.04.2026. godine i u Službenom glasniku BiH, broj 29/26 od 24.04.2026. godine, ispravka obavještenja o nabavci broj 320-1-3-142-8-242/26 od 23.04.2026. godine i u Službenom glasniku BiH broj 31/26 od 05.05.2026. godine.

Dana 27.04.2026. godine ugovorni organ zaprimio je žalbu na tendersku dokumentaciju za javnu nabavku broj 15-404-142/26 ..Izgradnja javne rasvjete u gradu Banja Luka po E5SO modelu" izjavljenu od strane ..AVS zoćlćopb" d.o.o. Banja Luka, putem punomoćnika, Ostoje Kremenovića advokata iz Banja Luke. Postupajući po žalbi ugovorni organ je utvrdio da je žalba blagovremena, dopuštena, izjavljena od strane ovlaštenog lica, lica koje ima aktivnu legitimaciju i uredna ali je ugovorni organ smatra neosnovanom, te je zajedno sa ovim izjašnjenjem

proslijeđuje na razmatranje Kancelariji za razmatranje žalbi, shodno članu 100. stav (5) Zakona o javnim nabavkama (Službeni glasnik BiH, broj 39/14, 59/22 i 50/24).

U prvom žalbenom navodu žalilac osporava činjenicu zašto je predmetna nabavka kvalifikovana kao radovi. Prvi žalbeni navod ugovorni organ smatra apsolutno nesonovanim.

Ukoliko bi se podjela ugovora temeljila isključivo na vrijednosti utrošenih roba, rijetko koja nabavka radova bi se mogla definisati kao takva, najbolji primjer je izgradnja autoputa za koju se koriste asfalt, zemlja, bukobrani itd. koji nose više vrijednosti nego sam rad, pa se bez problema definišu i provode kao nabavka radova. Pored toga, Aneksom I je veoma jasno i precizno definisano da se predmetna pabavka, bez obzira na vrijednost roba potrebnih za njenu realizaciju. prema ZJN BiH definiše kao nabavka radova, uvažavajući njenu prirodu, karakter i krajnji rezultat koji se treba obezbjediti okončanjem svih poslova koji predstavljaju predmet nabavke, ato je kompletan sistem javne rasvjete na području Erada Banja Luka.

Zatim, u skladu sa članom 11. Zakona o energetskoj efikasnosti RS definisano je šta predstavlja energetsku uslugu, pri čemu ista, u skladu sa stavom (3) istog člana obuhvata i neophodne radove. Upravo iz tog razloga, a uvažavajući odredbe i jednog i drugog zakona, predmetna nabavka je definisana kao nabavka radova. Predmet ove javne nabavke je u skladu sa članom 2. stav 1. tačka a) 3 i Aneksom I Zakona o javnim nabavkama definisan kao nabavka radova. Predmet ove javne nabavke u skladu sačlanom 2. stav 1. tačka a) 2 i Aneksom II uz isti zakon nije dozvoljeno da se definiše kao nabavka usluga. Zakon o energetskoj efikasnosti je u pripremi tenderske dokumentacije korišten kao dopunski izvor prava samo kao dopuna tenderske dokumentacije koja nije definisana i nije kontradiktorna Zakonu o javnim nabavkama. Članom 11. stavovi (1) i (2) Zakona o energetskoj efikasnosti Republike Srpske definisan je pojam ESCO koji je korišten u nazivu tenderske dokumentacije. Članom 11. stav (3) definisano je da je energetska usluga u smislu Zakona o energetskoj efikasnosti i građenje i rekonstrukcija i održavanje i slično.

U drugom žalbenom navodu žalilac osporava zahtjevani garantni rok za led svjetiljke.Ugovorni organ je ovlašten definisati uslove kvalifikacije i tehničke zahtjeve shodno svojim potrebama, uvažavajući relevantne odredbe ZJN što je u konkretnom slučaju i ispoštovano, ali to ne znači da se predmet nabavke/karakteristike i ostalo moraju prilagoditi da može učestvovati svaki ponuđač koji se bavi LED rasvjetom.

Garantni rok za svetiljke od 15 godina je prilagođen predmetu ove javne nabavke obzirom da je 15 godina predviđeni rok u kome će izabrani ponuđač izvršavati i garantovati izvršenje predmetnog ugovora o javnoj nabavci. Garantni rok od 15 godina je potpuno uobičajeni garantni rok koji daju svi renomirani proizvođači svetiljki ako žele da budu konkurentni u ovako velikim i značajnim javnim nabavkama. Naručilac je korisnik budžetskih sredstava i dužan je da se o istima brine na najbolji mogući način.Ako bi garantni rok bio određen na kraći vremenski rok od 15 godina naručilac bi se izložio riziku dodatnog investiranja što naručilac nije spreman da prihvati. U javnim nabavakama u regionu koje su rađene po principu višegodišnje naplate različiti proizvođači su davali garancije između 12 i 20 godipa (Nikšić 20 godina, Užice 15 godina, Subotica 13 godina, Kikinda 15 godina, Valjevo 14 godina itd.), odnosno za sve vreme trajanje otplate. Shodno iznesenom, predmetni žalbeni navod je neosnovan.

Žalilac u trećem žalbenom navodu osporava procijenjenu vrijednost nabavke. Činjenice koje idu u prilog neosnovanosti ovako koncipiranog žalbenog navoda iznosimo u nastavku.

Naime, procijenjena vrijednost predmetne javne nabavke utvrđena je u skladu sa članom 15. Zakona o javnim nabavkama u visini od 30.265.000,00 KM i ista je u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama. Zbog togaje ugovorni organ potpuno u skladu sa članom 47. Zakona o javnim nabavkama u tenderskoj dokumentaciji zahtevao od ponuđača da imaju ukupan promet u prethodne tri godine u iznosu od najmanje 30.000.000,00 KM.

Tenderskom dokumentacijom ugovorni organ je odredio da će svoja plaćanja vrednosti investicije vršiti u periodu od 15 godina. Zbog petnaestogodišnjeg perioda plaćanja vrijednosti investicije - ugovorene cijene ugovorni organ nije mogao da osnovnu cijenu koja je utvrđena u Idejnom projektu utvrdi kao vrijednost ove javne nabavke. Idejnim projektom je utvrđena samo cijena radova, opreme i usluga koja je važeća u trenutku izrade idejnog projekta.Obzirom da je naručilac predvidio da će svoja plaćanja vršiti u periodu od 15 godina i da će ponuđači na osnovu tog roka plaćanja utvrditi visinu svojih ponuda naručilac nije mogao da tu cijenu predvidi kao vrijednost ove javne nabavke.Osnovna cijena utvrđena Idejnim projektom se realno mora uvećati za zaradu ponuđača kao i za stope inflacije to jest za rast realnih cijena za period plaćanja od 15 godina. Takođe je u procijenjenu vrijednost ove javne nabavke uključena i visina kamate koju bi imao svaki ponuđač plaćao banci za kreditiranje ovog posla na period od 15 godina. U slučaju da ponuđač ima svoja slobodna sredstva i da mu ne treba kredit od poslovne banke da bi se utvrdila vrijednost ove javne nabavke moraju se obračunati kamate koje bi takav ponuđač imao od poslovne banke samo da uloži ili oroči ta slobodna novčana sredstva. Naručilac na osnovu cijene iz Idejnog projekta i uvećanja iste na navedeni način, a u skladu sa članom 15. Zakona o javnim nabavkama utvrdio da je vrijednost ove javne nabavke 30.265.000,00 KM. Ovaj iznos je potpuno realan. Isti iznos će ugovorni organ obezbediti u svom budžetu od uštede u potrošnji električne energije. U nastavku ovog postupka javne nabavke ugovorni organ će izabrati najpovoljniju ponudu koja ne premašuje utvrđenu vrednost ove javne nabavke. Procijenjena vrednost predmetne javne nabavke utvrđena je u skladu sa članom 15. Zakona o javnim nabavkama u visini od 30.265.000,00 KM i ista je u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

U četvrtom žalbenom navodu, žalilac neosnovano i paušalno osporava uslov propisan tenderskom dokumentacijom u pogledu ekonomske i finansijske sposobnosti i to da ponuđač u poslednje tri godine ima promet ne manji od 30.000.000, 00 KM. Navedeni uslov je potpuno zakonit i minimalan ako uobzirimo činjenicu da je Uputstvom za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda predviđeno da tražena visina ukupnog prometa ne smije da prelazi dvostruki iznos procijenjene vrijednosti nabavke a u konkretnom slučaju uslov je postavljen blaže odnosno visina traženog prometa odgovara procijenjenoj vrijednosti nabavke. Zbog toga je ugovorni organ potpuno u skladu sa članom 47. Zakona o javnim nabavkama u tenderskoj dokumentaciji zahtevao od ponuđača da imaju ukupan promet u prethodne tri godine u iznosu od najmanje 30.000.000,00 KM.

Žalilac u petom žalbenom navodu ističe da zahtjev iz tenderske dokumentacije na osnovu kojeg ponuđač mora dostaviti dokaz da posjeduje finansijska sredstva za izvršenje ugovora u iznosu od minimalno 15.000.000,00 KM nije usklađen sa članom 47. ZJN. Ovakav žalbeni navod je paušalan i ničim dokazan. Naime zakonski osnov za navedeni uslov je član 47. stav (1) tačka a) kojim je propisano:.. Ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji može utvrditi minimalne uslove u pogledu ekonomske i finansijske sposobnosti kandidata/ponuđača, kao i dokaze koji se zahtjevaju a koji mogu biti: a) odgovarajući dokument koji izdaje banka ili druga finansijska institucija, a kojim se dokazuje ekonomsko-finansijska sposobnost u pogledu činjenica koje se mogu dokazati iz dokumenata koje izdaje banka ili druga finansijska institucija u skladu sa pozitivnim propisima'7 Dakle, traženi uslov je zakonit i kao takav neophodan uzimajući u obzir vrijednost, obim i složenost samog posla kojeg potencijalni ponuđač treba realizovati a čija realizacija zahtjeva značajna finansijska sredstva. Navedeni uslov je opravdan činjenicom da je cilj ugovornog organa da dobije ponuđača koji je sposoban i pouzdan da predmetni posao obavi kvalitetno i u zadatim rokovima.

U šestom žalbenom navodu se osprava zahtjev iz tenderske dokumentacije koji se odnosi na zahtjevani broj radnika. Da bi se ispoštovao zahtjevani rok završetka posla analazom na tržištu ustanovilo se da je ovo neophodan broj radnika. Mora se obezbijediti gotovo pa nesmetano

kretanje građana Banja Luke, osigurati uslovi za nesmetan tok prometa, privredne aktivnosti i slično, te je neophodno osigurati brz i efikasan rad, a što ponuđači mogu obezbijediti ili kroz udruživanje u grupu ponuđača ili podugovaranjem. Ugovorni organ u postupku javne nabavke mora da izabere ponuđača koji je tehnički i profesionalno sposoban da realizuje ovu javnu nabavku.Tenderski zahtevi u vezi tehničke i profesionalne sposobnosti su u potpunosti određeni i u skladu su sa članom 51. Zakona o javnim nabavkama. Vrsta, količina, kvalitet i vrednost predmetne javne nabavke i to nabavke i ugradnje 19.308 svjetiljki u roku od 180 kalendarskih dana je direktno uticala na ove tenderske zahtjeve.Sve stare svjetiljke se u najkraćem mogućem roku prvo demontiraju i odlažu, a zatim se umesto njih montiraju nove svjetiljke roku.Sve svjetiljke se nalaze na javnim površinama i nephodno je radove na demontaži i montaži izvesti izuzetno precizno, brzo, odgovorno i bez greške.U slučaju neadekvatnog rada ili rada koji traje duže nego što je predviđeno tenderskom dokumentacijom nužno bi dovelo do nanošenja velike direktne i indirektne štete ugovornom organu i građanima Banja Luke.Zbog toga su svi uslovi koje je ugovorni organ utvrdio po ovom osnovu neophodni i srazmjerni , a ujedno i minimalni predmetnoj javnoj nabavci što je sve u skladu sa članom 44. Zakona o javnim nabavkama.Samo ponuđač koji u cjelosti ispunjava zahtjevane uslove može da sa prihvatljivom vjerovatnoćom garantuje ugovornom organu da će kvalitetno i na vreme izvršiti sve svoje ugovorne obaveze. U slučaju neadekvatnog rada ili rada koji traje duže nego što je predviđeno tenderskom dokumentacijom nužno bi dovelo do nanošenja direktne i indirektne štete ugovornom organu i građanima Banja Luke.Nije ni moguće utvrditi ogromne razmjere štete kada bi naprimjer radovi na zameni svetiljki koji nužno zahtevaju zatvaranje saobraćajnica trajali duže od 180 kalendarskih dana. Za ugovorni organ bi bilo najbolje da se predmetni radovi završe za 30 kalendarskih dana, ali nažalost to bi bio zahtjev koji je potpuno nerealan u odnosu na tehničke zahteve ispunjenja ove predmetne javne nabavke. Shodno navedenom ovaj žalbeni navod smatramo neosnovanim.

Žalilac u sedmom žalbenom navodu ističe da zahtjevi ugovornog organa u pogledu posjedovanja opreme za izvođenje radova (auto dizalice sa korpom i posjedovanje vozila za prevoz radnika i opreme) nisu srazmjerni predmetu ove javne nabavke. Kao što smo naveli i u okviru izjašnjenja za prethodni žatbeni navod cilj ugovornog organa je da dobije ponuđača koji je tehnički i profesionalno sposoban da izvrši posao zamjene i utradnje 19.308 svjetiljki uključujući demontažu starih a sve to u roku od 180 kalendarskih dana. Ako samo uobzirimo prirodu posla ove javne nabavke postavlja se pitanje na osnovu čega je žalilac zaključio da ovakav uslov nije srazmjeran predmetu nabavke? Dakle, traže se auto dizatice sa korpom propisane radne visine te su iste neophodne za zamjenu samih svjetiljki na stubovima ulične rasvjete a s druge strane budući da se led svjetiljke montiraju na teritoriji cijelog grada potpuno je opravdano i jasno zbog čega se traže i vozila za prevoz radnike i opreme jer je za realizaciju navedenog posla potrebno obezbijediti mobilnost radnika i opreme na sve potrebne lokacije u gradu. Takav uslov je postavljen u skladu sa članom 51. ZJN i neophodan je da bi potencijalni ponuđač dokazao da posjeduje mašine i tehničku opremu kojom će moći odgovoriti na zahtjeve posla ove javne nabavke. Imajući u vidu navedeno predmetni žalbeni navod je bespredmetan.

U osmom žalbenom navodu žalilac ističe da se tenderskom dokumentacijom zahtjeva dostavljanje bankarske garancije za ozbiljnost ponude sa minimalnim rokom važenja-period važenja ponude plus 10 dana te da isti nije u skladu sa članom 61. stav 1. pod a) ZJN, što ugovorni organ smatra neosnovanim. Nešto duži rok garancije u odnosu na period važenja ponuda osigurava ugovornom organu određenu slobodu djelovanja kada je postupak „zakočen" zbog npr. izjavljene žalbe, pa da ne moraju u tom periodu mirovanja slati zahtjev za produženje ponude. Pored toga, naplativost garancije ne ide po automatizmu, tako da je neosnovana bojazan žalioca da će istu biti moguće naplatiti odmah po eventualnom prijemu zahtjeva ugovornog

organa za naplatu, jer i poslovna banka ponuđača mora izvršiti određene provjere prije nego što „pusti sredstva". Zahtjev za rokom važenja garancije za vrijeme važenja ponude plus 10 dana je u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i navedenim pravilnikom.Zakon određuje da se ova garancija može naplatiti ako ponuđač odustane od svoje ponude u roku važenja ponude. Zakon ne određuje koliko dugo takva garancije treba da vrijedi to jest u kom roku je naručilac ovlašćen da podnese banci ovu garanciju na naplatu. Ugovorni organ je upravo zbog toga odredio da ova garancija treba da važi 10 dana preko roka važenja ponude. To ne znači da bi naručilac mogao da naplati ovu garanciju ako bi ponuđač odustao od svoje ponude poslije roka važenja ponude. Ako bi naprimjer ponuđač odustao od svoje ponude prvog dana nakon isteka roka važenja ponude naručilac u tom slučaju nema pravo da naplati ovu garanciju bez obzira što ima garanciju kojoj piše rok važenja 10 dana preko roka u kome važi ponuda. U slučaju da naručilac nije tražio da garancija vredi deset dana plus došao bi u situaciju da garanciju za ozbiljnost ponude mora da predaje banci poslednjeg dana važenja ponude, što znači da garanciju mora da preda banci dok ponuda još uvijek važi. Ako bi naručilac u slučaju da od banke traži naplatu garancije koja važi samo za vrijeme važenja ponude prvog dana po isteku važenja ponude svaka banka bi ga opravdano odbila jer je naplatu garancije tražio nakon isteka roka važenja garancije.Ukratko, rok važenja garancije ne može biti isti kao rok važenja ponude.Citirani Pravilnik definiše rok od 5 radnih dana za povrat dokumenata u slučaju isteka roka važenja ponude. Naručilac je tražio da se rok važenja garancijs ts garancije produžio za 10 dana, a ne za 10 radnih dana.Teoretski 5 radnih dana mogu da obuhvate period od 10 pa čak i više kalendarskih dana u specifičnim okolnostima npr. praznika, neradnih dana i sl. Bilo kako bilo naručilac ostaje u obavezi da u skladu sa navedenim Pravilnikom vrati garanciju takvom ponuđaču u roku od 5 radnih dana bez obzira što ima garanciju koja mu vrijedi neki dan duže od toga. Naručilac će u tom slučaju voditi računa da takvu garanciju preda banci na naplatu pre isteka roka od 5 radnih dana.

Žalilac u devetom žalbenom navodu osporava zahtjev da ponuđač mora da posjeduje 5 navedenih certifikata kao dokaz da zadovoljava standarde obezbjeđenja kvaliteta (BAS EN ISO ili ISO) 9001,14001,45001, 50001 i 27001 ističući da predmetni zahtjev nije u skladu sa odredbom člana 53. stav 1. ZJN. Ugovorni organ je društveno odgovoran i vodi računa o zaštiti životne sredine. U skladu sa tim ugovorni organ smatra da bi bilo društveno neodgovorno i ekološki nsprihvatljivo da se u predmetnoj javnoj nabavci sa jedne strane zahtjeva od potencijalnog nonuđača da u svom radu prilikom realizacije predmeta javne nabavke primjenjuje zahtjevane sisteme, a da sa druge strane ugradi 19308 svjetiljki koje su proizvedene bilo gdje u svijetu bez primjene tih sistema.Sistemi zaštite životne sredine moraju da se odnose kako na pravno lice koje će u svom izvršenju ugovora isporučivati i ugrađivati opremu za osvjetljenje i biti izabrani ponuđač jednako tako i na pravno lice koje proizvodi istu tu opremu za osvjetljenje koja je predmet ove javne nabavke.U pravilu proizvođači opreme za osvjetljenje ne učestvuju direktno u tenderima u kojima se njihovi proizvodi utrađuju.Šta bi značilo za građane Banja Luke da propise o zaštiti životne sredine obavezuju samo izvođače radova za njihove radove, a ne i proizvođače opreme koju ti izvođači radova utrađuju.Za naručoioca je čak veća opasnost da ugrađena oprema za osvjetljenje ne podliježe propisima o ovoj zašiti nego što bi bilo da izvođenje radova na ugradnji te opreme nije u skladu sa važećim standardima iz te oblasti. Za naručioca i korisnike je jednako važno, pa čak i važnije da proizvođači imaju sve tražene sertifikate za proizvodnju svjetiljki nego što to treba da imaju ponuđači. Ekvivalenti postoje i jasno su definisani važećim pravilnicima za sertifikaciju. Ovo su domaći i međunarodni sertifikati koje imaju sve renomirane kompanije. Žalilac nije ničim dokazao niti učinio vjerovatnim da navedeni žalbeni navod nije zakonit zbog čega ga ugovorni organ smatra neosnovanim.

U pogledu desetog žalbenog navoda u kojem žalilac ponovo navodi da je prekomjeran zahtjev ugovornog organa u pogledu traženih sertifikata, utovorni organ ostaje pri navodima iznesenim u izjašnjenju prethodnog žalbenog navoda.

U jedanaestom žalbenom navodu žalilac navodi da je zahtjev da tehnički list mora biti ovjeren od proizvođača svjetiljke ili od strane onog ko je autorizovan ili opunomoćen od strane proizvođača da može vršiti ovjeru ističući da je takav zahtjev neopravdan. Da bi ugovorni organ bio siguran u ispravnost predate dokumentacije neophodno je da bude ovjerena. Pošto su tehnički listovi proizvođača koji su javno dostupni na \ueć stranicama proizvođača podložni greškama i čestim izmjenama, neažurnosti, a i kako su često šeć stranice proizvođača nedostupne, kako bi izbjegao bilo kakve dileme o karakteristikama ponuđenih LED svjetiljki, ugovorni organ zahtjeva opravdano da dostavljeni tehnički listovi budu ovjereni od strane proizvođača ili od onoga ko je autorizovan ili ovlašćen ili opunomoćen od proizvođača da može da vrši ovjeru. U posljednje vrijeme je izražena praksa dostave tehničkih listova „prilagođenih" za potrebe tendera, shodno čemu je ugovorni organ, uvažavajući obim, kompleksnost i vrijednost nabavke, propisao uslov kojim se povećava stepen pouzdanosti u dostavljenu tehničku dokumentaciju. Zahtjevanjem dostave originalnog tehničkog lista predstavljalo bi nesrazmjerno opterećenje ponuđača, ukoliko se isti efekat može obezbijediti na način koji je tenderskom dokumentacijom predvidio ugovorni organ. Navedeni žalbeni navod ugovorni organ smatra neosnovanim.

Žalilac u dvanaestom žalbenom navodu osporava obavezu ponuđača da izvrši elektro mjerenja kako bi se dokazale ponuđene uštede. U pogledu navedenog navoda ističemo da se ovdje ne radi o verifikovanju ušteda što je jasno definisano, nego o proveri da li isporučena oprema uspunjava zahtjevani kvalitet za definisane profile sa aspekta kvaliteta osvjetljenja i deklarisane snage svjetiljki koja se nudi kako bi se ugovorni organ zaštitio od eventualnih propusta u ponudi ponuđača, zbog čega je predmetni žalbeni navod neosnovan.

U četrnaestom žalbenom navodu osporavaju se obrazovne i profesionalne kvalifikacije osoblja koje ponuđač mora imati na raspolaganju za izvršenje ugovora. U nastavku iznosimo izjašnjenje kojim predmetni navod činimo neosnovanim i bespredmetnim. Da bi se ispoštovao zahtjevani rok završetka posla analizom na tržištu ustanovilo se da prisustvo inženjera sa velikim iskustvom u ovoj oblasti značajno utiče na dinamiku izvođenja radova i poštovanja ugovorenih obaveza. Ovakvim zahtjevom ugovorni organ pokušava da izbjegne naplatu garancija za dobro izvršenje posla u slučaju da se ugovoreni rokovi za izvođenje radova prekorače što ima prava po zakonu. Naručilac je zbog zahtjevanog roka i tražio refernce za ljude sa iskustovom i neophodan broj ljudi jer mora da se obezbijedi gotovo pa nesmetano kretanje građana Banja Luke, osigurati uslovi za nesmetan tok prometa, privredne aktivnosti i slično, te je neophodno osigurati brz i efikasan rad, a što ponuđači mogu obezbijediti ili kroz udruživanje u grupu ponuđača ili podugovaranjem.

U pogledu petnaestog žalbenog navoda koji smatramo neosnovanim ostajemo pri izjašnjenju koji smo dali za prethodni (četrnaesti) žalbeni navod.

U šesnaestom žalbenom navodu žalilac osporava uslov tehničke i profesionalne sposobnosti koji se odnosi na broj izvršenih ugovora gdje se između ostalog osporava broj traženih ugovora (najmanje 5). Valja istaći da je navedeni uslov koji žalilac pokušava bezuspješno osporiti pravilan i zakonit. Prije svega isti je u vezi sa predmetom nabavke odnosno grupom predmeta nabavke jer se traži dokaz o izvršenju istog ili sličnog, odnosno istih ili sličnih ugovora kao što je predmet nabavke a s obzirom da se ne traži da utovori budu u određenoj vrijednosti (novčanoj) isti je i srazmjeran predmetu nabavke. Istina da je u tenderskoj dokumentaciji u tački 14.2.1 traženo da je ponuđač ugovorio i uspješno izvršio najmanje 5 utovora ali tako postavljen uslov treba dovesti u korelaciju sa obimom, kompleksnošću i vrijednošću same nabavke. Uzevši u obzir složenost samog posla, zadati rok u kojem se mora završiti posao, rasprostranjenost teritorije na kojoj je potrebno realizovati posao koji je predmet nabavke, navedeni uslov nije

diskriminatoran već minimalan i neophodan za procjenu tehničke i profesionalne sposobnosti ponuđača. Uobzirujući iskustva iz regije, ovo je projekat koji teško može iznijeti pojedinačni privredni subjekat već nabavka zahtjeva udruživanje privrednih subjekata u grupu ponuđača posljedično čemu ne bi trebalo predstavljati problem da se zadovolji uslov od 5 utovora pogotovo imajući u vidu širinu poslova koje je kao slične definisao ugovorni organ a sve kako bi dobio sposobnog i pouzdanog ponuđača. U skladu sa navedenim predemtni žalbeni navod je neosnovan.

Žalilac u sedamnaestom žalbenom navodu osporava zahtjev da ponuđač treba da posjeduje autodizalicu sa korpom visine 22t kao i 10 autodizalica sa korpom radne visine od 12t, ističući daje prva nepotrebna jer se natoj visini ne postavljaju svjetiljke javne rasvjete dok za druge ističe da ih nije potrebno 10. Prije svega valja istaći da se vrši demontaža starih i montaža novih svjetiljki na području cijelog grada Banja Luke. Zbog nepristupačnosti pojedinih lokacija neophodno je da ponuđač posjeduje navedenu auto dizalicu sa korpom visine minimalno 22 t. Takođe je neosnovano i ničim dokazano da je prekomjeran zahtjev ugovornog organa da ima na raspolaganju 10 autodizalica sa korpom radne visine od 12t uzimajući u obzir rasprostranjenost teritorije i rok u kojem je potrebno obaviti navedeni posao. Navedeni žalbeni navod ugovorni organ smatra neosnovanim.

U pogledu osamnaestog žalbenog navoda ističemo da navedena studija nije predmet nabavke te da je jasno vidljivo da se radi o gradu Banja Luka.

Žalilac u devetnaestom žalbenom navodu osporava što ugovorni organ zadržava pravo prilagođavanja prijedloga ugovora u skladu sa predmetom nabavke, ističući da isti nije u skladu sa članom 44. stav 3. ZJN. Navedeno se ne odnosi na pravo ugovornog organa da proizvoljno prilagođava i mijenja nacrt ugovora već da u fazi izvođenja radova ukoliko dođe do odstupanja u količinama koje su definisane predmjerom radova. ugovorni organ zadržava pravo promjene tih količina u skladu sa zakonom. Tumačenje navedene odredbe žalioca je nepravilno i ekstenzivno. Zbog navedsnog ovaj žalbeni navod je neosnovan za ugovorni organ.

Žalitelj LUMINOS d.o.o. Sarajevo, zastupan po punomoćniku Jovanu Šarcu, advokatu iz Istočnog Sarajeva u žalbi od 27.04.2026.godine tvrdi sljedeće:

1. Ugovorni organ je objavio predmetnu nabavku pod nazivom: Izgradnja javne rasvjete u gradu Banjaluka po ESCO modelu.

Pri čemu je:

- u t.6.3. TD pod Oznaka i naziv iz JRJN naveo: 45000000-7 građevinski radovi
- u t.6.4 pod vrstom ugovora o javnoj nabavci (robe/usluge/radovi) naveo- radovi
- t.7. TD pod opisom predmeta nabavke naveo sljedeće: Predmet nabavke sw demontaza, isporuka i montaža svjetiljki, isporuka i montaža sistema za bežično upravljanje i nadzor LED svjetiljki javnog osvjetljenja, isporuka i ugradnja mjernih stanica za praćenje kvaliteta vazduha i punjača električnih vozila isporuka i montaža stubova sa rp pločama i lira, otklanjanje kvara javnog osvjetljenja, zamjena ormara javne rasvjete, planirana dogradnja, izrada projekta izvedenog stanja, i ostale aktivnosti zahtjevane u Predmjeru radova i roba Prilog 18.
- u t. 11.1. TD propisao je sljedeće: *Rok za završetak radova i predaju objekta Ugovornom organu je maksimalno 180 (stoosamdeset) kalendarskih dana od aana uvođenja u posao ugovorenog Izvođača*
- pri čemu je Nacrt ugovora Prilog 10. TD definisao kao: *Ugovor o izgradnji javne rasvjete u gradu Banja Luka po „ESCO " modelu*

Dalje, ugovorni organ u Obrascu za cijenu ponude TD navodi da se isti formira prema Predmetu radova i roba iz Priloga 18 TD. Dok krajnja tabela Predmjera radova i roba, Prilog 18.TD – Rekapitulacija posjeduje sliedeći sadržaj:

REKAPITULACIJA UKUPNO A - DEMONTAŽA, ISPORUKA 1 MOTAŽA SVJETILJKI bez PDV-a:	u valuti ( )
UKUPNO B - ISPORUKA 1 MONTAŽA SISTEMA ZA BEŽIČNO UPRAVLJANJE I NADZOR LED SVJETILJKI JAVNOG OSVJETLJENJA bez PDV-a:	
UKUPNO C - ISPORUKA I MONTAŽA STUBOVA SA RP PLOČAMA I LIRA bez PDV-a:	
UKUPNO D - OTKLANJANJE KVARA JAVNOG OSVJETLJENJA bez PDV-a:	
UKUPNO E - ISPORUKA I UGRADNJA MJERNIH STANICA ZA PRACEN)E KVALITETA VAZDUHA 1 PUNJAČA ELEKTRIČNIH VOZILA bez PDV-a:	
UKUPNO F - SANACIJA ORMARA JAVNE RASVJETE bez PDV-a:	
UKUPNO G - PLANIRANA DOGRADNJA bez PDV-a:	
UKUPNO H - PROJEKAT IZVEDENOG STANJA SA PRATEĆOM DOKUMENTACIJOM bez PDV-a:	

UKUPNO bez PDV-a:	
POPUST:	
UKUPNO NAKON POPUSTA:	
PDV 17%:	
UKUPNO sa PDV:	

INVESTICIJA SE ISPLAĆUJE 15 GODINA, U 180 JEDNAKIH RATA, PA JE UKUPNO SA PDV-OM (km)	
INVESTICIJA SE ISPLAĆUJE 15 GODINA, U 180 JEDNAKIH RATA, PA JE MJESEČNA RATA SA PDV-OM (km)	

Dakle, iz svega navedenog jasno proizilazi daje ugovorni - predmetnu nabavku definisao kao nabavku radova
- da se radovi izvode po ESCO modelu
- da se radovi moraju izvršiti u roku od maksimalno 180 kalendarskih dana od dana uvođenja u posao ugovorenog Izvođača.
- da se Predmjerr radova i roba (koji predstavlja dio Obrasca za cijenu ponude) zahtijeva od ponuđača upisivanje cijena u dijelu: Investicija se isplaćuje 15 godina, u 180 jednakih rata, pa je mjesečna rata sa pdv-om (km)

S tim u vezi smatramo da predmetna tenderska dokumentacija nije sačinjena shodno odredbama člana 53. stav (l)ZJN-a (koje propisuju da'ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji daje potpune informacije o uslovima ugovora i postupku dodjele ugovora, a koji su ponuđačima dovoljni za pripremu zahtjeva za ucesce. odnosno ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi) kako je ista nepotpuna, nedorečena kao i da ista sadrži međusobno kontradiktorne zahtjeve . uslove ugovornog organa koji onemogućavaju pripremu ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi, zbog čega treba poništiti istu.

Prvo ističemo da je sam naziv predmetne nabavke - Izgradnja javne rasvjete u gradu Banjaluka po ESCO modelu, nedovoljno jasan a i kontradiktoran u odnosu na sam pojam „ugovora o nabavci radova" prema odredbama ZIN-vezano za samo značenje pojma „ESCO model"

Naime, opšte poznata je činjenica da ESCO model odnosi na pružanje usluga odnosno da je riječ o modelu energetske efikasnosti sa ciljem smanjenje troška za energiju , održavanje ugradnjom nove efikasnije opreme i optimiziranjem energetskih sistema, čime se osigurava otplata investicije kroz uštede u razdoblju od vise godina pri čemu dati model omogućava ESCO kompanijama da obavljaju energetske usluge, a da klijenti (u ovom slučaju ugovorni organ) ne moraju da ulažu sopstveni kapital u takve projekte. Dakle, ESCO kompanija ulaze vlastita .1. kreditna sredstva u rješenja koja umanjuju troškove klijentu a svoju uslugu naplaćuje kroz ostvarene uštede. Korisnik ugovorni organ zahvaljujući ostvarenim uštedama, isplaćuje ESCO kompaniji uložena sredstva za usluge, te nakon otplate usluge zadržava provedena rješenja i nastavlja ostvarivati uštede. A što sve nije vidljivo iz cjelokupnog sadržaja predmetne TD te se stoga ne moze radit, o ESCO modelu na način na koji to ugovorni organ navodi u TD (o prirodi ovog modela postoji značajan broj relevantnih informacija na većem broju internet stranica).
Pored toga. član 11 Zakona o energetskoj efikasnosti RS („Sl.glasnik RS" br 59/13) propisuje sljedeće:
(2) Energetsku uslugu pruža privredno društvo za energetske usluge (engl Energv Service Companv - ESCO) ili drugo pravno lice (u daljem tekstu: davalac energetske usluge) na osnovu ugovora o energetskoj usluzi
(6) Ponuda energetskih usluga obavezno sadrži podatke o davaocu energetske usluge, mjere za poboljšanje energetske efikasnosti cijene, mehanizme fiinansiranja, model ugovora i druge informacije.
Stoga ističemo daje sam naziv predmeta nabavke i naziv Nacrta ugovora (Ugovor o izgradnji javne rasvjete u gradu Banja Luka po „ESCO" modelu) postavljen suprotno samom značenju pojmu ESCO modela i načina na koji dati model dei.nise Zakona o energetskoj efikasnosti RS, a samim tim u suprotno odredbama elana 53. stav (1) ZJN-a. te su stoga pojmovi „ESCO model" i „javna nabavka radova" korišteni u predmetnoj TD međusobno kontradiktorni a što sve ukazuje na nedorečenost i nepotpunost samog naziva i predmeta javne nabavke a posebno u pogledu obaveza dobavljača/pružaoca usluga a što predstavlja kršenje navedenih odredbi Zakona.

2.Pored toga žalilac naglašava da član 2. stav (1) ZJN-a daje sljedeće definicije ugovora nabavke roba/usluga/radova:
„1) ugovor o javnoj nabavci robe je ugovor čiji je predmet kupovina, lizing najam ,h kupovina na otplatu sa ili bez. mogućnosti kupovine robe. Ugovor o javnoj nabavci robe može kao sporedni predmet obuhvatati poslove postavljanja i instalacije; -
2) ugovor o javnoj nabavci usluga je ugovor čiji je predmet pružanje usluga osim onih iz alineje 3) ove tačke;"
3) ugovor o javnoj nabavci radova je ugovor čiji je predmet projektovanje i izvođenje radova ili izvođenje radova koji se odnose na jednu ili više djelatnosti utvrđenih u Aneksu L, koji je sastavni dio ovog zakona, ili radova ili izvođenje radova, bilo kojim sredstvima, koji odgovaraju zahtjevima koje je naveo ugovorni organ «h sektorski ugovorni organ. Pojam "radovi" podrazumijeva rezultat gradnje .li građevinskih radova uzet u cjelini, a koji je sam po sebi dovoljan za ispunjenje neke ekonomske ili tehničke funkcije.
S tim u vezi žalilac ukazuje da se iz Predmjera radova, Prilog 18 TD može nesporno zaključiti da ugovorni organ predmetnom nabavkom nabavlja veliku količinu roba, na sljedeći način:
- Isporuka raznih tipova svjetiljki, 19 950 komada;
- Isporuka subova, 6 komada,
- Isporuku sistema a bežično upravljanje i nadzor svjetiljki i kontrolera 309 komada,
- Isporuku stubova sa pločama i lirama. 50 komada.

Iz čega slijedi daje prevladavajući predmet nabavke roba a da ugovorni organ definise nabavku kao nabavku radova. Pri čemu žalilac ne spori da predmetnom nabavkom ugovorni organ nabavlja i demontažu postojećih svjetiljki, montažu novih svjetiljki i sistema bežičnog upravljanja . stubova a što predstavlja nabavku radova u smislu ZJN-a ali dati radovi predstavljaju manji dio vrijednosti cjelokupne nabavke čiji se suštinski dio odnosi na nabavku roba. S tim u vezi žalilac zahtijeva, da ukoliko ugovorni organ ocijeni navod neosnovanim, da isti u smislu člana 102. stav (2) ZJN-a dokaže suprotno. Slijedom navedenog, iz sadržaja TD proizilazi daje suštinski dio nabavke odnosi na nabavku roba a ne na nabavku radova, što znači daje predmetna TD pored povrede člana 53. stav (1) ZJN-a sačinjena i suporotno odredbama člana 2. stav (1) ZJN-a koji definišu ugovore o javnoj nabavci roba/radova/usluga.

3. Dalje, od izuzetne je važnosti naglasiti da u Prilogu 18. TD ugovorni organ od ponuđača zahtijeva upisivanje sljedećih cijena:
- investicija se isplaćuje 15 godina, u 180 jednakih rata, pa je ukupna ponuda sa pdv-om (KM)
- Investicija se isplaćuje 15 godina, u 180 jednakih rata, pa je mjesečna rata sa pdv-om (KM)
Pri čemu ugovorni organ definiše predmet nabavke u tački 7. TD na sljedeći način:
Predmet nabavke su: demontaza, isporuka i montaz a svjetiljki, isporuka i montaža sistema za bežično upravljanje i nadzor LED svjetiljki javno? osvjetljenja, isporuka i ugradnja mjernih stanica za prac enje kvaliteta vazduha i punjač a električnih vozila, isporuka i montaz a stubova sa rp pločama i lira otklanjanje kvara javnog osvjetljenja, zamjena ormara javne rasvjete, planirana dogradnja, izrada projekta izvedenog stanja, i ostale aktivnosti zahtjevane u Predmjeru radova i roba Prilog 18.)
te nije jasno kako zahtjev ugovornog organa da ponuđači u ponudi upisu/ponude iznose (nekih) mjesečnih rata ima poveznicu sa opisanim predmetom nabavke radova a koji se moraju završiti u roku od 180 kalendarskih dana.
Dakle, ostaje nejasno o kojoj vrsti obaveza za ponuđače je riječ u dijelu navedenog Priloga 18. TD vezano za navode o isplativosti investicije i mjesečnim ratama u periodu od 15 godina !!!
Ste u stvari predstavljaju takve mjesečne rate kad je ugovorni oraan delinisao predmet nabavke kao nabavku radova !!! Ko isplaćuje takve rate i pod kojim uslovima ??? Kakve su to rate za period od 15 godina a da se radovi moraju izvršiti u roku od 180 kalendarskih dana ??? Koje su obaveze izabranog ponuđača/dobavljača nakon završetka radova u periodu od 15 godina ??? Imajući u vidu prednje istaknuto, zaključujemo daje u konkretnoj situaciji riječ je o konfuzno međusobno postavljenim dijelovima TD, odnosno o nedovoljno jasnim nepotpunim i nedorečenimima zahtjevima ugovornog organa iz sporne TD, koje su evidentno postavljene suprotno odredbama člana 53 stav (1) ZJN-a, a koji onemogućavaju ponuđače da pripreme svoje ponude na stvarno konkurentskoj osnovi a što datu TD čini nezakonitom.

4. Iz predmetne TD slijedi da će se u predmetnom postupku nabavke zaključiti /ugovor u trajanju od 180 mjeseci (15 godina). S tim u vezi žalilac ističe da nijednom odredbom ZJN-a u pogledu zaključenja ugovora o javnoj nabavci radova, nije propisana mogućnost zaključivanja takvog ugovora u navedenom periodu, te je stoga sporni dio TD postavljen suprotno odredbama ZJN-a.

5. Uvidom u Studiju ekonomske opravdanosti koja je u okviru objavljene nabavke na PJN sadržana kao dio TD, navedeno je da troškovi LED svetiljki na teritoriji grada Banja Luke sa (de)montažom popravak i sanacija mreže javnog osvetljenja i ugradnja senzora za smart city platforme, iznose 6 700 000 00 E (str.59.). Pri čemu ugovorni organ u t.6.2. TD procjenjuje predmetnu nabavku u iznosu od 30.265.000,00 KM. S tim u vezi napominjemo da član 15. ZJN-a propisuje način procjene vrijednosti nabavke na sljedeći način: (1) Ugovorni organ zasniva

računanje procjenjene vrijednosti ugovora o javnoj nabavci na ukupnom iznosu koji će platiti bez poreza na dodatnu vrijednost (PDV). (2) Određivanje procjenjene vrijednosti javne nabavke vrši se na sljedeći način- a) procjenjena vrijednost nabavke robe. usluga ili radova jednaka je novčanom iznosu koji ugovorni organ placa, bez obračunatog poreza na dodatu vrijednost. Prilikom izračunavan a procjenjene vrijednosti ugovora o radovima u obzir se uzimaju troškovi radova i ukupna procjenjena vrijednost svih vrsta robe ili usluga koje ugovorni organi stavljaju na raspolaganje izvođaču radova pod uslovom da su one potrebne za izvođenje radova; b) procjenjenu vrijednost robe usluga ili radova čini njihova procjenjena tržišna vrijednost u vrijeme objavljivanja obavještenja o javnoj nabavci, ili, u slučajevima kada takvo obavještenje nije potrebno, u trenutku kada ugovorni organ započinje postupak javne nabavke.
Slijedom navedenog, postavlja se pitanje opravdanosti načina i razloga zbog koga je ugovorni organ proejenio predmetnu nabavku u iznosu od 30.265.000 00 KM (a imajući procjenu iz Studije ekonomske opravdanosti 6.700 000 00 E cca 13.400 000, 00 KM). Sporno pitanje je od velikog značaja u predmetnom postupku nabavke imajući u vidu da ugovorni organ osnovom pomenutog iznosa procjenjene vrijednosti nabavke, postavlja izuzetno zahtjevne uslove ekonomsko-finansijske sposobnosti ponuđača kojima zahtijeva Ukupan promet ne manji od 30.000.000,00 KM i posjedovanje finansijska sredstva za izvršenje ugovora u iznosu od minimalno 15.000.000,00 KM, kao i veći broj uredno izvršenih ugovora (5) kao uslov tehničke i profesionalne sposobnosti. Stoga smatramo da se ugovorni organ prilikom procjene vrijednosti nabavke nije u potpunosti pridržavao zahtjeva člana 15. ZJN-a s obzirom da je sporni iznos procjenjene vrijednosti u kontekstu Studije ekonomske opravdanosti nesrazmjerno visok
(a što ukazuje na kršenje odredbi člana 3 ZJN-a koji obavezuje ugovorni organ na najefikasnije korištenje javnih sredstava u vezi sa predmetom nabavke) te su samim tim i razlozi i način određivanja procjenjene vrijednosti predmetne nabavke nedovoljno jasni i kontradiktorni. Također ističemo da na navedeni način ugovorni organ direktno veže procjenjenu vrijednost za nesrazmjerno visoke zahtjeve vezane za ispunjavanje traženu ekonomsko-finansijsku sposobnost ponuđača i tehničko-profesionalnu sposobnost istih, a što sve dovodi do ograničavanja aktivne i stvarne konkurencije u predmetnom postupku nabavke zagarantovane članom 3. ZJN-a.

6. Ugovorni organ u 12. TD - Zahtjevani garantni rok, postavlja sljedeći uslov -*Zahtjevani garantni rok za LED svjetiljke iznosi minimalno 180 (stoosamdeset) mjeseci...* U kontekstu navedenog dijela TD upućujemo na odredbe člana 44 ZJN-a (Provjera kvalifikacije ponuđača) koje propisuju sljedeće: (2) Ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji definiše uslove za kvalifikaciju na način da utvrdi minimum zahtjeva za kvalifikaciju kandidata/ponuđača u pogledu njihove lične sposobnosti, ekonomskog i finansijskog stanja, te njihove tehničke i/ili profesionalne sposobnosti. (3) Minimum kvalifikacionih uslova koje ugovorni organ odredi za kandidate/ ponuđače, kao i dokumenti koji su potrebni za njihovo dokazivanje obavezno treba da budu srazmjerni predmetu javne nabavke i u skladu s nj.m. Postavljeni uslovi ne smiju imati ograničavajući karakter na konkurenciju . moraju biti jasni i precizni. (4) Ugovorni organ od kandidata/ponuđača zahtijeva samo one dokaze koji su neophodni da bi se utvrdilo da li kandidat/ponuđač zadovoljava kvalifikacione uslove koje ie postavio ugovorni organ.
Stoga cijenimo daje traženi garantni rok od 180 mjeseci (15 godina) za I ED svjetiljke, zahtjev koji u smislu odredbi člana 44. Zakona nije minimalan odnosno opravdan, dakle, niti srazmjeran predmetu nabavke, imajući u vidu nepobitnu činjenicu daje u poslovnoj praksi proizvođača LED svjetiljke takav rok najčešće do 5 godina, izuzetno do 7 godina. Stoga temeljem odredbi člana 102. stav (2) ZJN-a zahtijevamo da ugovorni organ dokaže da na tržištu LED svjetiljki postoje proizvođači istih koji daju garantni rok za period od 15 godina (pozivanjem na tehnički list nekog

od proizvođača koji daje garanciju na 15 godina a sve shodno karakteristikama traženih svjetiljki koji je ugovorni organ jasno definisao u predmetnoj TD).

7. Ugovorni organ u 1.14.1. postavlja sljedeći zahtjev : *14.1.1. U skladu sa članom 47. Zakona,u pogledi, ekonomske i finansiiske sposobnosti Ponuđača, Ugovorni organ zahtjeva od Ponuđača srazmierno predmetu javne nabavke, da mora da ispunjava slijedeće minimalne uslove-a) Ukupan promet Ponuđača u prethodne tri godine, odnosno od početka poslovanja Ponuđača ako je Ponuđač registrovan odnosno počeo sa radom prije manje od tri godine, ne smije biti ispod 30.000.000,00 KM.*
S tim u vezi žalilac ističe daje predmetni zahtjev ugovornog organa nezakonit Naime, ugovorni organ je predmet nabavke odredio kao nabavku radova pri čemu član 51. ZJN-a - Tehnička i profesionalna sposobnost u postupku nabavke radova, ni u jednoj odredbi ne omogućava ugovornim organima da u postupku nabavke radova zahtijevaju Ukupan promet Ponuđača.
Stoga je apsolutno jasno da je pomenuti zahtjev ugovornog organa postavljen suprotno odredbama člana 51. ZJN-a.

8. Ugovorni organ u 1.14.1. TD, Ekonomska i finansijska sposobnost Ponuđača postavlja sljedeći uslov: d) *Ponuđač mora dostaviti dokaz da posjeduje finansijska sredstva za izvršenje ugovora u iznosu od minimalno 15.000.000,00 KM ili odgovarajućoj protuvrijednosti u valuti sjedišta Ponuđača.*
Smatramo da dati uslov ugovornog organa nije postavljen shodno odredbama elana 47. ZJN-a niti člana 51. ZJN-a (vezano za ugovore o radovima) koje propisuju ekonomsko-finansijsku sposobnost ponuđača s obzirom da odredbe datog elana Zakona ne predviđaju uslove tražene vrste. Naime zakonske odredbe upućuju na garancije za osiguranje od odgovornosti, poslovne bilanse ukupni promet i si. što znači da traženjem navedenog dokaza ugovorni organ prekoračuje ovlaštenja data pomenutom zakonskom odredbom. Opreza radi, takođe smatramo da traženi iznos o posjedovanju finansijskih sredstava od minimalno 15.000.000,00 KM nije u smislu odredbi člana 44 stav (2) i (3) ZJN-a neophodan a ni srazmjeran predmetu nabavke imajući u vidu da je ugovorni organ procijenio nabavku na iznos od 30.265 000 00 KM a spornim uslovom traži da ponuđač raspolaže sa polovinom od datog iznosa Dodatno, ugovorni organ za ekonomsko-finansijsku sposobnost postavlja i prilično zahtjevan uslov prema se od ponuđača traži ukupan promet u prethodne tri godine, u najmanjem iznosu od 30.000.000,00 KM a što sve upućuje da posjedovanje finansijskih sredstava od minimalno 15.000.000,00 KM zaista ne predstavlja neophodan odnosno minimalan uslov iz člana 44. ZJN-a Pored toga sporan je i sam način određivanja traženog iznosa od 15.000 000 00 KM jer nije jasno kojim parametrima se ugovorni organ rukovodio prilikom određivanja istog (u tom smislu se postavlja pitanje zašto neki manji iznos od npr. 7.000.000,00 ili 10.000.000,00 KM ne bi bio prihvatljiv za ugovorni organ
Pored toga ističemo i druge razloge neopravdanosti dokaza da ponuđač mora dostaviti dokaz da posjeduje finansijska sredstva za izvršenje ugovora u iznosu od minimalno 15.000.000,00 KM ili odgovarajućoj protuvrijednosti. Naime ugovorni organ predmetnom TD već zahtijeva znatna sredstva garancije za ozbiljnost ponude (1,5% procjenjene vrijednosti ugovora), garancije za dobro izvršenje ugovora (u iznosu od 10% od ukupne vrijednosti ugovora) pri čemu je takođe predvidio i i ugovornu kaznu.
Stoga samtramo da u konkretnoj situaciji nije bilo potrebno i neophodno postavljati sporni zahtjev a pogotovu ne u visini traženog iznosa od 15.000.000,00 KM, kako je ugovorni organ propisao dovoljno potrebna sredstva obezbjeđenja za realizaciju Ugovora, te zaključujemo da je riječ o nezakonitom odnosno prekomjernom zahtjevu ugovornog organa koji takođe nesumnjivo

ugrožava aktivnu , stvarnu koknurenciju u predmetnom'postupku nabavke te zbog prednje iznesenih razloga zahtijevamo izmjenu istog.

9) Ugovorni organ u pogledu tehničke i profesionalne sposobnosti ponuđača postavlja i sljedeće zahtjeve:

14.2.1.U skladu sa članom 51. Zakona, u pogledu tehničke i profesionalne sposobnosti Ponuđača, a srazmjerno predmetu javne nabavke, Ugovorni organ zahtjeva od Ponuđača da mora da ispuni minimalno slijedeće uslove:

a 1) Da je ugovorio i izvršio najmanje 5 (pet) ugovora u prethodnih pet godina od objavljivanja obavještenja o nabavci, sa predmetom istim ili sličnim kao što je predmet nabavke, tj. zamjena ili rekonstrukcija ili racionalizacija ili unapređenje ili održavanje ili izgradnja javne rasvjete sa energetski efikasnim rasvjetnim tjelima - LED svjetiljkama, u kojima je obuhvat pojedinačanog projekta najmanje 2.000 LED svjetiljki, a barem jedan projekat sa obuhvatom najmanje 10.000 svjetiljki. Fizički obim poslova treba da se odnosi na najmanje 5 (pet) ugovora o nabavci, isporuci i montaži javne LED rasvjete (LED svjetiljki) kao isti, ili nabavci ili isporuci ili montaži javne LED rasvjete (LED svjetiljki) kao sličnim.

a2) Da je ugovorio i izvršio najmanje 5 (pet) ugovora, u prethodnih pet godina od objavljivanja obavještenja o nabavci, predmetom istim ili sličnim kao što je predmet nabavke, tj. zamjena ili '-ekonstrukcija ili racionalizacija ili unapređenje ili održavanje ili izgradnja javne rasvjete sa energetski wfikasnim rasvjetnim tjelima - LED svjetiljkama, uz primjenu LED svjetiljki sa kontrolerima za daljinsko upravljanje i nadzor, u kojima je obuhvat pojedinačanog projekta najmanje 50 LED svjetiljki sa kontrolerima za daljinsko upravljanje i nadzor, a barem jedan projekat sa obuhvatom najmanje 100 LED svjetiljki sa kontrolerima za daljinsko upravljanje i nadzor. Fizički obim poslova treba da se odnosi na najmanje 5 (pet) ugovora o nabavci, isporuci i montaži javne LED rasvjete (LED svjetiljki sa kontrolerima za daljinsko upravljanje i nadzor) kao isti, ili nabavci ili isporuci ili montaži javne LED rasvjete (LED svjetiljki sa kontrolerima za daljinsko upravljanje i nadzor) kao sličnim.

14.2.2. Ocjena tehničke i profesionalne sposobnosti Ponuđača će se izvršiti na osnovu na osnovu dostavljene izjave Ponuđača, koja se dostavlja u formi utvrđenoj Prilogom 7 tenderske dokumentacije (izjava ne smije bitistarija od datuma objave obavještenja za predmetnu nabavku) i slijedećih dokumenata:

a1) Spisak izvršenih ugovora od strane Ponuđača u posljednjih pet (5) godina računajući od dana objave obavještenja o nabavci, ili od datuma registracije, odnosno početka poslovanja Ponuđača, ako je Ponuđač registrovan, odnosno počeo s radom prije manje od pet (5) godina, sa predmetom istim ili sličnim kao što je predmet nabavke (ugovori koji se odnose na zamjenu ili rekonstrukciju ili racionalizaciju ili unapređenje ili održavanje ili izgradnju javne rasvjete sa energetski efikasnim rasvjetnim tjelima - LED svjetiljkama, i koji se odnose na nabavku, isporuku i montažu javne LED rasvjete (LED svjetiljki) kao isti, ili nabavku ili isporuku ili montažu javne LED rasvjete (LED svjetiljki) kao slični) u skladu s članom 48. stav (2) Zakona. Spisak se dostavlja u formi koja je data u Prilogu 9, a sačinjava ga sam Ponuđač na svom poslovnom memorandumu. Spisak mora biti potpisan i ovjeren pečatom od strane Ponuđača. Spisak mora da za svaki izvršeni ugovor naveden u spisku, obavezno sadrži: naziv i sjedište ugovornog organa ili privrednog subjekata (Investitor ili Naručilac), predmet ugovora (sa navedenim obuhvatom projekta - broj LED svjetiljki), vrijednost ugovora, vrijeme i mjesto izvršenja ugovora i navode o uredno izvršenim ugovorima.

-Uz spisak izvršenih ugovora Ponuđač je dužan dostaviti originalne potvrde koje su izdali Ugovorni organ ili privredni subjekat (Investitor ili Naručilac) ili ovjerene kopije tih potvrda (kopije ovjerene od strane notara ili opštinskog organa odnosno organa ovlaštenog za ovjeru

istinitosti sadržaja kopiranih dokumenata), a koje moraju sadržavati slijedeće podatke: naziv i sjedište ugovornih strana ili privredih subjekata, predmet ugovora (sa navedenim obuhvatom projekta - broj LED svjetiljki), vrijednost ugovora, vrijeme i mjesto izvršenja ugovora, navode o uredno izvršenim ugovorima.

S tim u vezi osporavamo zakonitost navedenih dijelova TD uslova iz sljedećih razloga:

9.1. Prvo ističemo navod po kome je zahtijevanje od ponuđača uspješna realizacija od najmanje 5 ugovora kojima je obuhvat pojedinačanog projekta najmanje 2.000 LED svjetiljki, a barem jedan projekat sa obuhvatom najmanje 10.000 svjetiljki i najmanje 5 ugovora koji sc odnose na uredno izvršenje kojima je obuhvat pojedinačanog projekta najmanje 50 LED svjetiljki sa kontrolerima za daljinsko upravljanje i nadzor, a barem jedan projekat sa obuhvatom najmanje 100 LED svjetiljki sa kontrolerima za daljinsko uprav/janje i nadzor. postavljen suprotno odredbama člana 44. stav (2-4) ZJN-a, imajući u vidu da je riječ o zahtjevima koji u smislu zakonskih odredbi nisu minimalni niti neophodni a niti srazmjerni predmetu nabavke. U tom smislu cijenimo da je ugov orno tijelo sasvim paušalno određivalo broj obuhvata svjetiljki i LED svjetiljki (2.000: 10.000: 50 i 100 LED svjetiljki sa kontrolerima) te stoga smatramo da na navedeni način ugovorni organ prekoračuje svoja ovlašćenja koja proizilaze iz pomenutih zakonskih odredbi.

S tim u vezi tražimo od ugovornog organa, da u smislu svoje obaveze koje proizilaze iz člana 102. stav (2) ZJN-a da nesporno dokaže iz kojih razloga se odlučio za traženje uspješnog iskustva u realizaciji ugovora projekat sa obuhvatom najmanje 10.000 svjetiljki i 5 ugov ora koji se odnose na . uz primjenu LED svjetiljki sa kontrolerima za daljinsko upravljanje i nadzor, u kojima je obuhvat pojedinačanog projekta najmanje 50 LED svjetiljki sa kontrolerima za daljinsko upravljanje i nadzor, a barem jedan projekat sa obuhvatom najmanje 100 LED svjetiljki. Odnosno da dokaže zašto u predmetnom postupku nisu kvalifikovani ponuđači koji raspolažu iskustvom u manjem broju realizacije ugradnje svjetil jki u odnosu na traženi broj 2.000. 10.000... (npr. 1500, 9500 i si.). Stoga je očigledno da navedeni način pored povrede odredbi člana 44. ZJN-a nezakonito i ograničava aktivnu konkurenciju u datom postupku nabavke suprotno odredbama član 3. Zakona.

9.2. Ugovorni organ spornim dijelom traži najmanje 5 uredno izvršenih ugovora ciji fizički obim poslova treba da se odnosi na ugovore o nabavci isporuci i montaži javne LED rasvjete (LED svjetiljki) kao isti, ili nabavci ili isporuci ili montaži javne LED rasvjete (LED svjetiljki) kao sličnim, primjenom mjera uštede energije, u prethodnih pet godina od objavljivanja obavještenja o nabavci sa predmetom istim ili sličnim kao što je predmet nabavke, tj zamjena ili rekonstrukcija ili racionalizacija ili unapređenje ili održavanje javne rasvjete sa energetski efikasnim rasvjetnim tjelima - LED svjetiljkama kao i najmanje 5 uredno izvršenih ugovora čiji fizički obim poslova treba da se odnosi na ugovora o nabavci isporuci i montaži javne LED rasvjete (LED svjetiljki sa kontrolerima za daljinsko upravljanje i nadzor) kao isti, ili nabavci ili isporuci ili montaži javne LED rasvjete (LED svjetiljki sa kontrolerima za daljinsko upravljanje i nadzor) S tim u vezi smatramo da sporni dio TD ponovo nije usklađen sa relevantnim odredbama člana 44. stav (2-4) ZJN-a jer se radi o nesrazmjernom uslovu a koji nije ni minimalan niti neophodan predmetu nabavke u kontestu pomenutih zakonskih odredbi. Smatramo daje ovakav zahtjev i prekomjeran prilikom čega se postavlja pitanja na osnovu kojih kriterija je ugovorni organ zahtijevao navedeni broj od minimalno 10 uredno izvršenih ugovora (5+5). U tom smislu postavljamo pitanja zašto se predmet nabavke ne bi mogao i-eahzovati pod uslovom traženja manjeg broja ugovora od 5 (pojedinačno) odnosno 10 ukupno ? Zašto npr. za ugovorni organ ne bi bio prihvatljiv ponuđač sa reahzovana 4 ili 3 ugovora tražene vrste.

Stoga iz prednje navedenog proizilazi zaključak da ugovorni organ pored kršenja elana 44. ZJN-a spornim dijelom krši i načela aktivne i stvarne koknurencije zagaramovana članom 3. Zakona kako sasvim nepotrebno od učešća u datom postupku nabavke vrši ograničenje stvarne

konkurencije, jer nezakonito onemogućava ponuđače koji imaju uspješno iskustvo u realizaciji traženih ugovora od manjeg broja traženog TD (5) da sudjeluju u predmetnom postupku nabavke.
9.3. Sporni dio TD je također postavljen suprotno odredbama člana 53 stav (1) ZJN-a. Naime, ugovorni organ propisuje u 1.14.2.2. TD dokaze koje ponuđači trebaju dostaviti u pogledu traženog spiska izvršenih ugovora i potvrda o izvršenim ugovorima pri čemu propušta da navede prihvatljive odnosno minimalne iznose vrijednosti ugovora navedenih u traženim potvrdama o izvršenim ugovora. Stoga ponuđačima u odnosu na prednje navedeno ugovorni organ nije osigurao dovoljno potrebne informacije vezane za sadržaj traženih potvrda o uredno izvršenim ugovorima a na osnovu kojih bi isti mogli pripremiti svoje ponude na stvarno konkurentskoj osnovi u smislu odredbi člana 53 stav (1) ZJN-a.
9.4. Ugovorni organ tačkom 14.2.1. TD zahtijeva od ponuđača da su uredno izvršili ugovore primjenom mjera uštede energije, sa predmetom istim ili sličnim kao stoje predmet nabavke, tj. zamjena ili rekonstrukcija ili racionalizacija ili unapređenje ili održavanjeilž izgradnja javne rasvjete sa energetski efikasnim rasvjetnim tjelima - LED svjetiljkama odnosno ugovore o nabavci, isporuci i montaži javne LED rasvjete (LED svjetiljki sa kontrolerima za daljinsko upravljanje i nadzor) kao isti, ili nabavci ili isporuci ili montaži javne LED rasvjete (LED svjetiljki sa kontrolerima za daljinsko upravljanje i nadzor) kao sličnim.
S tim u vezi smatramo da ugovorni organ u navedenim dijelovima TD ponovo propusta da jasno definiše šta smatra „sličnim ugovorima" u odnosu na na dehn.sane ugovore a što opet onemogućava ponuđače da pripreme ponude na stvarno konkurentskoj osnovi, te se stoga sporni dio TD smatramo nepotpunim i nedorečenim. Pored toga, na navedeni način ozbiljno ugrožava objektivno i zakonitu ocjenu ponuda i poređenje istih sa aspekta spornog uslova u procesu evaluacije pristiglih ponuda, čime se otvara mogućnost arbitrarnoe postupanja nedozvoljenog zakonom a u konačnici, i favorizovanje pojedinih ponuđača Stoea u smislu izbjegavanja pomenutih realno mogućih situacija, zahtijevamo da ugovorni organ izmjeni sporni dio TD, te da traženo uspješno iskustvo u realizaciji sličnih ugovora predmeta nabavke definiše na jasan i precizan način u smislu odredbi člana 53. stav (1) ZJN-a.

10. Ugovorni organ u t.14.2. TD, između ostalog, propisuje i sljedeće zahtjeve: 14.2.1. U skladu sa članom 51. Zakona, u pogledu tehničke i profesionalne sposobnosti Ponuđača, a srazmjerno predmetu javne nabavke, Ugovorni organ zahtjeva od Ponuđača da mora da ispuni minimalno slijedeće uslove: c) Da srazmjerno predmetu javne nabavke, a zbog kompleksnosti radova navedenih u Predmjeru radova i roba (Prilog 18) i zahtjevanog roka za završetak radova, isporuke i montaže roba navedenog u tački 11 tenderske dokumentacije ima na raspolaganju minimalno slijedeće tehničko osoblje koje će biti angazovano za realizaciju Ugovora
(...)
-20 (dvadeset) radnika elektrostruke (KV; VKV ili SSS),
-10 (deset) rukovaoca korpom sa autodizalicom, sa odgovarajućim uvjerenjem ih potvrdom ili sertifikatom o osposobljenosti za rukovanje korpom (rukovaoci Korpom mogu biti ujedno i radnici elektrostruke (KV, VKV ili SSS)
- 7 (sedam) radnika građevinske struke
- 2 (dva) rukovaoca građevinskim mašinama sa odgovarajućim: uvjerenjem ili potvrdom ih sertifikatom ili diplomom o osposobljenosti.
S tim u vezi smatramo da su gore postavljeni zahtjevi nemaju prirodu minimalnih odnosno neophodnih niti srazmjernih uslova tehničke i profesionalne sposobnosti ponuđača koji su propisani odredbama člana 44. stav (2-4) ZJN-a Dakle iz spornog dijela proizilazi da se od ponuđača zahtijeva osoblje (KV, VKV ili SSS) od 39 radnika/rukovaoca mašinama (pored 4 inžinjera sa VSS) a što po našem mišljenju predstavlja prekomjeran zahtjev ugovornog organa. U

tom smislu je nejasno kojim pokazateljima se ugovorni orean rukovodio prilikom definisanja gore navedenog broja radnika (KV; VKV ili SSS) - ovo se posebno odnosi na njegov zahtjev za raspolaganje sa 20 radnika elektrostruke i 7 radnika građevinske struke (s tim u vezi se postavlja opravdano pitanje zašto ponuđač koji raspolaže sa 15 radnika elektrostruke ili 5 radnika građevinske struke ne bi moga uspješno realizovati traženi ugovor.
Takođe, zahtjev za angažmanom 7 radnika građevinske struke nije niti minimalan, odnosno srazmjeran predmetu nabavke a samim tim nije niti neophodan imajući u vidu da u Predmjeru nema gradjevinskih radova u toj mjeri koja bi iziskivala potrebu za 7 radnika građevinske struke, te je stoga jasno daje sponu zahtjev ugovornog organa prekomjeran i da ne odgovara složenosti date nabavke.
Slijedom navedenog, smatramo daje potrebno da ugovorni organ izmijeni sporni dio TD i svede broj potrebno angažovanog osoblja KV, VKV i SSS na razumnu mjeru te da ne ograničava konkurenciju u datom postupku nabavke zaista neprimjerenim i nepotrebnim zahtjevima u odnosu na angažman radnika ponuđača.

11. Ugovorni organ u t.14.2. TD, između ostalog, propisuje i sljedeće zahtjeve: 14.2.1. U skladu sa članom 51. Zakona, u pogledu tehničke i profesionalne sposobnosti Ponuđača, a srazmjerno predmetu javne nabavke, Ugovorni organ zahtjeva od Ponuđača da mora da ispuni minimalno slijedeće uslove d) da srazmjerno predmetu javne nabavke, a zbog kompleksnosti radova navedenih u Predmjeru radova i roba (Prilog 18) i zahtjevanog roka za završetak radova, isporuke i montaže roba navedenog u tački 11 tenderske dokumentacije, raspolaže (posjeduje ili ima osiguran pristup) sa minimalno slijedećim tehničkim strojevima i tehničkom opremom za izvođenje predviđenih radova koji će se nalaziti cijelo vrijeme izvođenja radova na gradilištu:
- Autodizalica sa korpom radne visine minimalno 12 m....10 komada
- Autodizalica sa korpom radne visine minimalno 22m..... 1 komad
- Vozilo zaprevoz ljudi i opreme, sa minimalno 7 sjedećih mjesta.....4 komada
S tim u vezi smatramo da je gore navedeni dio TD ponovo postavljen suprotno odredbama člana 44. stav (2-4) ZJN-a iz razloga što su zahtjevi ugovornog organa/traženi dokazi ne predstavljaju minimalne dokaze u smislu navedenog člana Zakona, niti su isti srazmjerni predmetnu nabavke niti su neophodni u kontekstu samog predmeta nabavke.
S tim u vezi žalilac prvo osporava zahtjev ugovornog organa koji apsolutno nepotrebno i neopravdano zahtijeva da ponuđač raspolaže sa 4 vozila za prevoz ljudi i opreme sa minimalno 7 sjedećih mjesta, cijeneći da je isti postavljen suprotno odredbama člana 44. stav (2) i (3) ZJN-a, te s tim u vezi te žalilac od ugovornog organa u smislu člana 102. stav (2) ZJN-a traži da isti dokaže daje su tražena vozila zaista neophodan, minimalan i srazmjeran zahtjev za realizaciju predmetne nabavke. Kao i da obrazloži kojim se elementima vodio prilikom postavljanja datog zahtjeva. S navedenim u vezi, žalilac ne može a da ne postavi logično pitanje zašto bi se uopšte ugovorni organ TD bavio načinom na koji će izabrani ponuđač vršiti transport svoga osoblja prilikom izvršenja predmetnog ugovora (osim da favorizuje neke ponuđače)
Takođe, smatramo i sporim zahtjev ugovornog tijela za raspolaganjem Autodizalicom sa korpom radne visine minimalno 22m, cijeneći da isti nije neophodan niti minimalan u smislu odredbi člana 44. stav (2-4) ZJTS-a. Naime, Prilogu 20. TD, u tabeli položaja svjetiljki, navedena su 53 tipa karakterističnih pozicija rasvjete i najveća visina je 12 metara na koju se svjetiljka postavlja (što je nesporno vidljivo iz kolone Tabele: Visina OC svjetiljke) iz čega se može zaključiti da da je potpuno nepotreban zahtijev da ponuđač posjeduje autokorpu korpu visine dizanja minimalno 22 metra. Stoga zahtjev za raspolaganjem Autodizalica visine minimalno 22m. nije u smislu odredbi člana 44. ZJN-a minimalan, ni srazmjeran a niti neophodan u kontekstu predmeta nabavke. Pored toga, sporimo i zahtjev ugovornog organa za raspolaganje sa 10 autodizalica sa

korpom do radne visine od 12m, kako smatramo daje broj traženih dizalica nesrazmjeran a isti nije niti neophodan za izvršenje traženog ugovora, te s tim u vezi smatramo da raspolaganjem sa manjim brojem datih mašina ponuđač može zadovoljiti potrebe urednog izvršenja ugovora.
Slijedom navedenog, žalilac zahtijeva da ugovorni organ sporne dijelove uskladi sa odredbama člana 44. ZJN-a i omogući stvarnu konkurenciju u predmetnom postupku nabavke.

12. Ugovorni organ u vezi tražene garancije za ozbiljnost ponude postavlja sljedeći zahtjev:
29.1. Da bi učestvovali u postupku javne nabavke Ponuđači trebaju dostaviti u originalu bezuslovnu bankarsku garanciju za ozbiljnost ponude (u daljem tekstu: garancija za ponudu). Iznos tražene garancije za ponudu je 1,5% procjenjene vrijednosti ugovora, sa minimalnim rokom važnosti - period važnosti ponude plus deset (10) dana.
S tim u vezi žalilac ističe navod po kome postavljeni uslovi vezani za rok važenja bankarske garancije za ozbiljnost ponude nije postavljen shodno korespondirajućim odredbama propisa iz oblasti javnih nabavka. Naime, član 61. Zakona propisuje : (1) Vrste garancija su: a) garancija za ozbiljnost ponude je garancija u slučaju da ponuđač odustane od svoje ponude u roku važenja ponude; b) garancija za uredno izvršenje ugovora je garancija u slučaju da ponuđač kojem je dodijeljen ugovor ne izvršava svoje obaveze iz ugovora ili ih neuredno izvršava.
Dalje. Pravilnik o formi garancije za ozbiljnost ponude i izvršenja ugovora („SI.glasnik BiH" br.90/14) u članu 5. Obaveze ugovornog organa prema garanciji za ponudu, propisuje: (I) Ugovorni organ vrši povrat sredstava ili dokumenata koja predstavljaju garanciju za ponudu i to u roku od 10 (deset) radnih dana u slučaju gotovinskog depozita, odnosno 5 (pet) radnih dana u drugim slučajevima a po nastupu bilo kojeg od sljedećih slučajeva: a) odbijanja, ocjene ponude kao neprihvatljive ili istekom perioda važenja ponude. Dakle, iz navedenih odredbi Zakona i Pravilnika je vidljivo daje povrat garancija za ozbiljnost ponude direktno uslovljen periodom važenja ponude, te s tim u vezi ugovorni organ postupa nezakonito kada zahtijeva za bankarsku garanciju za ozbil jnost ponude rok važnosti za period važenja ponude plus 10 dana. kako period važenja ponude ne korespondira sa periodom važenja bankarske garancije za ozbiljnost ponude. Imajući u vidu navedeno, evidentno je da ugovorni organ postupa nezakonito zahtijevanjem dužeg roka važenja garancije za ozbiljnost ponude (u odnosu na važenje same ponude), nego što je to propisano zakonskim i podzakonskim aktima iz oblasti javnih nabavki, te stoga žalilac zahtijeva izmjenu spornog dijela TD i usklađivanje istog sa korespondirajućim odredbama ZJN-a.

13. Ugovorni organ postavlja sljedeće zahtjeve tehničke i profesionalne sposobnosti ponuđača:
14.2.1. U skladu sa članom 51. Zakona, u pogledu tehničke i profesionalne sposobnosti Ponuđača, a srazmjerno predmetu javne nabavke, U govor ni organ zahtjeva od Ponuđača da mora da ispuni minimalno slijedeće uslove:
f) Da srazmjerno predmetu javne nabavke posjeduje certifikate kao dokaz da zadovoljava slijedeće standarde obezbjedenja kvaliteta:
- (BAS EN ISO i/i ISO) 9001-Sistemi upravljanja kvalitetom, ili ekvivalentan,
- (BAS EN ISO ili ISO) 14001-Sistemi okolinskog menadzmenta, ili ekvivalentan.
- (BAS EN ISO ili ISO) 45001- Sistemi upravljanja zdravljem i bezbjednošću na radu, ili ekvivalentan,
- (BAS EN ISO ili ISO) 50001- Sistemi energetskog upravljanja, i/i ekvivalentan,
- (BAS EN ISO ili ISO) 27001- Sistemi za upravljanje sigurnošću informacija, ili ekvivalentan.
S tim u vezi žalilac ističe da:

- član 53. stav (1) ZJN-a propisuje da u tenderskoj dokumentaciji ugovorni organ daje potpune informacije o uslovima ugovora i postupku dodjele ugovora, a koji su ponuđačima dovoljni za pripremu ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi.
- član 3. stav (2) tačka d) alineja 13) Uputstva propisuje da ako je u tehničkoj specifikaciji korišten izraz „ili ekvivalent" onda je potrebno obavezno opisati način na koji će ponuđači koji nude „ekvivalent" dokazivati da se radi o ekvivalentu.
Stoga žalilac ističe navod prema kome u spornom dijelu TD ugovorni organ nesporno propušta da opiše način na koji će ponuđači koji nude „ekvivalent" traženim sertifikatima dokazati da se radi o prihvatljivom ekvivalentu, što znači da u spornoj situaciji ugovorni organ propušta da jasno i precizno opiše koji „dokaz o ekvivalenciji" bi bio prihvatljiv za ugovorni organ, te je stoga nesumnjivo da ugovorni organ u konkretnoj situaciji ne osigurava potrebne informacije koje su ponuđačima potrebne da pripreme ponude na stvarno konkurentskoj osnovi, s obzirom da ožalbeni dio TD sadrži nepotpune nedorečene odnosno nedovoljno jasnoj informacije o dozvoljenim ekv ivalentnim standardima.
Naime, iz spornog dijela TD nije jasno na koji način će ugovorni organ cijeniti/prihvaćati ekvivalentne traženim sertifikatima u odnosu na ponuđača koji ne posjeduju eksplicitno tražene sertifikate, odnosno, nije jasno na koji način ce ugovorni organ vršiti poređenje i ocjenu ponuda ukoliko pojedini od ponuđača dostave neke druge dokaze za koje tvrde i smatraju da su ekvivalentni traženim sertilikatima (BAS EN ISO ili ISO 9001; BAS EN ISO ili ISO 14001-BAS EN ISO ili ISO 45001; BAS EN ISO ili ISO 50001; BAS EN ISO ili ISO 27001).
Dakle, ostaje nejasno šta ugovorni organ podrazumijeva pod ekvivalentima traženih sertifikata, s obzirom na odsustvo opisivanja načina kojim bi ponuđači dokazali da se radi o prihvatljivim odnosno ekvivalentnim dokumentima jer nije jasno o kojoj vrsti ekvivalentnog dokumenta je riječ, da li o sertifikatu odgovarajućem testu, izvještaju o usklađenosti, ili nekom drugom dokumentu Slijedom navedenog, podnosilac žalbe zaključuje da je ugovorni organ u konkretnoj situaciji bio dužan jasno i precizno a u vezi sa odredbama člana 53 stav (1) ZJN-a i člana 1. stav (2) tačka d) alineja 13) Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda, obezbijediti neophodno potrebne informacije vezane za opis načina na koji će ponuđači koji nude „ekvivalent" traženim sertifikatima, dokazivati da se radi o ekvivalentnim sertifikatima a koji bi bili prihvatljivi za ugovorni organ dok bi ponuđači bili jasno i precizno upućeni u odnosu na to šta je dozvoljeni ekvivalent. Kako je to ugovorni organ evidentno propustio uraditi, jasno je daje sporni dio TD sačinjen suprotno navedenim odredbama Zakona i Uputstva, te imajući u vidu navedeno zablac zahtijeva izmjenu navedenog dijela TD shodno zakonskim i podzakonskim propisima iz oblasti javnih nabavki.

14. Ugovorni organ u Predmjeru i proračunu radova Priloga 18 TD postavlja sljedeći zahtjev:
2.9. Za fabriku koja proizvodi svjetiljke, kao dokaz da se radi o proizvođaču koji u proizvodnji zahtjevene svjetiljke primjenjuje upravljanje kx>alitetom, zaštitu životne sredine i mjere zaštite i bezbjednosti na radu, uz ponudu je potrebno dostaviti kopiju važećih sertifikata o primjeni sledećih standarda:
- (BAS ENISO ili ISO) 14001- Sistemi okolinskog menadžmenta, ili ekvivalentan.
- (BAS EN ISO ili ISO) 45001- Sistemi upravljanja zdravljem i bezbjedno'sču na radu, ili ekvivalentan,
S tim u vezi smatramo da navedeni zahtjevi ugovornog organa nisu minimalni, ni srazmjerni a niti i neophodni u smislu odredbi člana 44. stav (2-4) ZJN-a. Naglašavamo daje ugovorni organ u prethodnom dijelu TD već postavio zahtjev da ponuđači dostave, i sertifikate BAS EN ISO ili ISO) 14001-Sistemi okolinskog menadžmenta, ili ekvivalentan i BAS EN ISO ili IS) 45001-Sistemi upravljanja zdravljem i bezbjednošću na radu, ili ekvivalentan (t. 14.2.1.f) a sada takav

zahtjev postavlja i za proizvođača/fabriku nuđenih svjetiljki. Stoga smatramo da se radi o prekomjernom zahtjevu ugovornog organa a posebno u kontekstu realno moguće situacija da ponuđač ponudi svjetiljke proizvedene u inostranstvu. Pri čemu je ugovorni organ postavio zahtjevne dokaze kvaliteta svjetiljki u odnosu na njihove performanse te se s tim u vezi postavlja pitanje zašto ugovorni organ kao neophodan dokaz traži da fabrika koja proizvodi svjetiljke (npr. u Njemačkoj, Kini i si.) a koju nude ponuđači u predmetnom postupku nabavke treba imati ISO 45001- sistem upravljanja zdravljem i bezbjednošću na radu ili sertifikat ISO 14001 - sistem okolinskog menadžmenta kada je ugovorni organ dokaze željenog kvaliteta već detaljno postavio TD. Odnosno u kakvoj je relaciji zahtjev za kvalitetom traženih svjetiljki i sertifikati o upravljanja zdravljem i bezbjednošću na radu i sertifikat okolinskog menadžmenta. Stoga iz iznesenih razloga smatramo da su sporni zahtjevi ugovornog organ nisu neophodni tj. opravdani a niti minimalni u smislu odredbi člana 44. ZJN-a.
U kontekstu sporne situacije, žalilac ukazuje da ugovorni organ za ostale potraživane robe, kao što su stubovi, konzole, ormari, kontoleri i si. ne zahtijeva predmetnom TD od ponuđača da za spomenutu vrstu roba dostave od strane fabrika koje proizvode iste, sertifikat o primjeni standarda (BAS EN ISO ili ISO) 14001- Sistemi okolinskog menadžmenta i (BAS EN ISO ili ISO) 45001- Sistemi upravljanja zdravljem i bezbjednošću na radu, iako se radi o zahtjevnijim tehničkim i proizvodnim procesima u pogledu zaštite na radu. A što sve u konkretnoj situaciji dovodi u sumnju načelo jednakog tretmana ponuđača i ostalih temeljnih načela zagarantovanih članom 3. ZJN-a.

15. Ugovorni organ u t 2.7. Predmjera radova i roba Prilog 18. TD postavlja sljedeći zahtjev:
Tehnički list ili tehnički opis svjetiljke Tehnički list ili tehnički opis svjetiljke u kojem su navedene sve karakteristike zahtjevane u ovom predmjeru. NAPOMENA: Tehnički list ili tehnički opis svjetiljke mora biti ovjeren odstrane proizvođača svjetiljke ili od strane onog ko je autorizovan ili ovlašćen ili opunomoćen od proizvođača da može da vrši ovjeru (u tom slučaju je neophodno dostaviti autorizaciju ili ovlaštenje ili punomoćje)
S tim u vezi smatramo daje nezakonit zahtjev ugovornog organa kojim traži da tehnički list ili tehnički opis svjetiljke mora biti ovjeren od strane proizvođača svjetiljke kako se radi o zahtjevu koji nije ni minimalan a ni neophodan u smislu odredbi člana 44. ZJN-a. Dodatno, isti je suprotan i članu 53. stav (1) ZJN-a. Naime, notorna je činjenica da proizvođači raznih roba (uključujući i LED sijalice) u poslovnoj praksi sastavljaju tehničke listove u kojima su navedene karakteristike proizvoda a što u najvećem broju slučajeva dati tehnički listovi sadrže niz karakteristika koje zadovoljavaju određene međunarodne standarde u datoj proizvodnoj oblasti. Takođe, tehnički listovi su sastavni dio isporuke robe a isti u najvećem broju slučajeva se u poslovnoj praksi objavljuju na službenim vveb stranicama proizvođača te se temeljem navedenog u svakoj konkretnoj situaciji kupci/naručioci raspolažu podacima o proizvodima koje nabavljaju. Stoga je neopravdan zahtjev ugovornog organa da takvi tehnički listovi moraju biti ovjereni od strane proizvođača, dakle, nepotrebno je a i sav im neuobičajeno) tražiti da proizvođač robe vrši neku ovjeru sadržaja tehničkog lista koji je sam sastavio ili stavio na uvid putem vveb stranice, s obzirom da se autentičnost sadržaja takvog dokumenta potvrđuje originalnim tehničkim listom izdatim od strane proizvođača ili njegovim sadržajem objavljenim na službenoj vveb stranici proizvođač.
Imajući u v idu prednje navedeno, tražimo da ugovorni organ redefiniše sporni dio TD shodno našem ovbrazloženju u iznesenom žalbenom navodu

16. Ugovorni organ u Prilogu br.18. TD, Rok za završetak radova, propisuje da (je rok za završetak radova maksimalno 180 kalendarskih dana od dana uvođenja Dobavljača u posao

S tim u vezi smatramo da imajući u vidu složenost predmetne nabavke i svih radova koji su navedeni u Predmjeru i proračunu radova, da dati rok nije objektivan odnosno srazmjeran predmetu nabavke kako je isti nedovoljan za završetak radova i predaju objekata u željenom stanju.
Imajući u vidu naprijed navedene razloge nezakonitosti predmetne TD. podnosilac žalbe zahtijeva da ugovorni organ ovu žalbu usvoji u cjelosti kao osnovanu, da poništi osporene dijelove predmetne lenderske dokumentacije, da uskladi istu sa važećim propisima iz oblasti javnih nabavki i da nastavi predmetni postupak nabavki, te da podnosiocu žalbe nadoknadi troškove pravnog zastupanja po imenovanom advokatu (sastava predmetne žalbe) u iznosu od 843.75 KM (primjenom Tar.br. 3. i 12. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata, ..Službeni glasnik RS" br.l 11/24).
Ukoliko ugovorni organ ocijeni daje žalba neosnovana, podnosilac žalbe, shodno članu 100 stav (6) ZJN-a, zahtijeva od istog da žalbu proslijedi Kancelariji za razmatranje žalbi BiH na dalje postupanje, te da KRŽ :
- predmetnu žalbu usvoji u potpunosti kao osnovanu,
- poništi predmetnu tendersku dokumentaciju
- podnos.ocu žalbe nadoknadi troškove pravnog zastupanja po imenovanom advokatu (sastava predmetne žalbe) u iznosu od 843,75 KM (primjenom Tar.br. 3.: 150 bodova + 50% za sastav pravnog lijeka x 3 00 KM - 675 00 KM; paušal 25% -168,75 KM primjenom Tar.br. 12 Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata, „Službeni glasnik RS" br. 111/24)
- izvrši povrat uplaćene naknade pokretanja žalbenog postupka,
- izvrši povrat uplaćene administrativne takse.

U svom izjašnjenju na žalbene navode žalitelja LUMINOS d.o.o. Sarajevo ugovorni organ tvrdi sljedeće:
Ugovorni organ Grad Banja Luka provodi postupak javne nabavke ..Izgradnja javne rasvjete u gradu Banja Luka po E5SO modelu". Procijenjena vrijednost javne nabavke iznosi 30.265.000,00 KM (bez PDV-a). Kriterijum za izbor najpovoljnijeg ponuđača je ekonomski najpovoljnija ponuda. Broj obavještenja o nabavci sa portala javnih nabavki je 320-1-3-142-3-229/26 od 17.04.2026. godine i u Službenom glasniku BiH, broj 29/26 od 24.04.2026. godine, ispravka obavještenja o nabavci broj 320-1-3-142-8-242/26 od 23.04.2026. godine i u Službenom glasniku BiH broj 31/26 od 05.05.2026. godine.
Dana 27.04.2026. godine ugovorni organ zaprimio je žalbu na tendersku dokumentaciju za javnu nabavku broj 15-404-142/26 „Izgradnja javne rasvjete u gradu Banja Luka po E5SO modelu" izjavljenu od strane ..ŠMŠOb" d.o.o. Sarajevo, putem punomoćnika, Jovana Šarca advokata iz Istočnog Sarajeva. Postupajući po žalbi ugovorni organ je utvrdio da je žalba blagovremena, dopuštena, izjavljena od strane ovlaštenog lica, lica koje ima aktivnu legitimaciju i uredna ali je ugovorni organ smatra neosnovanom, te je zajedno sa ovim izjašnjenjem prosljeđuje na razmatranje Kancelariji za razmatranje žalbi, shodno članu 100. stav (5) Zakona o javnim nabavkama (Službeni glasnik BiH, broj 39/14, 59/22 i 50/24).
U prvom i drugom žalbenom navodu žalilac osporava činjenicu zašto je predmetna nabavka kvalifikovana kao radovi. Navedene žalbene navode utovorni organ smatra apsolutno neosnovanim.
Ukoliko bi se podjela ugovora temeljila isključivo na vrijednosti utrošenih roba, rijetko koja nabavka radova bi se mogla definisati kao takva, najbolji primjer je izgradnja autoputa za koju se koriste asfalt, zemlja, bukobrani itd. koji nose više vrijednosti nego sam rad, pa se bez problema definišu i provode kao nabavka radova. Pored toga, Aneksom I je veoma jasno i precizno definisano da se predmetna nabavka, bez obzira na vrijednost roba potrebnih za njenu realizaciju,

prema ZJN BiH definiše kao nabavka radova, uvažavajući njenu prirodu, karakter i krajnji rezultat koji se treba obezbjediti okončanjem svih poslova koji predstavljaju predmet nabavke, atoje kompletan sistem javne rasvjete na području Grada Banja Luka.
Zatim, u skladu sa članom 11. Zakona o energetskoj efikasnosti RS definisano je šta predstavlja energetsku uslugu, pri čemu ista, u skladu sa stavom (3) istog člana obuhvata i neophodne radove. Upravo iz tog razloga, a uvažavajući odredbe i jednog i drugog zakona, predmetna nabavka je definisana kao nabavka radova. Predmet ove javne nabavke je u skladu sa članom 2. stav 1. tačka a) 3 i Aneksom I Zakona o javnim nabavkama definisan kao nabavka radova. Predmet ove javne nabavke u skladu sa članom 2. stav 1. tačka a) 2 i Aneksom II uz isti zakon nije dozvoljeno da se definiše kao nabavka usluga. Zakon o energetskoj efikasnosti je u pripremi tenderske dokumentacije korišten kao dopunski izvor prava samo kao dopuna tenderske dokumentacije koja nije definisana i nije kontradiktorna Zakonu o javnim nabavkama. Članom 11. stavovi (1) i (2) Zakona o energetskoj efikasnosti Republike Srpske definisan je pojam ESCO koji je korišten u nazivu tenderske dokumentacije. Članom 11. stav (3) definisano je da je energetska usluga u smislu Zakona o energetskoj efikasnosti i građenje i rekonstrukcija i održavanje i slično. Članom 9. Zakona o rokovima izmirenja novčanih obaveza u poslovnim transakcijama je dozvoljeno anuitetno plaćanje s tim da svaki anuitet posebno treba da se plati u skladu sa navedenim zakonom, a to je najduže 60 dana od dana dospjeća svakog anuiteta pojedinačno. Grad Banja Luka je u nacrtu utovora definisao da će izdati svoje blanko mjenice što nije u suprotnosti sa navedenim zakonom već je dodatno obezbjeđenje drugoj ugovornoj strani da može lakše da naplati svoje potraživanje ako Grad Banja Luka ne bude plaćao anuitete na vrijeme. Predviđeni rok plaćanja od 180 mjeseci jeste način finansiranja od strane izabranog ponuđača. Na osnovu svega navedenog su ispunjeni svi kriterijumi za ESCO model.
Žalilac u trećem žalbenom navodu ističe da nije jasno kako zahtjev ugovornog organa da ponuđači u ponudi upišu iznose nekih mjesečnih rata ima poveznicu sa opisanim predmetom nabavke radova koji se moraju završiti u roku od 180 kalendarskih dana. Ovakav žalbeni navod ugovorni organ smatra neosnovanim. Potpuno je jasno da je u pitanju ugovor sa odloženim plaćanjem (plaćanjem na rate) gdje je potencijalni izvođač dužan da završi posao u roku od 180 kalendarskih dana a ugovorni organ će svoje obaveze izmirivati u 180 jednakih mjesečnih rata, odnosno rok otplate je 15 godina.
U četvrtom žalbenom navodu žalilac ističe da nijednom odredbom ZJN nije predviđena mogućnost zaključenja ugovora o javnoj nabavci radova u trajanju od 18 mjeseci (15 godina). Predmetni žalbeni navod je neosnovan jer Zakon o javnim nabavkama BiH poznaje višegodišnje ugovore i u istom ne postoji ni jedna odredba kojom se nameće bilo kakvo vremensko ograničenje za rokove otplate.
Žatilac u petom žalbeno.m navodu osporava procijenjenu vrijednost nabavke. Činjenice koje idu u prilog neosnovanosti ovako koncipiranog žalbenog navoda iznosimo u nastavku.
Naime, procijenjena vrijednost predmetne javne nabavke utvrđena je u skladu sa članom 15. Zakona o javnim nabavkama u visini od 30.265.000,00 KM i ista je u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama. Zbog toga je ugovorni organ potpuno u skladu sa članom 47. Zakona o javnim nabavkama u tenderskoj dokumentaciji zahtevao od ponuđača da imaju ukupan promet u prethodne tri godine u iznosu od najmanje 30.000.000,00 KM.
Tenderskom dokumentacijom ugovorni organ je odredio da će svoja plaćanja vrednosti investicije vršiti u periodu od 15 godina. Zbog petnaestogodišnjeg perioda plaćanja vrijednosti investicije -ugovorene cijene ugovorni organ nije mogao da osnoviu cijenu koja je utvrđena u Idejnom projektu utvrdi kao vrijednost ove javne nabavke. Idejnim projektom je utvrđena samo cijena radova, opreme i usluga koja je važeća u trenutku izrade idejnog projekta.Obzirom da je naručilac predvidio da će svoja plaćanja vršiti u periodu od 15 godina i da će ponuđači na osnovu

tog roka plaćanja utvrditi visinu svojih ponuda naručilac nije mogao da tu cijenu predvidi kao vrijednost ove javne nabavke.Osnovna cijena utvrđena Idejnim projektom se realno mora uvećati za zaradu ponuđača kao i za stope inflacije to jest za rast realnih cijena za period plaćanja od 15 godina. Takođe je u procijenjenu vrijednost ove javne nabavke uključena i visina kamate koju bi imao svaki ponuđač plaćao banci za kreditiranje ovog posla na period od 15 godina. U slučaju da ponuđač ima svoja slobodna sredstva i da mu ne treba kredit od poslovne banke da bi se utvrdila vrijednost ove javne nabavke moraju se obračunati kamate koje bi takav ponuđač imao od poslovne banke samo da uloži ili oroči ta slobodna novčana sredstva. Naručilac na osnovu cijene iz Idejnog projekta i uvećanja ists na navedeni način, a u skladu sa članom 15. Zakona o javnim nabavkama utvrdio da je vrijednost ove javne nabavke 30.265.000,00 KM. Ovaj iznos je potpuno realan. Isti iznos će ugovorni organ obezbediti u svom budžetu od uštede u potrošnji električne energije. U nastavku ovog postupka javne nabavke ugovorni organ će izabrati najpovoljniju ponudu koja ne premašuje utvrđenu vrednost ove javne nabavke. Procijenjena vrednost predmetne javne nabavke utvrđena je u skladu sa članom 15. Zakona o javnim nabavkama u visini od 30.265.000,00 KM i istaje u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, te su i postavljeni uslovi ekonomsko fiiansijske sposobnosti srazmjerni predmetu nabavke.

U šestom žalbenom navodu žalilac osporava zahtjevani garantni rok za led svjetiljke.

Ugovorni organ je ovlašten definisati uslove kvalifikacije i tehničke zahtjeve shodno svojim potrebama, uvažavajući relevantne odredbe ZJN što je u konkretnom slučaju i ispoštovano, ali to ne znači da se predmet nabavke/karakteristike i ostalo moraju prilagoditi da može učestvovati svaki ponuđač koji se bavi LED rasvjetom.

Garantni rok za svetiljke od 15 godina je prilagođen predmetu ove javne nabavke obzirom da je 15 godina predviđeni rok u kome će izabrani ponuđač izvršavati i garantovati izvršenje predmetnog ugovora o javnoj nabavci.Garantni rok od 15 godinaje potpuno uobičajeni garantni rok koji daju svi renomirani proizvođači svetiljki ako žele da budu konkurentni u ovako velikim i značajnim javnim nabavkama. Naručilac je korisnik budžetskih sredstava i dužan je da se o istima brine na najbolji mogući način.Ako bi garantni rok bio određen na kraći vremenski rok od 15 godina naručilac bi se izložio riziku dodatnog investiranja što naručilac nije spreman da prihvati. U javnim nabavakama u regionu koje su rađene po principu višegodišnje naplate različiti proizvođači su davali garancije između 12 i 20 godina (Nikšić 20 godina, Užice 15 godina, Subotica 13 godina, Kikinda 15 godina, Valjevo 14 godina itd.), odnosno za sve vreme trajanje otplate. Shodno iznesenom, predmetni žalbeni navod je neosnovan.

Žalilac u sedmom žalbenom navodu osporava što je traženo da ukupan promet ponuđača u prethodne tri godine, odnosno od početka poslovanja ponuđača ako je ponuđač registrovan odnosno počeo sa radom prije manje od tri godine, ne smije biti ispod 30.000.000,00 KM. Dalje ističe daje takav zahtjev nezakonit jer je ugovorni organ predmet nabavke odredio kao nabavku radova pri čemu član 51. ZJN-a- Tehnička i profesionalna sposobnost u postupku nabavke radova, ii u jednoj odredbi ne omogućava ugovornim organima da u postupku nabavks radova zahtjevaju ukupan promet ponuđača. Ovakav navod je apsolutno neosnovan i bespredmetan. Naime, žalilac ne razlikuje ekonomsku i finansijsku sposobnost od tehničke i profesionalne sposobnosti ponuđača, u pitanju su dvije različite kategorije koje su kao takve definisane različitim članovima ZJN-a. Ekonomska i finansijska sposobnost je regulisana članom 47. ZJN-a, dok je tehnička i profesionalna sposobnost u postupku nabavke radova predmet regulisanja člana 51. ZJN-a. Odredbom člana 47. stav (1) tačka d) ZJN-a je propisano:"Ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji može utvrditi minimalne uslove u potledu ekonomske i finansijske sposobnosti kandidata/ponuđača, kao i dokaze koji se zahtjevaju, a koji mogu biti: izjava o ukupnom prometu kandidata/ponuđača i kada je to primjereno, o prometu u segmentu poslovanja koji je predmet ugovora, za period ne duži od tri poslednje finansijske godine, ili od datuma

registracije, odnosno početka poslovanja, ako je kandidat/ponuđač registrovan odnosno počeo sa radom prije manje od tri godine;izjava koja se prilaže ovjerava se kod nadležnog organa." U skladu sa citiranom zakonskom odredbom nesporno je da je predmetni zahtjev ugovorpog organa zakonit.

Žalilac u osmom žalbenom navodu ističe da zahtjev iz tenderske dokumentacije na osnovu kojeg ponuđač mora dostaviti dokaz da posjeduje finansijska sredstva za izvršenje ugovora u iznosu od minimalno 15.000.000,00 KM nije usklađen sa članom 47. ZJN. Ovakav žalbeni navod je paušalan i ničim dokazan. Naime zakonski osnov za navedeni uslov je član 47. stav (1) tačka a) kojim je propisano:.. Ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji može utvrditi minimalne uslove u pogledu ekonomske i finansijske sposobnosti kandidata/ponuđača, kao i dokaze koji se zahtjevaju a koji mogu biti: a) odgovarajući dokument koji izdaje banka ili druga finansijska institucija, a kojim se dokazuje ekonomsko-finansijska sposobnost u pogledu činjenica koje se mogu dokazati iz dokumenata koje izdaje banka ili druga finansijska institucija u skladu sa pozitivnim propisima". Dakle, traženi uslov je zakonit i kao takav neophodan uzimajući u obzir vrijednost, obim i složenost samog posla kojeg potencijalni ponuđač treba realizovati a čija realizacija zahtjeva značajna finansijska sredstva. Navedeni uslov je opravdan činjenicom da je cilj ugovornog organa da dobije ponuđača koji je sposoban i pouzdan da predmetni posao obavi kvalitetno i u zadatim rokovima.

U devetom žalbenom navodu žalilac osporava uslov tehničke i profesionalne sposobnosti koji se odnosi na broj izvršenih ugovora gdje se između ostalog osporava broj traženih utovora (najmanjs 5).

Valja istaći da je navedeni uslov koji žalilac pokušava bezuspješno osporiti pravilan i zakonit. Prije svega isti je u vezi sa predmetom nabavke odnosno grupom predmeta nabavke jer se traži dokaz o izvršenju istog ili sličnog, odnosno istih ili sličnih ugovora kao što je predmet nabavke a s obzirom da se ne traži da ugovori budu u određenoj vrijednosti (novčanoj) isti je i srazmjeran predmetu nabavke. Istina da je u tenderskoj dokumentaciji u tački 14.2.1 traženo da je ponuđač ugovorio i uspješno izvršio najmanje 5 ugovora ali tako postavljen uslov treba dovesti u korelaciju sa obimom, kompleksnošću i vrijednošću same nabavke. Uzevši u obzir složenost samog posla, zadati rok u kojem se mora završiti posao, rasprostranjenost teritorije na kojoj je potrebno realizovati posao koji je predmet nabavke, navedeni uslov nije diskriminatoran već minimalan i neophodan za procjenu tehničke i profesionalne sposobnosti ponuđača. Uobzirujući iskustva iz regije, ovo je projekat koji teško može iznijeti pojedinačni privredni subjekat već nabavka zahtjeva udruživanje privrednih subjekata u grupu ponuđača posljedično čemu ne bi trebalo predstavljati problem da se zadovolji uslov od 5 ugovora pogotovo imajući u vidu širinu poslova koje je kao slične definisao utovorni organ a sve kako bi dobio sposobnog i pouzdanog ponuđača. U skladu sa navedenim predemtni žalbeni navod je neosnovan.

U desetom žalbenom navodu se osprava zahtjev iz tenderske dokumentacije koji se odnosi na zahtjevani broj radnika. Da bi se ispoštovao zahtjevani rok završetka posla analazom na tržištu ustanovilo se da je ovo neophodan broj radnika. Mora se obezbijediti gotovo pa nesmetano kretanje građana Banja Luke, osigurati uslovi za nesmetan tok prometa, privredne aktivnosti i slično, te je neophodno osigurati brz i efikasan rad, a što ponuđači mogu obezbijediti ili kroz udruživanje u grupu ponuđača ili podugovaranjem. Ugovorni organ u postupku javne nabavke mora da izabere ponuđača koji je tehnički i profesionalno sposoban da realizuje ovu javnu nabavku.Tenderski zahtevi u vezi tehničke i profesionalne sposobnosti su u potpunosti određeni i u skladu su sa članom 51. Zakona o javnim nabavkama. Vrsta, količina, kvalitet i vrednost iredmetne javne nabavke i to nabavke i ugradnje 19.308 svjetiljki u roku od 180 kalendarskih dana je direktno uticala na ovs tenderske zahtjeve.Sve stare svjetiljke se u najkraćem mogućem roku prvo demontiraju i odlažu, a zatim se umesto njih montiraju nove svjetiljke roku.Sve

svjetiljke se nalaze na javnim površinama i nephodno je radove na demontaži i montaži izvesti izuzetno irecizno, brzo, odgovorno i bez greške.U slučaju neadekvatnog rada ili rada koji traje duže nego što je predviđeno tenderskom dokumentacijom nužno bi dovelo do nanošenja velike direktne i indirektne štete ugovornom organu i građanima Banja Luke.Zbog toga su svi uslovi koje je ugovorni organ utvrdio po ovom osnovu neophodni i srazmjerni , a ujedno i minimalni predmetnoj javnoj nabavci što je sve u skladu sa članom 44. Zakona o javnim nabavkama.Samo ponuđač koji u cjelosti ispunjava zahtjevane uslove može da sa prihvatljivom vjerovatnoćom garantuje ugovornom organu da će kvalitetno i na vreme izvršiti sve svoje ugovorne obaveze. U slučaju neadekvatnog rada ili rada koji traje duže nego što je predviđeno tenderskom dokumentacijom nužno bi dovelo do nanošenja direktne i indirektne štete ugovornom organu i građanima Banja Luke.Nije ni moguće utvrditi ogromne razmjere štete kada bi naprimjer radovi na zameni svetiljki koji nužno zahtevaju zatvaranje saobraćajnica trajali duže od 180 kalendarskih dana. Za ugovorni organ bi bilo najbolje da se predmetni radovi završe za 30 kalendarskih dana, ali nažalost to bi bio zahtjev koji je potpuno nerealan u odnosu na tehničke zahteve ispunjenja ove predmetne javne nabavke. Shodno navedenom ovaj žalbeni navod smatramo neosnovanim.

Žalilac u jedanaestom žalbenom navodu ističe da zahtjevi utovornog organa u pogledu posjedovanja opreme za izvođenje radova (auto dizalice sa korpom radne visine minimalno 12t, autodizalice sa korpom radne visine minimalno 22t i posjedovanje vozila za prevoz radnika i opreme) nisu srazmjerni predmetu ove javne nabavke. Kao što smo naveli i u okviru izjašnjenja za prethodni žalbeni navod cilj ugovornog organa je da dobije nonuđača koji je tehnički i profesionalno sposoban da izvrši posao zamjene i utradnje 19.308 svjetiljki uključujući demontažu starih a sve to u roku od 180 kalendarskih dana. Ako samo uobzirimo prirodu posla ove javne nabavke postavlja se pitanje na osnovu čega je žalilac zaključio da ovakav uslov nije srazmjeran predmetu nabavke? Dakle, traže se auto dizalice sa korpom propisane radne visine te su iste neophodne za zamjenu samih svjetiljki na stubovima ulične rasvjete a s druge strane budući da se lsd svjetiljke montiraju na geritorijn cijelo! grada potpuno je opravdano p jasno zbog čega se traže i vozila za prevoz radnike i opreme jer je za realizaciju navedenog posla potrebno obezbijediti mobilnost radnika i oireme na sve potrebne lokacije u gradu. Takav uslov je postavljen u skladu sa članom 51. ZJN i neophodan je da bi potencijalni ponuđač dokazao da posjeduje mašine i tehničku opremu kojom će moći odgovoriti na zahtjeve posla ove javne nabavke. Zbog nepristupačnosti pojedinih lokacija neophodno je da ponuđač posjeduje navedenu auto dizalicu sa korpom visine minimalno 22 t. Takođe je neosnovano i ničim dokazano da je prekomjeran zahtjev utovornog organa da ima na raspolaganju 10 autodizalica sa korpom radne visine od 12t uzimajući u obzir rasprostranjenost teritorije i rok u kojem je potrebno obaviti navedeni posao. Imajući u vidu navedeno predmetni žalbeni navod je bespredmetan.

U dvanaestom žalbenom navodu žalilac ističe da se tenderskom dokumentacijom zahtjeva dostavljanje bankarske garancije za ozbiljnost ponude sa minimalnim rokom važenja-period važenja ponude plus 10 dana te da isti nije u skladu sa članom 61. stav 1. pod a) ZJN, što utovorni organ smatra neosnovanim. Nešto duži rok garancije u odnosu na period važenja ponuda osigurava utovornom organu određenu slobodu djelovanja kada je postupak ..zakočen" zbog npr. izjavljene žalbe, pa da ne moraju u tom periodu mirovanja slati zahtjev za produženje ponude. Pored toga, naplativost garancije ne ide po automatizmu, tako da je neosnovana bojazan žalioca da će istu biti moguće naplatiti odmah po eventualnom prijemu zahtjeva ugovornog organa za naplatu, jer i poslovna banka ponuđača mora izvršiti određene provjere prije nego što „pusti sredstva". Zahtjev za rokom važenja garancije za vrijeme važenja ponude plus 10 dana js u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i navedenim pravilnikom.Zakon određuje da se ova garancija može naplatiti ako ionuđač odustane od svoje ponude u roku važenja ponude. Zakon ne

određuje koliko dugo takva garancije treba da vrijedi to jest u kom roku je naručilac ovlašćen da podnese banci ovu garanciju na naplatu. Ugovorni organ je upravo zbog toga odredio da ova garancija treba da važi 10 dana preko roka važenja ponude. To ne znači da bi naručilac mogao da naplati ovu garanciju ako bi ponuđač odustao od svoje ponude poslije roka važenja ponude. Ako bi naprimjer ponuđač odustao od svoje ponude prvog dana nakon isteka roka važenja ponude naručilac u tom slučaju nema pravo da naplati ovu garanciju bez obzira što ima garanciju kojoj piše rok važenja 10 dana preko roka u kome važi ponuda. V slučaju da naručilac nije tražio da garancija vredi deset dana plus došao bi u situaciju da garanciju za ozbiljnost ponude mora da predaje banci poslednjeg dana važenja ponude, što znači da garanciju mora da preda banci dok ponuda još uvijek važi. Ako bi naručilac u slučaju da od banke traži naplatu garancije koja važi samo za vrijeme važenja ponu de prvog dana po isteku važenja ponu de svaka banka bi ga opravdano odbila jer je naplatu garancije tražio nakon isteka roka važenja garancije.Ukratko, rok važenja garancije ne može biti isti kao rok važenja ponude.Citirani Pravilnik definiše rok od 5 radnih dana za povrat dokumenata u slučaju isteka roka važenja ponude. Naručilac je tražio da se rok važenja garancije te garancije produžio za 10 dana, a ne za 10 radnih dana.Teoretski 5 radnih dana mogu da obuhvate period od 10 pa čak i više kalendarskih dana u specifičnim okolnostima npr. praznika, neradnih dana i sl. Bilo kako bilo naručilac ostaje u obavezi da u skladu sa navedenim Pravilnikom vrati garanciju takvom ponuđaču u roku od 5 radnih dana bez obzira što ima garanciju koja mu vrijedi neki dan duže od toga. Naručilac će u tom slučaju voditi računa da takvu garanciju preda baici na naplatu pre isteka roka od 5 radnih dana.

Žalilac u trinaestom žalbenom navodu osporava zahtjev da ponuđač mora da posjeduje 5 navedenih certifikata kao dokaz da zadovoljava standarde obezbjeđenja kvaliteta (BAS EN ISO ilp ISO) 9001,14001,45001, 50001 i 27001 ističući da predmetni zahtjev nijs u skladu sa odredbom člana 53. stav 1. ZJN. Ugovorni organ je društveno odgovoran i vodi računa o zaštiti životne sredine. U skladu sa tim ugovorni organ smatra da bi bilo društveno neodgovorno i ekološki neprihvatljivo da se u predmetnoj javnoj nabavci sa jedne strane zahtjeva od potencijalnog ponuđača da u svom radu prilikom realizacije predmeta javne nabavke primjenjuje zahtjevane sisteme, a da sa druge strane ugradi 19308 svjetiljki koje su proizvedene bilo gdje u svijetu bez primjene tih sistema.Sistemi zaštite životne sredine moraju da se odnose kako na nravno lice koje će u svom izvršenju utovora isporučivati i ugrađivati opremu za osvjetljenje i biti izabrani ponuđač jednako tako i na pravno lice koje proizvodi istu tu opremu za osvjetljenje koja je predmet ove javne nabavke.U pravilu proizvođači opreme za osvjetljenje ne učestvuju direktno u tenderima u kojima se njihovi proizvodi utrađuju .Šta bi značilo za građane Banja Luke da propise o zappiti životne sredine obavezuju samo izvođače radova za njihove radove, a ne i proizvođače opreme koju ti izvođači radova ugrađuju.Za naručoioca je čak veća opasnost da ugrađena oprema za osvjetljenje ne podliježe propisima o ovoj zašiti nego što bi bilo da izvođenje radova na ugradnji te opreme nije u skladu sa važećim standardima iz te oblasti. Za naručioca i korisnike je jednako važno, pa čak i važnije da proizvođači imaju sve tražens sertifikate za iroizvodnju svjetiljki nego što to treba da imaju ponuđači. Ekvivalenti postoje i jasno su definisani važećim pravilnicima za sertifikaciju. Ovo su domaći i međunarodni sertifikati koje imaju sve renomirane kompanije. Žalilac nije ničim dokazao niti učinio vjerovatnim da navedeni žalbeni navod nije zakonit zbog čega ga u govorni organ smatra neosnovanim.

U pogledu četrnaestog žalbenog navoda u kojem žalilac ponovo navodi da je prekomjeran zahtjev u govornog organa u pogledu traženih sertifikata, utovorni organ ostaje pri navodima iznesenim u izjašnjenju prethodnog žalbenog navoda.

U petnaestom žalbenom navodu žalilac navodi da je zahtjev da tehnički list mora biti ovjeren od proizvođača svjetiljke ili od strane onog ko je autorizovan ili opu nomoćen od strane proizvođača da može vršiti ovjeru ističući da je takav zahtjev neopravdan.

Da bi ugovorni organ bio siguran u ispravnost predate dokumentacije neophodno je da bude ovjerena. Pošto su tehnički listovi proizvođača koji su javno dostupni na šeć stranicama proizvođača podložni greškama i čestim izmjenama, neažurnosti, a i kako su često zueć stranice proizvođača nedostupne, kako bi izbjegao bilo kakve dileme o karakteristikama ponuđenih LED svjetiljki, utovorni organ zahtjeva opravdano da dostavljeni gehnički listovi budu ovjereni od strane proizvođača ili od onoga ko je autorizovan ili ovlašćen ili opunomoćen od proizvođača da može da vrši ovjeru. U posljednje vrijeme je izražena praksa dostave tehničkih listova „prilagođenih" za potrebs tendera, ehodno čemu je ugovorni organ, uvažavajući obim, kompleksnost i vrijednost nabavke, propisao uslov kojim se povećava stepen pouzdanosti u dostavljenu tehničku dokumentaciju. Zahtjevanjem dostave originalnog tehničkog lista predstavljalo bi nesrazmjerno opterećenje ponuđača, ukoliko se isti efekat može obezbijediti na način koji je tenderskom dokumentacijom predvidio utovorni organ. Navedeni žalbeni navod ugovorni organ smatra neosnovanim.

U šesnaestom žalbenom navodu, žalilac osporava rok za završetak radova od 180 kalendarskih dana ističući da je isti nije objektivan i srazmjeran ako se uzme u obzir složenost predmetne nabavke. U slučaju neadekvatnog rada ili rada koji traje duže nego što je predviđeno tenderskom dokumentacijom nužno bi dovelo do nanošenja direktne i indirektne štete ugovornom organu i građanima Banja Luke.Nije ni moguće utvrditi ogromne razmjere štete kada bi naprimjer radovi na zameni svetiljki koji nužno zahtjevaju zatvaranje saobraćajnica trajali duže od 180 kalendarskih dana. Za ugovorni organ bi bilo najbolje da se predmetni radovi završe za 30 kalendarskih dana, ali nažalost to bi bio zahtjev koji je potpuno nerealan u odnosu na tehničke zahtjeve ispunjenja ove predmetne javne nabavke. Do je rok od 180 katendarskih dana apsolutno objektivan i realan da se predmetni posao završi na adekvatan način uz što manje remećenje normalnog funkcionisanja grada. Shodno navedenom ovaj žalbeni navod smatramo neosnovanim.

Žalitelj EL PROMET d.o.o. Banja Luka, zastupan po punomoćniku Jeleni Diljević, advokatu iz Banja Luke u žalbi od 27.04.2026.godine tvrdi sljedeće:

1. U tački 7. Opis predmeta nabavke, Ugovorni organ navodi da su predmet nabavke: demontaža, isporuka i montaža svjetiljki, isporuka i montaža sistema za bežično upravljanje i nadzor LED svjetiljki javnog osvjetljenja, isporuka i ugradnja mjernih stanica za praćenje kvaliteta vazduha i punjača električnih vozila, isporuka i montaža stubova sa rp pločama i lira, otklanjanje kvara javnog osvjetljenja, zamjena ormara javne rasvjete, planirana dogradnja, izrada projekta izvedenog stanja, i ostale aktivnosti zahtijevane u Predmjeru radova i roba Prilog 18.

Dakle, Ugovorni organ u predmetnoj tenderskoj dokumentaciji navodi da je predmet nabavke usluga demontaže, isporuke i montaže robe, usluge otklanjanja kvara, zamjene ormara javne rasvjete te daje u okviru iste nabavke planirana i dogradnja, izrada projekta izvedenog stanja i ostale aktivnosti zahtijevane u Predmejru radova i roba Prilog 18. Odredbama člana 2. stav (1) tačka a alineja 3) Zakona je propisano da je ugovor o javnoj nabavci radova ugovor čiji je predmet:

-Projektovanje i izvođenje radova ili

-Izvođenje radova koji se odnose na jednu ili više djelatnosti utvrđenih u Aneksu I ili

-Radova ili izvođenje radova, bilo kojim sredstvima.

Pod pojmom radovi se podrazumijeva rezultat gradnje ili građevinskih radova uzet u cjelini, a koji je sam po sebi dovoljan za ispunjenje neke ekonomske ili tehničke svrhe.

Uvidom u tačku 7. tenderske dokumentacije te Prilog 18 iste se utvrđuje da Ugovorni organ, u suštini, sprovodi nabavku robe sa ugradnjom, odnosno nabavku robe sa demontažom postojećih rasvjetnih tijela i montažom novonabavijenih rasvjetnih tijela, druge robe sa njenom montažom te

usluge otklanjanja kvara, za koji se ne zna uopšte da li postoji, da lije predmet nabavke i detektovanje kvara i njegovo otklanjanje (i jedno i drugo su usluge) te radovi dogradnje, izrade projekta izvedenog stanja i drugi predviđeni u Prilogu 18. Ovakvo definisanje predmeta nabavke je u cjelosti nezakonito. Ugovorni organ, u okviru jednog postupka javne nabavke, ma koliko isti bio eventualno kompleksan, ne može da nabavlja i robe i radove i usluge. Po samoj svojoj priprodi je nespojiva nabavka usluga i radova u jednom postupku javne nabavke, odn. isto je u cjelosti u suprotnosti sa oderdbama Zakona.mKada se detaljno pregleda Prilog 18 - Predmjer radova i roba, uočava se da se samo jedan mali dio cjelokupne nabavke, procijenjene vrijednosti od preko 30.000.000 može odnositi na radove, a Ugovorni organ je cijelu tendersku dokumentaciju, odnosno sve kvalifikacione uslove, pripremio kao da su predmet nabavke radovi, a ne roba sa propratnim uslugama.
Iako je nabavka nazvana „Izgradnja javne rasvjete...." ne radi se ni o kakvoj izgradnji. Rasvjeta u gradu Banjaluka već postoji i samo se vrši demontaža postojećih i montaža novih LED rasvjetnih tijela te montaža druge predviđene robe.
Imajući u vidu sve navedeno, potpuno je jasno da je Ugovorni organ nezakonito definisao predmet konkretne javne nabavke te da se predmetni postupak ne može provesti na taj način.
Takođe, vrlo bitan razlog zbog kojeg se postupak javne nabavke ne može sprovesti na ovakav način proističe iz činjenice da javni organi, u skladu sa Zakonom o finansijskom poslovanju ne mogu prihvatiti modele gdje se plaćanje vrši kroz uštede jer isti predstavlja odloženo plaćanje, odnosno kreditiranje. Da bi bio sporeveden postupak javne nabavke, Ugovorni organ bi morao da ima obczbijeđena sredstva za konkretnu nabavku te da svoje obaveze prema dobavljačima ispunjava u skladu sa Zakonom o rokovima izmirenja novčanih obaveza u poslovnim transakcijama (u roku od 30 dana, a najkasnije u roku od 60 dana od dana ispostavljanja fakture).
U Nacrtu ugovora, član 4. đefinisani su uslovi i način plaćanja pa se tako navodi da se plaćanje vrši u jednakim mjesečnim ratama bezgotovinskim prenosom na transakcijski račun Izvođača u periodu od 180 mjeseci od dana završetka isporuke i montaže materijala, od dana primopredaje/tehničkog prijema radova te puštanja u rad sistema javne rasvjete.
Dalje se navodi da će se mjesečne rate plaćati u iznosima i rokovima kako je navedeno u planu otplate koji je sastavni dio ovog ugovora.
U tenderskoj dokumentaciji nema nikakvog plana otplate!
Dalje se u istom članu definiše da će Ugovorni organ Izvođaču predati mjenice i da broj izdatih mjenica mora biti jednak broju obaveznih plaćanja osnovne naknade Iz\TŠiocu.
U skladu sa pozitivnim zakonodavstvom te mišljenjem datim od strane Ministarstva finansija Republike Srpske („SI. glasnik RS" br. 31/2019 i „SI. glasnik RS" br. 45/2020)

„Budžetski korisnici, uključujući jedinice lokalne samouprave, ne mogu izdavati mjenice, zadužnice ili druge instrumente obezbjeđenja plaćanja prema dobavljačima, jer bi se takvi instrumenti smatrali oblikom kreditiranja ugovornog organa, što je zabranjeno Zakonom o finansijskom poslovanju Republike Srpske."
„Obaveze budžetskih korisnika moraju se izvršavati isključivo iz budžetskih sredstava u rokovima propisanim zakonom. Izdavanje mjenica ili drugih instrumenata obezbjeđenja plaćanja nije dozvoljeno, jer bi predstavljalo odloženo plaćanje i kreditiranje od strane dobavljača."

2. U tački 12. tenderske dokumentacije, Ugovorni organ navodi, između ostalo, da je zahtijevani garantni rok za LED svjetiljke minimalno 180 mjeseci, za radove 60 mjeseci i za drugu opremu minimalno 24 mjeseca od dana predaje sistema javne rasvjete u rad - tehničkog prijema radova.
Zahtjev za minimalnim garantnim rokom za LED svjetiljke od 180 mjeseci je u cjelosti nezakonit. Naime, odredbama člana 44. stav (2) i (3) Zakona je propisano da ugovorni organ

definiše uslove za kvalifikaciju na način da utvrdi minimum zahtjeva za kvalifikaciju kandidata/ponuđača u pogledu njihove lične sposobnosti, ekonomskog i finansijskog stanja te njihove tehničke i/ili profesionalne sposobnosti te nameće obavezu ugovornom organu da propisani minimum zahtjeva za kvalifikaciju moraju biti srazmjerni predmetu nabavke i u skladu sa njim. Postavljeni uslovi ne smiju imati ograničavajući karakter na konkurenciju i moraju biti jasni i precizni. U konkretnom slučaju se radi o nesrazmjerno dugom roku za uličnе svjetiljke te drugu traženu opremu jer se radi o robi široke potrošnje koja je izložena različitim vremenskim prilikama, višesatnom dnevnom korištenju i opasnostima od oštećenja, zbog čega garantni rok nikako ne može da bude 180 mjeseci, kako to zahtijeva Ugovorni organ. Definisanjem garantnog roka na ovaj način se znatno ograničava konkurencija u predmetnom postupku javne nabavke.
Napominjemo da je ovakav žalbeni navod u više navrata do sada bio predmetom razmatranja, kako Kancelarije za razmatranje žalbi tako i Suda Bosne i Hercegovine koji su zauzeli stav da se radi o nezakonito postavljenom uslovu u tenderskoj dokumentaciji.

3. U tački 14.1.1. Ugovorni organ propisuje uslove ekonomske i finansijske sposobnosti na način da se od ponuđača traži da dokaže ispunjenost sljedećih uslova:
a) Ukupan promet ponuđača u posljednje tri godine, odn. od početka poslovanja ako je ponuđač počeo sa radom prije manje od 3 godine, u minimalnom iznosu od 30.000.000,00 KM;
b) Pozitivno poslovanja u posljednje tri godine;
c) Poslovni računi ponuđača ne smiju biti blokirani u posljednjih 6 mjeseci od objavljivanja obavještenja o nabavci;
d) Ponuđač mora dostaviti dokaz da posjeduje finansijska sredstva za izvršenje ugovora u iznosu od minimalno 15.000.000,00 KM ili dgovarajućoj protivvrijednosti u valuti sjedišta ponuđača.
U tački 14.3. tenderske dokumentacije, Ugovorni organ definiše način dokazivanja ispunjenosti kvalifikacionih uslova u slučaju da ponudu dostavlja grupa ponuđača te, između ostalog, navodi da svaki član grupe mora ispunjavati uslove koji su navedeni u tački 14.1.l.b) i 14.1.1.C) te dostaviti dokumentaciju kojom dokazuju ispunjavanje postavljenih uslova.
Ovakvo definisanje uslova ekonomske i finansijeske sposobnosti u slučaju da ponudu dostavlja grupe ponuiđača je u cjelosti nezakonito.
Privredni subjekti se udružuju u grupu ponuđača u cilju dostavljanja zajedničke ponude, između ostalog, i iz razloga što sami nisu u mogućnosti izvršiti ugovor, odn. što pojedinačno ne ispunjavaju kvalifikacione uslove.
Ispunjenost uslova ekonomske i finansijske sposobnosti grupa ponuđača dokazuje kumulativnim dostavljanjem dokaza, odn. dovoljno je da jedan član grupe ispunjava postavljene uslove, odn. dostavi dokaze o istom. Potpuno je irelevantno za Ugovorni organ da li je svaki član grupe u prethodnom periodu pozitivno poslovao, a naročito da li je račun svakog od članova grupe u posljednjih 6 mjeseci od objavljivanja obavještenja o nabavci bio u blokadi. Naime, zbog stanja privrede i ukupnih ekonomskih odnosa, ekonomsko i finansijsko stanje subjekata se vrlo često mijenja u kratkom vremenskom periodu, a zahtjevom da svaki član grupe ponuđača ispunjava ove uslove je u cjelosti ograničavajuće. Ugovorni organ ograničava konkurenciju jer onemogućava učešće u grupi ponuđača, primjera radi, privrednom subjektu koji je u posljednjih 5 godina imao relevantno iskustvo u izvršenju ugovora kao što je predmet nabavke, ali je iz nekog objektivnog razloga, njegov račun bio blokiran jedan dan u posljednjih 6 mjeseci ili u jednoj od prethodne tri godine nije ostvario pozitivan poslovni rezultat.
Grupa ponuđača za obaveze preuzete ugovorom o javnoj nabavci odgovara solidarno što praktično znači da Ugovorni organ, u slučaju neizvršenja ili neurednog izvršenja ugovora, ima pravo da zahtijeva naknadu štete od bilo kojeg člana grupe pojedinačno zbog čega je ovakav

zahtjev u cjelosti neopravdan i prekomjeran te ponuđačima nameće veće obaveze od onih propisanih Zakonom i podzakonskim aktima.

4. U tački 14.2.1. ai) Ugovorni organ navodi da, u pogledu tehničke i profesionalne sposobnosti, ponuđač treba daje „ugovorio i izvršio najmanje 5 (pet) ugovora u prethodnih pet godina od objavljivanja obavještenja o nabavci, sa predmetom istim ili sličnim kao što je predmet nabavke, tj. zamjena ili rekonstrukcija ili racionalizacija ili unapređenje ili održavanje ili izgradnja javne rasvjete sa energetski efikasnim rasvjetnim tijelima - LED svjetiljkama, u kojima je obuhvat pojedinačnog projekta najmanje 2000 LED svjetiljki, a barem jedan projekat sa obuhvatom najmanje 10000 svjetiljki. Fizički obim poslova treba da se odnosi na najmanje 5 ugovora o nabavci, isporuci i montaži javne LED rasvjete kao isti, ili nabavci ili isporuci ili montaži javne LED rasvjete kao slični."
U tački 14.2.1. a2) Ugovorni organ navodi da, u pogledu tehničke i profesionalne sposobnosti, ponuđač treba daje „ugovorio i izvršio najmanje 5 (pet) ugovora u prethodnih pet godina od objavljivanja obavještenja o nabavci, sa predmetom istim ili sličnim kao što je predmet nabavke, tj. zamjena ili rekonstrukcija ili racionalizacija ili unapređenje ili održavanje ili izgradnja javne rasvjete sa energetski efikasnim rasvjetnim tijelima - LED svjetiljkama, uz primjenu LED svjetiljki sa kontrolerima za daljinsko upravljanje i nadzor, u kojima je obuhvat pojedinačnog projekta najmanje 50 LED svjetiljki sa kontrolerima za daljinsko upravljanje i nadzor, a barem jedan projekat sa obuhvatom najmanje 100 LED svjetiljki sa kontrolerima za daljinsko upravljanje i nadzor. Fizički obim poslova treba da se odnosi na najmanje 5 ugovora o nabavci, isporuci i montaži javne LED rasvjete (LED svjetiljki sa kontrolerima za daljinsko upravljanje i nadzor) kao isti, ili nabavci ili isporuci ili montaži javne LED rasvjete (LED svjetiljki sa kontrolerima za daljinsko upravljanje i nadzor) kao slični."
Ovako postavljeni uslovi tehničke i profesionalen sposobnosti su u cjelosti nezakoniti. Odredbama člana 7. stav (4) Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda je propisano da ako ugovorni organ od ponuđača/kandidata kao dokaz tehničke i profesionalne sposobnosti traži popis ugovora, smatra se daje uslov:
a) U vezi sa predmetom nabavke, odnosno grupom predmeta nabavke, ako se traži dokaz o izvršenju istog ili sličnog, odnosno istih ili sličnih ugovora kao što je predmet nabavke, odnosno lot.
Napominjemo da je Ugovorni organ opisao predmet nabavke kao nabavku: demontaže, isporuke i montaže svjetiljki, isporuke i montaže sistema za bežično upravljanje i nadzor LED svjetiljki javnog osvjetljenja, isporuke i ugradnje mjernih stanica za praćenje kvaliteta vazduha i punjača električnih vozila, isporuke i montaže stubova sa rp pločama i lira, otklanjanje kvara javnog osvjetljenja, zamjene ormara javne rasvjete, planirane dogradnje, izrade projekta izvedenog stanja, i ostalih aktivnosti zahtjevanih u Predmjeru radova i roba Prilog 18.
Dakle, potpuno je jasno da, iako Ugovorni organ formalno navodi daje za isti prihvatljivo iskustvo u realizaciji sličnih ugovora, isto nije tako. Definisanje sličnih ugovora Ugovorni organ vrši na način da veznik „i" mijenja veznikom „ili", ali se u suštini radi o iskustvu u izvršenju potpuno istih ugovora kao što je predmet nabavke.
Ugovori koji su po predmetu slični, a kako bi bila obezbijeđena konkurentnost u postupku, mogli bi se odnositi na ugovore koji su za predmet imali isporuku i montažu bilo kojeg drugog tipa rasvjetnih tijela (zašto nužno LED svjetiljki) jer je princip isporuke i montaže vrlo sličan, razlika je samo u vrsti svjetiljki. Ograničavanjem uspješnog iskustva u realizaciji ugovora koji su za predmet imali bilo koju uslugu isključivo sa LED rasv jetom je u cjelosti ograničavajući i kao takav suprotan osnovnim principima javnih nabavki.

Nadalje, definisanje u tački 14.2.2. ai) i a2) da potvrde kojima se dokazuje ranije uspješno iskustvo izdaje „Ugovorni organ ili privredni subjekat (Investitor ili Naručilac), izlazi izvan zakonskih okvira kojima se propisuje da potvrdu izdaje druga ugovorna strana. Takođe, nesporno je da Ugovorni organ ima diskreciono pravo da postavlja uslove u pogledu tehničke i profesionalne sposobnosti koje ponuđači moraju ispuniti, međutim, odredbe Zakona i Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda upućuju na mogućnost zahtijevanja jednog ili više ugovora do procijenjene vrijednosti nabavke. Dakle, ukoliko se Ugovorni organ opredijelio da zahtijeva više ugovora, opravdano se postavilo pitanje zašto baš 5 ugovora sa opisanim predmetom, odnosno još 5 sa drugim predmetom. Zašto ponuđač sa manjim ili većim brojem ugovora od broja ugovora koji je naveo Ugovorni organ, a koji zadovoljavaju sve druge propisane uslove (tip svjetiljke, broj....) izvršenih u prethodnom periodu nije kvalifikovan u predmetnom postupku javne nabavke.
Postavljanjem strožijih uslova u odnosu na zakonske odredbe, Ugovorni organ ne smije usložnjavati postupak javne nabavke, a što on, u konkretnom slučaju, čini.
Nadalje, propust Ugovornog organa da u tenderskoj dokumentaciji opiše na koji način će ponuđači dokazivati ranije uspješno iskustvo ukoliko su isto stekli u nekoj drugoj grupi ponuđača, čini tendersku dokumentaciju nejasnom i nepreciznom te, kao
takvom, nezakonitom, odn. neusaglašenom sa odredbama člana 53. Zakona.

5. U tački 14.2.1. b) Ugovorni organ, u okviru uslova tehničke i profesionalne sposobnosti, zahtijeva od ponuđača: „da posjeduje rješenje Ministarstva ili inspektorata da može vršiti električna mjerenja i ispitivanja (Republike Srpske ili Federacije BiH) i isto navodi kao uslov profesionalnih kvalifikacija.
Navedeno rješenje ne može da bude kvalifikaeioni uslov nego, eventualno, uslov za zaključenje ugovora jer isto predstavlja ovlaštenje (licencu) privrednog subjekta da može vršiti električna mjerenja i ispitivanja. Isto je u skladu sa principijelnom praksom Kancelarije za razmatranje žalbi te mišljenjem Agencije za javne nabavke da se licenca, u skladu sa materijalnim propisima u Bosni i Hercegovini, može tražiti samo kao uslov za zaključivanje ugovora.

6. U tački 14.2.1. c) tenderske dokumentacije, od ponuđača se traži da imaju na raspolaganju minimalno sljedeće tehničko osoblje:
„- 1 (jedna) osoba sa najmanje VSS (diplomirani inženjer elektrotehnike - smjer energetski), sa licencom odgovornog izvođača radova i mjerenjem o položenom stručnom ispitu, sa najmanje 15 godina radnog iskustva i sa potvrdom od proizvođača svih ponuđenih LED svjetiljki o obučenosti od strane proizvođača za instalaciju, povezivanje, puštanje u rad i održavanje ponuđenih modela LED svjetiljki.
- 1 (jedna) osoba sa najmanje VSS (diplomirani inženjera elektrotehnike - smjer energetski), sa licencom odgovornog izvođača radova i uvjerenjem o položenom stručnom ispitu, sa najmanje 5 godina radnog iskustva i sa potvrdom od proizvođača svih ponuđenih LED svjetiljki o obučenosti od strane proizvođača za istalaciju, povezivanje, puštanje u rad i održavanje ponuđenih modela LED svjetiljki.
-1 (jedna) osoba sa najmanje VSS (diplomirani inženjera elektrotehnike - smjer komunikacije), sa licencom odgovornog izvođača radova i uvjerenjem o položenom stručnom ispitu, sa najmanje 5 godina radnog iskustva i sa potvrdom od proizvođača ponuđenog sistema za bežično upravljanje i nadzor LED svjetiljki javnog osvjetljenja o obučenosti za implementaciju istog.
- 1 (jedna) osoba sa najmanje VSS (diplomirani inz enjera građevinarstva), sa licencom odgovornog izvođača radova i uvjerenjem o položenom stručnom ispitu, sa najmanje 5 godina radnog iskustva".

Ovakav zahtjev je u cjelosti nezakonit, odnosno u suprotnosti sa odredbama člana 44. i 53. Zakona. Prije svega je potrebno naglasiti da Ugovorni organ nepreciznim i nejasnim formulisanjem zahtjeva tehničke i profesionalne sposobnosti ostavlja mogućnost arbitrarnog postupanja prilikom evaluacije pristiglih ponuda. Naime, važećim Pravilnikom o uslovima za izdavanje i oduzimanje licenci učesnika u građenju u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske" broj 70/13) su tačno propisani uslovi za izdavanje licenci fizičkim i pravnim licima te vrste licenci. Nigdje u navedenom pravilniku ne postoje „licenca odgovornog izvođača radova". Odredbama člana 2, odn. člana 8. Pravilnika je propisano da se fizičkim licima može izdati licenca za:
a) Izradu dokumenta prostornog uređenja;
b) Izradu jedne faze ili dijela faze tehničke dokumentacije;
c) Reviziju jedne faze ili dijela faze tehničke dokumentacije i nadzor nad građenjem;
d) Građenje i nadzor nad građenjem jedne faze ili dijela faze i
e) Vršenje energetskog pregleda zgrade.
Nadalje, odredbama člana 9. istog pravilnika je propisano da fizička lica, uz zahtjev za izdavanje licence, podnose:
a) Diplomu o stečenom nivou obrazovanja:
b) Uvjerenje o položenom stručnom ispitu za oblast za koju licencu traži;
c) Uvjerenje - referens lista, koju pod punom krivičnom i materijalnom odgovornošću za tačnost podataka izdaje pravno lice kod kojeg je podnosilac zahtjeva stekao radno iskustvo ili kod kojeg je sada zaposlen, o učešću:
1) na izradi najmanje pet dokumenata prostornog uređenja, sa tačnim nazivom i godinom izrade dokumenta ili
2) na izradi tehničke dokumentacije za najmanje pet objekata, sa tačnim nazivom i godinom izrade ili
3) na građenju, odnosno izvođenju radova za najmanje pet objekata odgovarajuće vrste i namjene sa tačnim nazivom i godinom izgradnje,
d) potvrdu o radnom iskustvu u struci na poslovima za koje licencu traži, ovjerenu od pravnog lica kod kojeg radi i kopiju radne knjižice, odnosno ugovora o volontiranju za volontere;
e) kopiju lične karte i
f) dokaz o plaćenim troškovima za izdavanje licence.

Pored nejasnosti i nepreciznosti uslova tehničke i profesionalne sposobnosti u navedenoj tački, nezakonitost istog se ogleda i u činjenici da je u potpunosti nesrazmjeran predmetu nabavke.
Ugovorni organ zahtijeva da ponuđač na raspolaganju ima jednog dipl. inženjera elektrotehnike - smjer energetski sa 15 godina radnog iskustva te još tri inženjera (dva elektrotehnike i jednog inženjera građevinarstva) sa po minimalno 5 godina radnog iskustva. Ovakav zahtjev je u cjelosti prekomjeran i usmjeren isključivo na ograničavanje konkurencije.
Zakonom o uređenju prostora i građenju („Službeni glasnik Republike Srpske" br...) su propisane godine radnog iskustva koje je potrebno da ima fizičko lice kao uslov za sticanje licence i to:
- za sticanje licence za izradu dokumenta prostornog uređenja - 5 godina iskustva (čl. 44. Stav 5);
- za sticanje licence za izradu jedne faze ili dijela faze tehničke dokumentacije - 3 godine iskustva (čl. 110. stav 4);
- za sticanje licence za reviziju jedne faze ili dijela faze tehničke dokumentacije i nadzor nad građenjem - 8 godina iskustva (čl. 112. stav 3) te
- za sticanje licence za građenje i nadzor nad građenjem jedne faze ili dijela faze - 2 godine iskustva (čl. 116. stav 8).

Budući da Ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji nije jasno naveo vrstu licence koja je potrebna u ovom postupku nabavke, potpuno je jasno da se radi o nezakonito postavljenom uslovu ali s obzirom na predmet konkretne javne nabavke, ne bi se mogle zahtijevati licence za čije sticanje je neophodno radno iskustvo u trajanju dužem od 3 godine, slijedom čega se može zaključiti daje uslov o godinama radnog iskustva preko 3 godine, nezakonit i iz razloga nesrazmjernosti koje dovode do nezakonitog ograničavanja konkurencije.
Takođe, postavljeni uslov je nezakonit i iz razloga što Ugovorni organ zahtijeva da angažovana lica imaju i potvrdu proizvođača LED svjetiljki odnosno ponuđenog sistema za bežično upravljanje i nadzor LED svjetiljki. Ne izdaju svi proizvođači opreme potvrde o obučenosti od strane proizvođača za instalaciju, povezivanje, puštanje u rad i održavanje ponuđenih modela LED svjetiljki, odn. o obučenosti za implementaciju sistema za bežično upravljanje i nadzor LED svjetiljki javnog osvjetljenja. Ne radi se ni o kakvoj specijalizovanoj opremi za koju je potrebna posebna obuka instalatera od strane porizvođača opreme. Ponuđači imaju zaposleno stručno osoblje, čiju kvalilikovanost ugovorni organ može da utvrđuje u toku postupka javne nabavke ali na objektivan način, zahtijevanjem dokaza koji su predviđeni Zakonom o javnim nabavkama, a ne dokazima koje dostavlja treća strana koja nije učesnik u postupku javne nabavke.

7. U tački 14.2.1. pod d) Ugovorni organ traži od ponuđača da dokažu da raspolažu sa minimalnim brojem tehničkih mašina i tehničke opreme za izvođenje predviđenih radova koji će se nalaziti cijelo vrijeme izvođenja radova na gradilištu, između ostalog:
- Kamion nosivosti minimalno 5,5t, sa dizalicom nosivosti min 2t, za prevoz i podizanje stubova .....1 komad
- Vozilo za prevoz ljudi i opreme, sa minimalno 7 sjedećih mjesta.....4 komada
- Autodizalica sa korpom radne visine minimalno 12 m.....10 komada
- Autodizalica sa korpom radne visine minimalno 22m.....1 komad

Navedeni uslov je ograničavajući i u suprotnosti sa osnovnim principima javnih nabavki. Kamion mnogo manje nosivosti od predviđene je dovoljan za prevoz cjelokupne tražene opreme, dok je potpuno irelevantan broj sjedećih mjesta u vozilima za prevoz ljudi i opreme. S obzirom da je obaveza ponuđača da izvrši demontažu, montažu i prevoz opreme, isti će u cijenu svojih usluga ukalkulisati prevoz vozilom sa 5 , 7 ili 50 sjedećih mjesta. Način na koji će ponuđač prevesti opremu i ljude na gradilište je potpuno irelevantan.

Kada je u pitanju zahtjev za dokazivanjem ponuđača da na raspolaganju ima autodizalice sa korpom tražene radne visine, potrebno je naglasiti da se uvidom u tabelu 12. Karakteristični profil na strani 36 -41 /71, dokumenta „Studija ekonomske opravdanosti" utvrđuje da su svjetiljke postavljene na visinama od 4 metra pa do maksimalno 12 metara, čime se uslov za raspolaganjem autiodizalicama sa korpama radne vidine od minimalno 12, odnosno 22m metra ima smatrati u cjelosti nesrazmjernim predmetu konkretne javne nabavke.
Takođe je nezakonit zahtjev Ugovornog organa da sve tehničke mašine i sva tehnička oprema za izvođenje predviđenih radova, cijelo vrijeme izvođenja radova budu na gradilištu, a što
je zahtjev Ugovornog organa. Navedeni zahtjev, poired toga što je potpuno besmislen (zašto bi vozila za prevoz radnika, primjera radi, cijelo vrijeme bila na gradilištu za vrijeme izvođenja radova), isto je u cjelosti ekonomski neopravdano. Zašto se od ponuđača zahtijeva da sve tehničke mašine i oprema nepotrebno stoje na gradilištu 6 mjeseci ako je završena faza radova za koju su se upotrebljavali i slično.
U tački 14.2.2. d) tenderske dokumentacije, kao dokazi za tražena vozila se navodi daje potrebno dostaviti: „ kopije saobraćajnih dozvola ili fotografije saobraćajnih dozvola zajedno sa

elektronski očitanim podacima saobraćajnih dozvola (ukoliko na saobraćajnoj dozvoli nisu vidljivi potrebni podaci)".
Ugovorni organ nije jasno i precizno opisao koje to podatke treba da sadrži saobraćajna dozvola, odn. fotografije saobraćajnih dozvola zajedno sa elektronski očitanim podacima saobraćajnih dozvola zbog čega nije poznato na koji način će Ugovorni organ vršiti ocjenu dostavljenih dokaza u ponudi što ovu tendersku dokumentaciju, između ostalog, čini nejasnom i nepreciznom.

8. U tački 29. tenderske dokumentacije, Ugovorni organ, između ostalog, navodi da su ponuđači, da bi učestvovali u postupku javne nabavke, treba da dostave bankarsku garanciju za ozbiljnost ponude u iznosu od 1.5% procijenjene vrijednosti ugovora, sa minimalnim rokom važenja -period važnosti ponude plus 10 dana. Ovakav zahtjev Ugovornog organa je nezakonit. Naime, odredbama člana 61. stav (1) tačka a) Zakona je propisano da je garancija za ozbiljnost ponude garancija u slučaju da ponuđač odustane od svoje ponude u roku važenja ponude. Odredama člana 5. stav (1) Pravilnika o formi garancije za ozbiljnost ponude i izvršenje ugovora je propisano da ugovorni organ vrši povrat sredstava ili dokumenata koji predstavaljaju garanciju za ponudu i to u roku od 10 radnih dana u slučaju gotovinskog depozita, odnosno 5 radnih dana u drugim slučajevima, a po nastupu bilo kojeg od sljedećih slučajeva:
a) Odbijanje, ocjena ponude kao neprihvatljive ili istekom perioda važenja ponude;
b) Dodjela i stupanje na snagu ugovora o javnoj nabavci,
c) Poništenje ili okončanje postupka javne nabavke prije dodjele ili stupanja na snagu ugovora o javnoj nabavci ili
d) Povlačenje ponude prije isteka određenog roka za dostavljanje ponude.
Odredbama člana 60. Zakona je propisana mogućnost ugovornog organa da od ponuđača traži produženje važenja ponude te dužnost ponuđača koji pristane da produži važenje svoje ponude da osigura i produženje garancije za ozbiljnost ponude.
Iz navedenog jasno proizlazi da je Ugovorni organ postupio suprotno odredbama člana 53. stav (1) Zakona koji propisuje da je ugovorni organ dužan pripremiti tendersku dokumentaciju u skladu sa odredbama Zakona o podzakonskim aktima, slijedom čega se ovaj žalbeni navod ukazuje osnovanim.

9. U tački 14.2.1. f) Ugovorni organ zahtijeva od ponuđača da dokažu da „srazmjerno predmetu javne nabavke posjeduju sertifikate kao dokaz da zadovoljavaju sllede će standarde obezbjeđenja kvaliteta:
- (BAS EN ISO ili ISO) 9001- Sistemi upravljanja kvalitetom, ili ekvivalentan,
- (BAS EN ISO ili ISO) 14001-Sistemi okolinskog menadz menta, ili ekvivalentan,
- (BAS EN ISO ili ISO) 45001- Sistemi upravljanja zdravljem i bezbjednos c u na radu, ili ekvivalentan,
- (BAS EN ISO ili ISO) 50001- Sistemi energetskog upravljanja, ili ekvivalentan,
- (BAS EN ISO ili ISO) 27001- Sistemi za upravljanje sigurnošću informacija, ili ekvivalentan. "
Nezakonitost ovako postavljenog uslova se ogleda u činjenici da Ugovorni organ ni na koji način tražene standarde obezbjeđenja kvaliteta nije doveo u vezu sa samim predmetom konkretne javne nabavke. U kojem opsegu (segmentu), koji je u vezi sa predmetom nabavke, se traže navedeni standardi obezbjeđenja kvaliteta? Pored toga, isti, iako samo formalno navodi da se obezbjeđenje standarda kvaliteta može dokazati i ekvivalentnim sertifikatom, isti ni najednom mjestu u tenderskoj dokumentacije ne propisuje na osnovu kojih dokaza i kojih kriterijuma će se vršiti ocjena ekvivalentnosti traženih i dostvljenih sertifikata što tendersku dokumentaciju čini nezakonitom, odnosno nejasnom i nepreciznom te kao takvom nepodobnom za pripremu ponude na stvarno konkurentskoj osnovi.

10. U tački 15.1. Ugovorni organ navodi obavezan sadržaj ponude, pa tako u tačkama 22, 23. i 24. Zahtijeva dostavljanje uzoraka, sa navedenim uputama o načinu njihovog dostavljanja te pokušaju opravdanja za dostavljanje istih. Prije svega je potrebno istaknuti da žalilac ne spori pravo Ugovornog organa da zahtijeva dostavljanje uzoraka uz ponudu, što je njegovo zakonsko pravo. Međutim, takav zahtjev mora da bude u cjelosti u skladu sa Zakonom i podzakonskim aktima, a što u konkretnom slučaju nije tako. Ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji navodi da će vizuelnom provjerom utvrditi sadržaj pakovanja i utvrditi da li se radi o originalnom pakovanju i na osnovu toga cijeniti dostavljene uzorke. Nepoznato je da stub može imati originalno pakovanje, stub kao stub se isporučuje bez pakovanja, te nije jasno na kakvo pakovanje ovde Ugovorni organ misli, te šta u slučaju da Ugovorni organ ocijeni da se ne radi o originalnom pakovanju, niti je jasno šta smatra pod originalnom pakovanju uzoraka. Znači ostavlja se „na volju" Ugovrnom organu da ocjeni da li je uredan dostavljen uzorak, bez tačno definisanog načina pregleda uzoraka i ocjenjivanje njihove funkcionalnosti.
Takođe, potpuno je nejasan način ocjene funkcionalnosti kontrolera TIP A i TIP B uvidom u dostavljene uzorke. U zahtjevu je navedeno:" 23) Za kontrolere svjetiljki koji su ponuđeni u skladu sa zahtjevima tehničkih specifikacija iz Predmjera radova i roba Prilog 18 uz ponudu je potrebno dostaviti po 2 (dva) uzorka ponuđenih kontrolera svjetiljki (kontroler TIP A i Kontroler TIP B) u originalnom pakovanju, kako bi Ugovorni organ mogao da utvrdi da li ponuđeni kontroleri odgovaraju zahtjevima iz tehničkih specifikacija. Način dostavljanja uzoraka je preciziran u tacki 17.3 tenderske dokumentaciji.
I ovdje Ugovorni organ ne propisuje jasno i precizno na koji način će utvrditi da li su dostavljeni uzorci u skladu sa tehničkom specifikacijom, jer da bi se utvrdilo da li dostavljeni uzorci odgovaraju zahtjevima Ugovornog organa, potrebno je izvršiti testiranje i uključivanje ovih uzoraka, povezivanje na lampu, podizanje sistema, testiranje u raznim slučajevima i laboratorijama i slično, a ne samo da Ugovorni organ „pogleda" u uzorak i kaže „odgovara" ili „ne odgovara". Radi se o kompleksom uređaju koji ima i hardversku i softversku komponentu, što nije vidljivo pogledom stručne osobe koja proizvodi ovakvu opremu, a kamoli komisiji Ugovornog organa za pregled i ocjenu ponuda. Slična je i kod ostalih uzoraka iz tački 22. i,24. jer i ove stavke imaju softversku komponentu koja nije vidljiva „pogledom" već stručnim testiranjem obučene osobe sa opremom i testnim poligonom.
U prilogu navedenom, upućujemo na Predmjer radova i roba - Prilog 18, u kojem se navode svi zahtjevi koji se odnose na tehničke i funkcionalne karakteristike tražene opreme, iz čega je potpuno i laiku jasno da ne može da se utvrdi ispunjenost svih karakteristika vizuelnim pregledom dostavl\jenih zapakovanih uzoraka.
Pored navedenog, zahtjev za dostavljanjem po dva uzorka je u cjelosti nepotreban i kao takav nezakonit. Dodatno je i nejasan jer se u tenderskoj dokumentaciji navodi da se uzorci dostavljaju uz ponudu dok se na drugom mjestu u istom dokumentu navodi da se dostavljaju na drugu adresu Ugovornog organa u odnosu na adresu na koju se dostvaljaju ponude.

11. U Prilogu - Predmjer radova i roba - pod tačkom 2.1 je zahtijevano dostavljanje:
„Izvještaj, potvrdu ili dokaz o testiranju otpornosti svjetiljke na udar-IK test u skladu sa standardom (BAS EN ili EN ili IEC) 62262 ili standardom (BAS EN ili EN ili IEC) 62696, ili ekvivalent".
Ovako definsian zahtjev je potpuno nejasan i dvosmislen iz razloga što se ne zna da li se dozvoljava dostavljanje ekvivalentnog standarda za IEC 62262 standard ili za IEC 62696 standard , pošto se ne radi o istim standardima, ili se omogućava dostavljanje ispitivanja u skladu sa bilo kojim standardom koji ima veze sa testiranjem otpornosti svjetiljke na IK test.

Dalje se navodi: „Ekvivalentnost se odnosi na: Ispitivanje svjetiljke na mehaničku otpornost na udar." Dakle, na osnovu ovog se može zaključiti da Ugovorni organ ipak ne traži ekvivalntnost za standarde BAS EN ili EN ili IEC) 62262 i (BAS EN ili EN ili IEC) 62696 ?
Na kraju istog zahtjeva se navodi: „Ekvivalentnost se dokazuje dostavljanjem: Testnog izvještaja izdatog od laboratorije ili sertifikata izdatog od sertifikacionog tijela, koji potvrđuju da svjetiljka posjeduje minimalnu mehaničku otpornost na udar koja ispunjava zahtjev iz predmjera, i iz kojeg se jasno i nedvosmisleno moze utvrditi da su obuhvaćeni svi postupci testiranja i ispunjene sve norme koje su defmisane zahtjevanim standardom.
Na ovom mjestu se Ugovorni organ ponovo „vraća" na ekivalentnost zahtjevanih standarda, što ukazuje opet na ova dva navedena standarda BAS EN ili EN ili IEC) 62262 i (BAS EN ili EN ili IEC) 62696 ? Kako bi Ponuđač dao ispravnu ponudu, tenderska dokumentacija mora biti jasna, precizna, nedvosmislena što u ovom dijelu tenderske dokumentacije nije slučaj, te se ostavlja mogućnost da Ponuđač bude u zabludi prilikom pripreme ponude i naprava grešku koja bi dovela do njegove diskvalifikacije. Iz navedenog proizlazi da je ovaj zahtjev potpuno nejasan i neprecizan i kao takav ostavlja nedoumice kod ponuđača, odnosno nemogućnost pripreme ponude na stvarno konkurentskoj osnovi.

12. U tački 2.3. Priloga 18 se navodi :"2.3. Izvještaj o mjerenju fotometrijskih karakteristika prema standardima (BAS EN ili EN ili IEC) 13032-1 ili (BAS EN ili EN ili IEC) 13032-4 ili LM79 ili ekvivalentnim, izdat od laboratorije akreditovane za testiranje prema standardu (BAS EN ISO/IEC ili ISO/IEC) 17025 ili ekvivalentnom, sa obimom akreditacije koji obuhvata testiranja prema zahtjevanim standardima, kao i sertifikat o akreditaciji i obim akreditacije laboratorije , ili ekvivalent" Nije jasno da li je dozvoljeno dostavljanje izvještaja koje je u skladu s ekvivalentnim prema standardu standardima (BAS EN ili EN ili IEC) 13032-1 ili prema standardu ili prema standardu (BAS EN ili EN ili IEC) 13032-4 ili prema stanadardu LM79 ili je potrebno dostavite sve standarde ili njihove ekvivalentne. Natavak ovog zahtjeva, kao i u prethodnom žalbenom navodu, još više produbljuje dvosmislenost ovog tenderskog zahtjeva, te Ponuđači na osnovu ovako nejajsnog zahtjeva nisu u prilici da daju jasnu ponudu.

13. U tački 2.4. Priloga 18 se navodi: „2.4. Izvještaj proizvođača LED čipova ili LED svjetiljki o projektovanom životnom vijeku i održanju svjetlosnog fluksa prema standardima LM80/TM21 ili ekvivalentnim, ili ekvivalent". Na osnovu ovako definisanog zahtjeva se ne može se jednoznačno zaključiti šta se tačno traži. Očigledno je potrebno dostaviti izvještaj o projektovanom životnom vijeku LED čipova prema standardu LM/TM21 ili ekvivalentnom, ili prema nekom trećem standardu koji se može odnositi na ispitivanja projektovanog životnog vijeka LED čipa.
Povlačeći paralele sa prethodno navedenim žalbenim navodima, Ponuđač može zaključiti da za gore navedene standarde nije dozvoljeno nuditi ekviviente (misli se na standarde iz tačke 2.1 BAS EN ili EN ili IEC) 62262 ili standardom (BAS EN ili EN ili IEC) 62696 i standarde iz tačke 2.3 standardima (BAS EN ili EN ili IEC) 13032-1 ili (BAS EN ili EN ili IEC) 13032-4 ili LM79) što može dovesti do zaključka da je tenderska dokumentacija u ovim zahtjevima ne samo nejasna i dvosmislena već ima i ograničavajuće elemente pa kao takva i u ovom dijelu nezakonita i iz tih razloga.

14. U tački 2.7. Priloga 18, Ugovorni organ navodi da su ponuđači u obavezi u ponudi dostaviti: „2.7. Tehnički list svjetiljke: Tehnički list svjetiljke u kojem su navedene sve karakteristike zahtjevane u ovom predmjeru NAPOMENA: Tehnički list svjetiljke mora biti ovjeren od strane proizvođača svjetiljke ili od strane onog ko je autorizovan ili ovlašćen ili opunomoćen od

proizvođača da može da vrši ovjeru (u tom slučaju je neophodno dostaviti autorizaciju ili ovlašćenje ili punomoćje)".
Prvo pitanje koje se ovdje postavlja jeste opravdanost zahtjeva za dostavljanjem tehničkog lista svjetiljke i uzoraka svjetiljke. Na osnovu čega će Ugovorni organ vršiti ocjenu ispunjenosti tehničkih karakteristika. Jedan od ta zahtjeva je prekomjeran. S druge strane, a što je još važnije, na ovaj način se indirektno traži autorizacija proizvođača opreme, te se ne pruža svim ponuđačima ravnopravan status jer ponuđač zavisi od dobre volje proizvođača/ovlaštenog predstavnika proizvođača, da li će ovjeriti ove tehničke listove svjetiljki ili ne, a u pitanju je samo tehnički list za robu, praktično robu široke potrošnje.

15. U tački 2.8. Priloga 18 se navodi da ponuđači u ponudi dostavljaju „2.8. Za fabriku koja proizvodi svjetiljka, kao dokaz da se radi o proizvođaču koji u proizvodnji zahtijevane svjetiljke primjenjuje upravljanje kvalitetom, zaštitu životne sredine i mjere zaštite bezbjednosti na radu, uz ponudu je potrebno dostaviti kopiju važećih sertifikata o primjeni sljedećih standarda:" Ovakav zahtjev ugovornog organa je u cjelosti nezakonit. Ugovorni organ ne može da zahtijeva od ponuđača da dokazuje primjenu standarda u poslovanju proizvođača. Napominjemo da, iako je po našem mišljenju predmet nabavke u cjelosti nepravilno definisan kao nabavka radova, u svakom slučaju je nesporno da Ugovorni organ u ovojh nabavci nabavlja robe i s tim u vezi, a u skladu sa Zakonom, od ponuđača može zahtijevati isključivo dokaze kojima se dokazuje da ponuđene robe odgovaraju zahtjevima Ugovornog organa, a nikako da proizvođač te robe, koji nije učesnik u postupku javne nabavke, u svom poslovanju primjenjuje neke standarde.

16. U tački 3. Priloga 18. Se navodi: „3. Za ulične LED svjetiljke TIP 1, TIP 2 i TIP 3A, TIP 3B, TIP 4, TIP 5A, TIP 5B, TIP 6A, TIP 6B, TIP 7, TIP 8, TIP 9A, TIP 9B, TIP 10, TIP 11, TIP 12, TIP 13, TIP 14, TIP 15 i TIP 22, koje su specificirane u ovom predmjeru, zbog predviđene montaže na lire, kao dodatne dokaze kvaliteta i ispunjenja zahtjeva navedenih u tehničkoj specifikaciji neophodno je uz ponudu dostaviti i sljedeću dokumentaciju:
3.1. Izvještaj o aerodinamičkom ispitivanju svjetiljke na udare vjetra izvršen u tunelu za vjetar, ili ekvivalent. Ekvivalentnost se odnosi na: Ispitivanja otpornosti svjetiljke na frontalne i bočne udare vjetra. Ekvivalentnosti se dokazuje: Dostavljanjem testnog izvještaja laboratorije ili aerodinamičkog tunela za vjetar iz kojeg je vidljivo da je svjetiljka otporna na udare vjetra. "
Nejasno je kako će Ugovorni organ ocjeniti ispravnost ponude u ovom dijelu, kada nije navedeno po kojem standardu su vršena ispitivanja u traženom izvještaju niti šta se tačno dokazuje dostavljanjem ovog izvještaja. Svaki izvještaj se radi u skladu sa određenim standardima, te da bi se dostavio odgovoarajući izvještaj mora se navesti u skladu sa kojim standardom ispitivanja se rade. I u ovom dijelu tenderska dokumentacija je nejasna i neprecizna i kao takva nepodobna za pripremu ponude na stvarno konkurentskoj osnovi.

17. Zahtjev u tački 3.2. Priloga 18, glasi: „3.2. Izvještaj 0 ispitivanju svjetiljke na vibracije - minimalno 0.5G test, ili ekvivalent. Ekvivalentnost se odnosi na: Ispitivanja otpornosti svjetiljke na vibracije u tri ravni sa silom ubrzanja od minimalno 0.5G. Ekvivalentnost se dokazuje: Dostavljanjem testnog izvještaja laboratorije ili sertifikata izdatog od sertifikacionog tijela, kojim se dokazuje da je svjetiljka otporna na vibracije pri sili ubrzanja od minimalno 0.5G.
Nejasno je kako će Ugovorni organ ocjeniti ispravnost ponude u ovom dijelu, kada nije navedeno po kom standardu su vršena ispitivanja u traženom izvještaju niti šta se tačno dokazuje dostavljanjem ovog izvještaja. Svaki izvještaj se radi u skladu sa određenim standardima, te da bi se dostavio odgovarajući izvještaj mora se navesti u skladu sa kojim standardom ispitivanja se

rade. I u ovom dijelu tenderska dokumentacija je nejasna i dvosmislena te time nije u skladu sa ZJN, jer se na osnovu dvosmislenih i nejasnih zahtjeva ne može pripremiti valjana ponuda.

18. U tački Ei Priloga 18 se za uređaj iz tačke Ei. zahtijeva: „- Izjava proizvođača kojom se ovlašćuje ponuđač da vrši nuđenje, prodaju, montažu, spajanje, puštanje u rad i popravak proizvoda za predmetni projekat." Nezakonitost uslova se ogleda u zahtjevu za autorizacijom proizvođača što nije u skladu sa osnovnim principima javnih nabavki. Ne radi se ni o kakvoj specifičnoj vrsti robe za koju bi se, eventualno, mogla zahtijevati autorizacija proizvođača te se na ovaj način ne pruža svim ponuđačima ravnopravan status jer ponuđač zavisi od dobre volje proizvođača, da li će dobiti traženo ovlaštenje ili ne. Čak se ne dozvoljava oviašćenje ni od ovlaštenog zastupnika proizvođača mjernih stanica nego isključivo od proizvođača.

19. U Prilogu 18, za uređaj iz tačke E2. Se zahtijeva: „- Izjava proizvođača kojom se ovlašćuje ponuđač da vrši nuđenje, prodaju, montažu, spajanje, puštanje u rad i popravak proizvoda za predmetni projekat. " . Nezakonitost uslova se ogleda u zahtjevu za autorizacijom proizvođača što nije u skladu sa osnovnim principima javnih nabavki. Ne radi se ni o kakvoj specifičnoj vrsti robe za koju bi se, eventualno, mogla zahtijevati autorizacija proizvođača te se na ovaj način ne pruža svim ponuđačima ravnopravan status jer ponuđač zavisi od dobre volje proizvođača, da li će dobiti traženo ovlaštenje ili ne. Čak se ne dozvoljava oviašćenje ni od ovlaštenog zastupnika proizvođača mjernih stanica nego isključivo od proizvođača.
Takođe, specifikacija je ograničavajuća, traže se tačno navedene vrijednosti bez opcije tolerancija, zahtjev: „Isporuka, ugradnja i puštanje u rad Zhaga pametnog senzorskog uređaja za praćenje parametara okoline koji zadovoljava sljedeće:
- mjerenje temperature vazduha u rasponu od -40°C do +80°C, tačnost mjerenja ±0,5°C, rezolucija 0,1°C
- mjerenje relativne vlažnosti vazduha u rasponu od o do 100%, tačnost mjerenja ±3% RH, rezolucija 0.5 %RH
- mjerenje pritiska vazduha u rasponu od 100 hPa do 1100 hPa, tačnost mjerenja ±1 hPa, rezolucija 0.1 hPa
- mjerenje koncentracija lebdećih čestica PMi u vazduhu u rasponu od o do 500 pg/m3, tačnost mjerenja ±10%, rezolucija 0.1 pg/m3
- mjerenje koncentracija lebdećih čestica PM2,5 i PM10 u vazduhu u rasponu od o do 1000 pg/m3, tačnost mjerenja ±10%, rezolucija 0.1 pg/m3 "
Dakle, ne dozvoljava se nuđenje opreme koja ima rezoluciju manjih ili većih, a približnih vrijednosti, već se striktno navode ove vrijednosti rezolucije. Dalje, za isti uređaj zahtijevano je napajanje:" Napajanje: 24VDC" , te se ni ovde ne dozvoljava uređaj sa drugim naponom napajanja, stoje apsolutno beznačajno s obzirom na funkcionalnost uređaja i sistema, iz čega jasno proizlazi da se radi o ograničavajućem uslovu te kao takvom, nezakonitom.

20. U Prilogu 18, u vezi sa stavkom E.3. punjač za električna vozila, zahtijeva se: "- Dužina kabla za punjenje: 5 metara.
- Korisničko sučelje: 7-inc ni sa zaslonom osjetljivim na dodir "
Specifikacija je ograničavajuća, traže se tačno navedene vrijednosti bez opcije tolerancija.
Dalje, se zahtijeva:„- Izjava proizvođača kojom se ovlašćuje ponuđač da vrši nuđenje, prodaju, montažu, spajanje, puštanje u rad i popravak proizvoda za predmetni projekat. " Nezakonitost uslova se ogleda u zahtjevu za autorizacijom proizvođača što nije u skladu sa osnovnim principima javnih nabavki. Ne radi se ni o kakvoj specifičnoj vrsti robe za koju bi se, eventualno, mogla zahtijevati autorizacija proizvođača te se na ovaj način ne pruža svim ponuđačima

ravnopravan status jer ponuđač zavisi od dobre volje proizvođača, da li će dobiti traženo ovlaštenje ili ne. Čak se ne dozvoljava oviašćenje ni od ovlaštenog zastupnika proizvođača mjernih stanica nego isključivo od proizvođača.

21. U Prilogu 18, uslovi za stavku E.4. Sistem za bežično upravljanje su apsolutno ograničavajući za ponuđače, bez ikakvog značaja na funkcionalnost sistema. Npr. zahtjevi:„Softversko rješenje sistema treba da ima sljedeće karakteristike: - da bude softverska internet platforma u cloudu u EU. Radi se o potpuno ograničavajućem zahtjevu za konkurenciju jer je potpuno, sa aspekta funkcionalnosti sistema, irelevantno gdje se nalazi Cloud. Isti može da se nalazi u Americi, Aziji, BiH.... i isto bi funkcionisao.

22. U Prilogu 18, uslovi za stavku F.4. Ugoivoni organ traži:
„ • Tipsko kućište za ormar javne rasvjete sa minimalno sljedećim karakteristikama:
izrađeno od presovanog negorivog poliestera ojačanog staklenim vlaknima, stepena zaštite IP 54, sa mehanizmom za otvaranje i zaključavanje. Orman je dimenzija (6oox825x30o)mm Ovako postavljen zahtjev je u cjelosti u suprotnosti sa osnovnim principima javnih nabavki i ograničavajući za konkurenciju. Ne postoji opravdanje da se ne prihvati ponuda ponuđača koji nudi ormar od drugih materija koji se često u praksi koriste za izradu ormara (npr. Inox, pocinačani lim, aluminijum i slično) i ormar čije dimenzije odstupaju od tačno navedenih 600x825x300 mm.

23. U Prilogu 18, za stavku F.4. „Digitalni modul za mjerenje parametara električne NN mreže sa minimalno sljedećim karakteristikama: .... "Otpornost uređaja na utjecaj okoliša, temperaturno područje rada -350 do +55°C, potvrđeno certifikatom izdanim od certifikacijskog tijela koje je akreditirano prema zahtjevima norme EN ISO/IEC 17065 (ili jednakovrijedno) za provedbu certifikacije klimatskih utjevaja prema normama HRN EN 60068-2-1:2008 (ili jednakovrijedno), HRN EN 60068-2-2:2008 (ili jednakovrijedno) Certifikat o sukladnosti prema zahtjevima MID direktive 2014/32/EU potvrđen od tijela akreditiranog za certificiranje prema navedenoj direktivi, sukladno zahtjevima norme EN ISO/IEČ 17065 (ili jednakovrijedno); 1 komad"
Ovaj zahtjev je pisan, evidentno, u skladu sa hrvatskim zakonodavstvom pa nije jasno da li je dozvoljeno nuđenje ekvivalentnih standarda ovim standardima i nije jasno zašto se hrvatski standardi HRN navode kao prioritetni pored BiH BS standarada i evropskih EN.

24. U Prilogu 18, za stavku „• Bežični komunikacioni modul s minimalnim karakteristikama: "zahtjevano je napajanje "Napajanje: 5 VDČ, 2A" Ovaj zahtjev Ugovornog organa je potpuno ograničavajući iz razloga što napajanje uređaja zavisi od izvedbe proizvođača, te je apsolutno nebitno sa staništa funkcionalnosti sistema/uređaja. Sistem će isto funkcionisati napajao se sa naponom 24VD, 5VDC, 3.3VDC, itd.... te zahtjevanje tačno 5VDC nije opravdano. Isti slučaj je i kod sljedećeg zahtjeva :" Vanjska antena s pojačanjem od 6 dbi i montažom na metalnu podlogu ". Nezakonito postupanje Ugovornog organa u konkretnom slučaju, prouzrokovalo je potrebu žalioca da, u cilju zaštite svojih prava, izjavi žalbu i da za zastupanje u ovoj pravnoj stvari ovlasti advokata sa posebnim stručnim znanjem iz oblasti javnih nabavki, kao stručno lice koje u skladu sa Zakonom o advokaturi i relevantnim podzakonskim propisima, pruža usluge pravne pomoći i zastupanja i za isto ima pravo na nagradu i naknadu troškova u skladu sa Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad advokata. Da je zastupanje od strane advokata bilo nužno i opravdano, proizlazi iz činjenice da žalilac, u okviru registrovanih djelatnosti, nije registrovan za pružanje pravnih usluga niti isti ima pravnu službu koja je stručno osposobljena za sastav žalbi u postupcima javnih nabavki.

S obzirom na sve navedeno, a naročito činjenicu da iz cijele TD proizlazi da Ugovorni organ nezakonito definiše uslove koje bi trebalo da ispune ponuđači da bi učestvovali u ovom postupku nabavke, smatramo da je ista u cjelosti u suprotnosti sa osnovnim principima javnih nabavki te odredbama člana 44. stav (2) i (3) Zakona, kojim je propisano da je ugovorni organ dužan propisati minimum zahtjeva za kvalifikaciju koji moraju biti srazmjerni predmetu nabavke i u skladu sa njim i da tako postavljeni uslovi ne smiju imati ograničavajući karakter na konkurenciju i moraju biti jasni i precizni i člana 53. stav 1) Zakona, kojim je propisano da se tendersku dokumentacija mora sačiniti u skladu sa Zakonom i podzakonskim aktima, da se ponuđačima u tenderskoj dokumentaciji moraju dati potpune informacije o uslovima ugovora, a koje su dovoljne da se ponuda pripremi na stvarno konkurentskoj osnovi, zbog čega predlažemo da Kancelarija za razmatranje žalbi, uvažavajući žalbene navode, poništi Tendersku dokumentaciju za otvoreni postupak „Izgradnja javne rasvjete u gradu Banjaluka po ESCO modelu", broj 15-404-142/26, obaveže Ugovorni organ da nadoknadi troškove žalbenog postupka te naloži Ministarstvu finansija i trezora BiH da žaliocu izvrši povrat naknade za vođenje žalbenog postupka i administrativne takse.
U skladu sa odredbama člana 94. stav (3) i (4) Zakona o javnim nabavkama žalilac traži da Kancelarija za razmatranje žalbi BiH dostavlja žaliocu i sva ostala pismena koja budu dostavljena u postupku, a obavezno Izjašnjenje ugovornog organa po žalbi, da bi se žalilac izjasnio po istom.
Troškovnik, u skladu sa Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad advokata:

1. Sastav žalbe, tar. br. 3 225 bodova x 3 KM.....	675,00 KM
2. Paušal, tar. br. 12.....	168,75 KM
3. PDV17%.....	143,44 KM
4. Ukupno.....	987,19 KM

U svom izjašnjenju na žalbene navode žalitelja EL PROMET d.o.o. Banja Luka ugovorni organ tvrdi sljedeće:

U prvom žalbenom navodu žalilac osporava činjenicu zašto je predmetna nabavka kvatifikovana kao radovi. Prvi žalbeni navod utovorni organ smatra apsolutno neosnovanim.
Ukoliko bi se podjela ugovoratemeljila isključivo na vrijednosti utrošenih roba, rijetko koja nabavka radova bi se mogla definisati kao takva, najbolji primjer je izgradnja autoputa za koju se koriste asfalt, zemlja, bukobrani itd. koji nose više vrijednosti nego sam rad, pa se bez problema definišu i provode kao nabavka radova. Pored toga, Aneksom 1 je veoma jasno i precizno definisano da se predmetna nabavka, bez obzira na vrijednost roba potrebnih za njenu realizaciju, prema ZJN BiH definiše kao nabavka radova, uvažavajući njenu prirodu, karakter i krajnji rezultat koji se treba obezbjediti okončanjem svih poslova koji predstavljaju predmet nabavke, atoje kompletan sistem javne rasvjete na području Grada Banja Luka.
Zatim, u skladu sa članom 11. Zakona o energetskoj efikasnosti RS definisano je šta predstavlja energetsku uslugu, pri čemu ista, u skladu sa stavom (3) istog člana obuhvata i neophodne radove. Upravo iz tog razloga, a uvažavajući odredbe i jednog i drugog zakona, iredmetna nabavka je definisana kao nabavka radova. Predmet ove javne nabavke je u skladu sa članom 2. stav 1. tačka a) 3 i Aneksom I Zakona o javnim nabavkama definisan kao nabavkaradova. Predmet ove javne nabavke u skladu sačlanom 2. stav 1. Tačka a) 2 i Aneksom II uz isti zakon nije dozvoljeno da se definiše kao nabavka usluta. Zakon o energetskoj efikasnosti je u pripremi tenderske dokumentacije korišten kao dopunski izvor prava samo kao dopuna tenderske dokumentacije koja nije definisana i nije kontradiktorna Zakonu o javnim nabavkama. Članom

11. stavovi (1) i (2) Zakona o energetskoj efikasnosti Republike Srpske definisan je pojam ESCO koji je korišten u nazivu tenderske dokumentacije. Članom 11. stav (3) definisano je da je energetska usluga u smislu Zakona o energetskoj efikasnosti i građenje i rekonstrukcija i održavanje i slično. Članom 9. Zakona o rokovima izmirenja novčanih obaveza u poslovnim transakcijama je dozvoljeno anuitetno plaćanje s tim da svaki anuitet posebno treba da se plati u skladu sa navedenim zakonom, a to je najduže 60 dana od dana dospjeća svakog anuiteta pojedinačno. Grad Banja Luka je u nacrtu ugovora definisao da će izdati svoje blanko mjenice što nije u suprotnosti sa navedenim zakonom već je dodatno obezbjeđenje drugoj ugovornoj strani da može lakše da naplati svoje potraživanje ako Grad Banja Luka ne bude plaćao anuitete na vrijeme. Predviđeni rok plaćanja od 180 mjeseci jeste način finansiranja od strane izabranog ponuđača. Na osnovu svega navedenog su ispunjeni svi kriterijumi za ESCO model.

U drugom žalbenom navodu žalilac osporava zahtjevani garantni rok za led svjetiljke. Ugovorni organ je ovlašten definisati uslove kvalifikacije i tehničke zahtjeve shodno svojim potrebama, uvažavajući relevantne odredbe ZJN što je u konkretnom slučaju i ispoštovano, ali to ne znači da se predmet nabavke/karakteristike i ostalo moraju prilagoditi da može učestvovati svaki ponuđač koji se bavi LED rasvjetom. Garantni rok za svetiljke od 15 godina je prilagođen predmetu ove javne nabavke obzirom da je 15 godina predviđeni rok u kome će izabrani ponuđač izvršavati i garantovati izvršenje predmetnog ugovora o javnoj nabavci.Garantni rok od 15 godina je potpuno uobičajeni garantni rok koji daju svi renomirani proizvođači svetiljki ako žele da budu konkurentni u ovako velikim i značajnim javnim nabavkama. Naručilac je korisnik budžetskih sredstava i dužan je da se o istima brine na najbolji mogući način.Ako bi garantni rok bio određen na kraći vremenski rok od 15 godina naručilac bi se izložio riziku dodatnog investiranja što paručilac nije spreman da prihvati. U javnim nabavakama u regionu koje su rađene po principu višegodišnje naplate različiti proizvođači su davali garancije između 12 i 20 godina (Nikšić 20 godina, Užice 15 godina, Subotica 13 godina, Kikinda 15 godina, Valjevo 14 godina itd.), odnosno za sve vreme trajanje otplate. Shodno iznesenom, predmetni žalbeni navod je neosnovan.

Žalilac u trećem žalbenom navodu osporava tražene uslove ekonomske i finansijske sposobnosti. Tenderskom dokumentacijom u tački 14.1.1. je propisano da ponuđač mora da ispunjava sljedeće minimalne uslove: a) ukupan promet ponuđača u prethodne tri godine, odnosno od početka poslovanja ponuđača ako je ponuđač registrovan odnosno počeo sa radom prije manje od tri godine, ne smije biti ispod 30.000.000,00 KM;
b) poslovanje ponuđača u poslednje tri godine mora biti pozitivno. Negativan bilans smatrat će se osnovom za diskvalifikaciju ponuđača; c) poslovni računi ponuđača ne smiju biti blokirani u poslednjih šest mjeseci od objavljivanja obavještenja o nabavci;
d) ponuđač mora dostaviti dokaz da posjeduje finansijska sredstva za izvršenje ugovora u iznosu od minimalno 15.000.000,00 KM ili odgovarajućoj protuvrijednosti u valuti sjedišta ponuđača. Takođe tenderskom dokumentacijom je propisano da u slučaju da ponudu dostavlja grupa ponuđača svaki član grupe mora ispunjavati uslove koji su navedeni u tački 14.1.1.6) i 14.1.1.c) te dostaviti dokumentaciju kojom dokazuju ispunjavanje postavljenih uslova. Žalilac dalje navodi da je ovakvo definisanje uslova ekonomske i finansijske sposobnosti nezakonito iz razloga što se ispunjenost uslova ekonomske i finansijske sposobnosti grupe ponuđača dokazuje kumulativnim dostavljanjem dokaza, odnosno dovoljno je da jedan član grupe ispunjava postavljene uslove odnosno dostavi dokaze o istom.
Nije osnovan navod žalioca da uslove propisane tačkom 14.1.1.6) i 14.1.1.c) članovi grupe ponuđača mogu ispuniti kumulativno. Kada govorimo o pozitivnom poslovanju koje je traženo u poslednje tri godine, ono mora biti pozitivno za sve članove grupe ponuđača. Ne postoji

mogućnost da se npr. u grupu ponuđača udruže tri privredna subjekta od kojih su dva u traženom vremenskom periodu poslovala negativno a treći je poslovao pozitivno i da na taj način kumulativno ispune traženi uslov. Pozitivni bilans je minimalan kvalifikacioni uslov koji kao takav mora biti ispunjen pojedinačno od strane svakog člana grupe ponuđača. Isto važi i za zahtjev da poslovni računi ponuđača ne smiju biti blokirani u poslednjih 6 mjeseci od objavljivanja obavještenja o nabavci. Po žaliocu bi bilo prihvatljivo da se npr u grupu ponuđača udruže dva privredna subjekta od kojih je jednom račun u blokadi a drugom nije. Na taj način ugovorni organ ne može dobiti ponuđača koji je sposoban i pouzdan za realizaciju posla ovako kompleksne javne nabavke. Blokiran račun ukazuje da privredni subjekat loše posluje, ima dugovanja nrema državi ili drutim povjeriocima, da je nad istim pokrenut sudski postupak naplate potraživanja, što u ozbiljnoj mjeri ukazuje da isti zbog navedenih problema u kojima se nalazi nije sposoban da odgovori na postavljene radne zadatke na visokom nivou. Činjenica da drutom članu grupe ponuđača nije blokiran račun ni na koji način na utuče na sposobnost i pouzdanost prvog. Stav žalioca važi za uslov iz tačke 14.1.1. a) i d), te uslove članovi grupe ponuđača mogu ispuniti kumulativno. Npr. ukupan promet članovi grupe ponuđača mogu ispuniti zajedno (zbirno) što se odnosi i na obavezu da posjeduju 15.000.000,00 KM. Dakle, ovako postavljeni uslovi ekonomske i finansisjke sposobnosti su jasni, precizni i nemaju ograničavajući karakter na konkurenciju te su formulisani u skladu sa zakonom što ovakav žalbeni navod čini neosnovanim.
U četvrtom žalbenom navodu žalilac osporava uslov tehničke i profesionalne sposobnosti koji se odnosi na broj izvršenih ugovora gdje se između ostalog osporava broj traženih ugovora (najmanje 5).

Valja istaći da je navedeni uslov koji žalilac pokušava bezuspješno osporiti pravilan p zakonit. Irije svega isti je u vezi sa predmetom nabavke odnosno grupom predmeta nabavke jer se traži dokaz o izvršenju istog ili sličnog, odnosno istih ili sličnih ugovora kao što je predmet nabavke a s obzirom da se ne traži da ugovori budu u određenoj vrijednosti (novčanoj) isti je i srazmjeran predmetu nabavke. Istina da je u tsnderskoj dokumentaciji u tački 14.2.1 traženo da je ponuđač ugovorio i uspješno izvršio najmanje 5 utovora ali tako postavljen uslov treba dovesti u korelaciju sa obimom, kompleksnošću i vrijednošću same nabavke. Uzevši u obzir složenost samog posla, zadati rok u kojem se mora završiti posao, rasprostranjsnost teri gorije na kojoj je potrebno realizovati posao koji je predmet nabavke, navedeni uslov nije diskriminatoran već minimalan i neophodan za procjenu tehničke i profesionalne sposobnosti ponuđača. Uobzirujući iskustva iz regije, ovo je projekat koji teško može iznijeti pojedinačni privredni subjekat već nabavka zahtjeva udruživanje privrednih subjekata u grupu ponuđača posljedično čemu ne bi trebalo predstavljati problem da se zadovolji uslov od 5 ugovora pogotovo imajući u vidu širinu poslova koje je kao slične definisao ugovorni organ a sve kako bi dobio sposobnog i pouzdanog ponuđača. U skladu sa navedeni.m predemtni žalbeni navod je neosnovan.

U šestom žalbenom navodu se osprava zahtjev iz tenderske dokumentacije koji se odnosi na zahtjevani broj radnika. Da bi se ispoštovao zahtjevani rok završetka posla analazom na tržištu ustanovilo se da je ovo neophodan broj radnika. Mora se obezbijediti gotovo pa nesmetano kretanje građana Banja Luke, osigurati uslovi za nesmetan tok prometa, privredne aktivnosti i slično, te je neophodno osigurati brz i efikasan rad, a što ponuđači mogu obezbijediti ili kroz udruživanje u grupu ponuđača ili podugovaranjem. Ugovorni organ u iostupku javne nabavke mora da izabere ponuđača koji je tehnički i profesionalno sposoban da realizuje ovu javnu nabavku.Tenderski zahtevi u vezi tehničke i profesionalne sposobnosti su u potpunosti određeni i u skladu su sa članom 51. Zakona o javnim nabavkama. Vrsta, količina, kvalitet i vrednost predmetne javne nabavke i to nabavke i ugradnje 19.308 svjetiljki u roku od 180 kalendarskih

dana je direktno uticala na ove tenderske zahtjeve.Sve stare svjetiljke se u najkraćem mogućem roku prvo demontiraju i odlažu, a zatim se umesto njih montiraju nove svjetiljke roku.Sve svjetiljke se nalaze na javnim površinama i nephodno je radove na demontaži i montaži izvesti izuzetno precizno, brzo, odgovorno i bez greške.U slučaju neadekvatnog rada ili rada koji traje duže nego što je predviđeno tenderskom dokumentacijom nužno bi dovelo do nanošenja velike direktne i indirektne štete ugovornom organu i građanima Banja Luke.Zbog toga su svi uslovi koje je ugovorni organ utvrdio po ovom osnovu neophodni i srazmjerni , a ujedno i minimalni predmetnoj javnoj nabavci što je sve u skladu sa članom 44. Zakona o javnim nabavkama.Samo ponuđač koji u cjelosti ispunjava zahtjevane uslove može da sa prihvatljivom vjerovatnoćom garantuje ugovornom organu da će kvalitetno i na vreme izvršiti sve svoje utovorne obaveze. U slučaju neadekvatnog rada ili rada koji traje duže nego što je predviđeno tenderskom dokumentacijom nužno bi dovelo do nanošenja direktne i indirektne štete ugovornom organu i građanima Banja Luke.Nije ni moguće utvrditi ogromne razmjere štete kada bi naprimjer radovi na zameni svetiljki koji nužno zahtevaju zatvaranje saobraćajnica trajali duže od 180 kalendarskih dana. Za ugovorni organ bi bilo najbolje da se predmetni radovi završe za 30 kalendarskih dana. ali nažalost to bi bio zahtjev koji je potpuno nerealan u odnosu na tehničke zahteve ispunjenja ove predmetne javne nabavke. Shodno navedenom ovaj žalbeni navod smatramo neosnovanim.

U sedmom žalbenom navodu žalilac osporava zahtjev iz tenderske dokumentacije koji se odnosi na vozilo za prevoz ljudi i opreme sa minimalno 7 sjedećih mjesta i autodizalicu sa korpom visine minimalno 22t ističući da je navedeni us.tov u suprotnosti sa osnovnim principima javnih nabavki. Prije svega valja istaći da se vrši demontaža starih i montaža novih svjetiljki na području cijelog grada Banja Luke. Zbog nepristupačnosti pojedinih lokacija neophodno je da ponuđač posjeduje navedenu auto dizalicu sa korpom visine minimalno 22 t. Što se tiče vozila za prevoz ljudi i opreme sa minimalno 7 sjedećih mjesta, isti je neophodan budući da se zamjena i montaža led svjetiljki vrši na području cijele teritorije grada te je potrebno obezbijediti mobilnost radnika i opreme a sve u svrhu realizacijs posla u zadatim rokovima. Shodno navedenom, ovaj žalbeni navodje neosnovan.

U osmom žalbenom navodu žalilac ističe da se tenderskom dokumentacijom zahtjeva dostavljanje bankarske garancije za ozbiljnost ponude sa minimalnim rokom važenja-period važenja ponude plus 10 danate da isti nije u skladu sa članom 61. stav 1. pod a) ZJN, što ugovorni organ smatra neosnovanim. Nešto duži rok garancije u odnosu na period važenja ponuda osigurava ugovornom organu određenu slobodu djelovanja kada je postupak „zakočen" zbog npr. izjavljene žalbe, pa da ne moraju u tom periodu mirovanja slati zahtjev za produženje ponude. Pored toga, naplativost garancije ne ide po automatizmu, tako da je neosnovana bojazan žalioca da će istu biti moguće naplatiti odmah po eventualnom prijemu zahtjeva ugovornog organa za naplatu, jer i poslovna banka ponuđača mora izvršiti određene provjere prije nego što „pusti sredstva". Zahtjev za rokom važenja garancije za vrijeme važenja ponude plus 10 dana je u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i navedenim pravilnikom.Zakon određuje da se ova garancija može naplatiti ako ponuđač odustane od svoje ponude u roku važenja ponude. Zakon ne određuje koliko dugo takva garancije treba da vrijedi to jest u kom roku je naručilac ovlašćen da podnese banci ovu garanciju na naplatu. Ugovorni organ je upravo zbog toga odredio da ova garancija treba da važi 10 dana preko roka važenja ponude. To ne znači da bi naručilac mogao da naplati ovu garanciju ako bi ponuđač odustao od svoje ponude poslije roka važenja ponude. Ako bi naprimjer ponuđač odustao od svoje ponude prvog dana nakon isteka roka važenja ponude naručilac u tom slučaju nema pravo da naplati ovu garanciju bez obzira što ima garanciju kojoj piše rok važenja 10 dana preko roka u kome važi ponuda. U slučaju da naručilac nije tražio da garancija vredi deset dana plus došao bi u situaciju da garanciju za ozbiljnost ponude mora da

predaje banci poslednjeg dana važenja ponude, što znači da garanciju mora da preda banci dok ponuda još uvijek važi. Ako bi naručilac u slučaju da od banke traži naplatu garapcije koja važi samo za vrijeme važenja ponude prvog dana po isteku važenja ponude svaka banka bi ga opravdano odbila jer je naplatu garancije tražio nakon isteka roka važenja garancije.Ukratko, rok važenja garancije ne može biti isti kao rok važenja ponude.Citirani Pravilnik definiše rok od 5 radnih dana za povrat dokumenata u slučaju isteka roka važenja ponude. Naručilac je tražio da se rok važenja garancije te garancije produžio za 10 dana, a ne za 10 radnih dana.Teoretski 5 radnih dana mogu da obuhvate period od 10 pa čak i više kalendarskih dana u specifičnim okolnostima npr. praznika, neradnih dana i sl. Bilo kako bilo naručilac ostaje u obavezi da u skladu sa navedenim Pravilnikom vrati garanciju takvom ponuđaču u roku od 5 radnih dana bez obzira što ima garanciju koja mu vrijedi neki dan duže od toga. Naručilac će u tom slučaju voditi računa da takvu garanciju preda banci na naplatu pre isteka roka od 5 radnih dana.

Žalilac u devetom žalbenom navodu osporava zahtjev da ponuđač mora da posjeduje 5 navedenih certifikata kao dokaz da zadovoljava standarde obezbjeđenja kvaliteta (BAS EN ISO ili ISO) 9001,14001,45001, 50001 i 27001 ističući da predmetni zahtjev nije zakonit. Ugovorni organ je društveno odgovoran i vodi računa o zaštiti životne sredine. U skladu sa tim ugovorni organ smatra da bi bilo društveno neodgovorno i ekološki neprihvatljivo da se u predmetnoj javnoj nabavci sa jedne strane zahtjeva od potencijalnog ponuđača da u svom radu prilikom realizacije predmeta javne nabavke primjenjuje zahtjevane sisteme, a da sa druge strane ugradi 19308 svjetiljki koje su proizvedene bilo gdje u svijetu bez primjene tih sistema.Sistemi zaštite životne sredine moraju da se odnose kako na pravno lice koje će u svom izvršenju ugovora isporučivati i ugrađivati opremu za osvjetljenje i biti izabrani ponuđač jednako tako i na pravno lice koje proizvodi istu tu opremu za osvjetljenje koja je predmet ove javie nabavke.U pravilu proizvođači oireme za osvjetljenje ne učestvuju direktno u tenderima u kojima se njihovi proizvodi utrađuju.Šta bi značilo za građane Banja Luke da propise o zaštiti životne sredine obavezuju samo izvođače radova za njihove radove, a ne i proizvođače opreme koju ti izvođači radova utrađuju.Za naručoioca je čak vsća opasnost da utrađena oprema za osvjetljenje ne podliježe propisima o ovoj zašiti nego što bi bilo da izvođenje radova na ugradnji te oirsms nije u skladu sa važsćim standardima iz te oblasti. Za naručioca i korisnike je jednako važno, pa čak i važnijs da proizvođači imaju sve tražene sertifikate za proizvodnju svjetiljki nego što to treba da imaju ponu đači. Ekvivalenti postoje i jasno su definisani važećim pravidnicima za sertifikaciju. Ovo su domaći i msđunarodni ssrtifikati kojs imaju svs renomirane kompanije. Žalilac nije ničim dokazao niti učinio vjerovatnim da navedeni žalbeni navod nije zakonit zbog čega ga ugovorni organ smatra neosnovanim.

U desetom žalbenom navodu žalilac osporava zahtjev iz tenderske dokumentacije koji se odnosi na dostavu uzoraka, bez tačno definisanog načina pregleda uzoraka i ocjenjivanja njihove funkcionalnosti. Između ostalog žalilac ističe da stub ne može imati originalno pakovanje i da se isporučuje bez pakovanja. Ovakav žalbeni navod je neosnovan i zasnovan na pogrešnom prikazu činjeničnog stanja. Naime u tenderskoj dokumentaciji u tački 17.3. je opisan način dostavljanja uzoraka gdje između ostalog stoji: „.NAPOMENA:Uzorak multifunkcionalnog stuba je dozvoljeno dostaviti bez pakovanja u zatvorenu ambalažu". Nije jasno zašto žalilac i na osnovu čega osporava odredbu da uzorci moraju biti upakovani u originalnu zatvorenu ambalažu. To je uobičajen zahtjev koji se primjenjuje u postupcima javnih nabavki kada se govori o dostavi uzoraka i u tom nema apsolutno ništa sporno. Dostava uzoraka u konkretnom slučaju je neophodna kako bi se utvrdilo da li ponuđena roba u pogledu tehničkih specifikacija odgovara traženoj. Nigdje u tenderskoj dokumentaciji ne stoji, kako to pogrešno pokušava predstaviti žalilac, da će ugovorni organ vizuelnom provjerom utvrditi sadržaj pakovanja i da mu je ostavljeno „na volju" da ocijeni da li su uzorci odgovarajući. Takođe svrha uzoraka je da se i

kasnije utvrdi da li je isioručena roba saobrazna sa dostavljenim uzorcima. Ug ovorni organ je predvidio dostavu uzoraka na drugu adresu (Bitoljska bb, Rakovačke bare) iz razloga što na adresi utovornog organa nema prostornog kapaciteta za prijem uzoraka jer je potrebno dostaviti veći broj uzoraka kao i stub rasvjete, te je zbog navedenog predviđena dostava uzoraka na drugu adresu. U skladu sa navedenim, ugovorni organ predmetni žalbeni navod smatra neosnovanim.
U jedanaestom žalbenom navodu žalilac osporava predmjer radova i roba, tačka 2.1. ističući da je isti neprecizan, nejasan i dvosmislsn. Ovaj žalbeni navod je paušalan i neosnovan. Tačkom 2.1. Prsdmejra radova i roba se odnosi na izvještaj, potvrdu ili dokaz o testiranju otpornosti svjetiljke na udar- 1K test u skladu sa standardom (VA5 E^ ili E1M ili 1ES) 62262 ili standardom (VA5 E^ ili EN ili 1ES) 62696 ili ekvivalent. Takođe istom tačkom je propisano na šta se ekvivalentnost odnosi i kako se dokazuje. Navedena odredba je jasno i precizno definisana, žalilac neuspješno pokušava ukazati na nejasnost i dvosmislenost nekim svojim tumačenjem, koje ovdje apsolutno nema. Ovakav navod smatramo neosnovanim bez potrebe da bilo šta duže obrazlažemo jer će drutostepenom organu nakon prvog čitanja osporene odredbe sve biti jasno.
Žalilac u dvanaestom žalbeiom navodu osporava tačku 2.3. Predmjera radova i roba ističući da je ista nejasna i dvosmislena. Navedena odredba je jasno i precizno definisana, žalilac neuspješno pokušava ukazati na nejasnost i dvosmislenost nekim svojim tumačenjem, koje ovdje apsolutno nema. Ovakav navod smatramo neosnovanim bez potrebe da bilo šta duže obrazlažemo jer će drutostepenom organu nakon prvog čitanja osporene odredbe sve biti jasno.

U trinaestom žalbenom navodu žalilac osporava tačku 2.4. Predmjera radova i roba, ističući slično, kao i u prethodna dva navoda, da je ista nejasna i dvosmislena. Navedena odredba je jasno i precizno definisana, žalilac neuspješno pokušava ukazati na nejasnost i dvosmislenost nekim svojim tumačenjem, koje ovdje apsolutno nema. Ovakav pavod smatramo neosnovanim bez potrebe da bilo šta duže obrazlažemo jer će drugostepenom organu nakon prvog čitanja osporene odredbe sve biti jasno.
U četrnaestom žalbenom navodu žalilac navodi da je zahtjev da tehnički list mora biti ovjeren od proizvođača svjetiljke ili od strane onog ko je autorizovan ili opunomoćen od strane proizvođača da može vršiti ovjeru ističući da je takav zahtjev neopravdan. Da bi ugovorni organ bio siguran u ispravnost predate dokumentacije neophodno je da bude ovjerena. Pošto su tehnički listovi proizvođača koji su javno dostupni na \ueć stranicama proizvođača podložni greškama i čestim izmjenama, neažurnosti, a i kako su često \ueć stranice proizvođača nedostupne, kako bi izbjegao bilo kakve dileme o karakteristikama ponuđenih LED svjetiljki, ugovorni organ zahtjeva opravdano da dostavljeni tehnički listovi budu ovjereni od strane proizvođača ili od onoga ko je autorizovan ili ovlašćen ili opunomoćen od proizvođača da može da vrši ovjeru. U posljednje vrijeme je izražena praksa dostave tehničkih listova „prilagođenih" za pogrebe tendera, shodno čemu je ugovorni organ, uvažavajući obim, kompleksnost i vrijednost nabavke, propisao uslov kojim se povećava stepen pouzdanosti u dostavljenu tehničku dokumentaciju. Zahgjevanjem dostave originalnog tehničkog lista predstavljalo bi nesrazmjerno opterećenje ponuđača, ukoliko se isti efekat može obezbijediti na način koji je tenderskom dokumentacijom predvidio ugovorni organ. Navedeni žatbeni navod ugovorni organ smatra neosnovanim.

Ovim izjašnjenjem ugovorni organ je učinio bespredmetnim navode žalioca kao i namjeru žalioca da iskrivljenim prikazom činjeničnog stanja ukaže na pogrešnu primjenu materijalnog prava u konkretnom slučaju. Imajući u vidu da su žalbeni navodi utemeljeni na pogrešnom prikazu činjeničnog stanja što je jasno vidljivo iz spisa predmeta te da isti nisu potkrepljeni valjanim dokazima, ugovorni organ predlaže Kancelariji za razmatranje žalbi da istu odbije kao neosnovanu.

Prije nego što se upustio u meritorno odlučivanje, ovaj organ je pristupio provjeri formalnih pretpostavki za ulaganje žalbe, koje moraju biti ispunjene na strani žalitelja, kako bi se uopće pristupilo njenom rješavanju, a odnose se na uslovljene pretpostavke u skladu sa članom 227. Zakona o upravnom postupku, čl.109. i čl.111. Zakona o javnim nabavkama BiH i utvrdio da su ispunjeni uslovi za postupanje po istoj na način kako definišu odredbe pozvanih članova.

Nakon što su prednje pretpostavke preispitane, ovaj organ je uvidom u dostavljenu dokumentaciju, te analizom svakog dokaza pojedinačno i u njihovoj međusobnoj vezi, a u odnosu na žalbene navode i propisani zakonski postupak, odlučio kao u dispozitivu odluke.

Polazeći od žalbenih navoda žalitelja ABC Solutions d.o.o. sadržanih pod tačkom 1. žalbe, žalitelja LUMINOS d.o.o. sadržanih pod tačkama 1., 2., 3. i 4. žalbe, kao i žalitelja EL PROMET d.o.o. sadržanih pod tačkom 1. žalbe, kojima osporavaju zakonitost tenderske dokumentacije u dijelu koji se odnosi na određivanje predmeta nabavke, pravnu prirodu ugovora i primjenu ESCO modela, žalitelji u bitnom navode da je ugovorni organ predmetnu nabavku označio kao nabavku radova, iako se prema sadržaju predmeta nabavke, strukturi traženih stavki, načinu finansiranja i modelu otplate investicije radi o nabavci koja sadrži obilježja roba i usluga, odnosno da tenderska dokumentacija ne pruža jasne i potpune informacije o pravnoj prirodi ugovornog odnosa, obavezama ugovornih strana nakon izvršenja radova, niti o vezi između ugovorenog roka izvođenja radova od 180 dana i otplate investicije kroz period od 180 mjeseci. Zbog navedenog žalitelji smatraju da su pojedine odredbe tenderske dokumentacije međusobno neusaglašene, nedovoljno određene i takve da kod potencijalnih ponuđača stvaraju nejasnoće u pogledu pripreme ponude i izvršenja budućeg ugovora..., ovaj organ je utvrdio sljedeće činjenice:

U svom izjašnjenju na naprijed navedeno ugovorni organ tvrdi sljedeće:
„Ukoliko bi se podjela ugovora temeljila isključivo na vrijednosti utrošenih roba, rijetko koja nabavka radova bi se mogla definisati kao takva, najbolji primjer je izgradnja autoputa za koju se koriste asfalt, zemlja, bukobrani itd. koji nose više vrijednosti nego sam rad, pa se bez problema definišu i provode kao nabavka radova. Pored toga, Aneksom I je veoma jasno i precizno definisano da se predmetna pabavka, bez obzira na vrijednost roba potrebnih za njenu realizaciju. prema ZJN BiH definiše kao nabavka radova, uvažavajući njenu prirodu, karakter i krajnji rezultat koji se treba obezbjediti okončanjem svih poslova koji predstavljaju predmet nabavke, ato je kompletan sistem javne rasvjete na području Grada Banja Luka. Zatim, u skladu sa članom 11. Zakona o energetskoj efikasnosti RS definisano je šta predstavlja energetsku uslugu, pri čemu ista, u skladu sa stavom (3) istog člana obuhvata i neophodne radove. Upravo iz tog razloga, a uvažavajući odredbe i jednog i drugog zakona, predmetna nabavka je definisana kao nabavka radova. Predmet ove javne nabavke je u skladu sa članom 2. stav 1. tačka a) 3 i Aneksom I Zakona o javnim nabavkama definisan kao nabavka radova. Predmet ove javne nabavke u skladu sačlanom 2. stav 1. tačka a) 2 i Aneksom II uz isti zakon nije dozvoljeno da se definiše kao nabavka usluga. Zakon o energetskoj efikasnosti je u pripremi tenderske dokumentacije korišten kao dopunski izvor prava samo kao dopuna tenderske dokumentacije koja nije definisana i nije kontradiktorna Zakonu o javnim nabavkama. Članom 11. stavovi (1) i (2) Zakona o energetskoj efikasnosti Republike Srpske definisan je pojam ESCO koji je korišten u nazivu tenderske dokumentacije. Članom 11. stav (3) definisano je da je energetska usluga u smislu Zakona o energetskoj efikasnosti i građenje i rekonstrukcija i održavanje i slično.
Članom 9. Zakona o rokovima izmirenja novčanih obaveza u poslovnim transakcijama je dozvoljeno anuitetno plaćanje s tim da svaki anuitet posebno treba da se plati u skladu sa navedenim zakonom, a to je najduže 60 dana od dana dospjeća svakog anuiteta pojedinačno.

Grad Banja Luka je u nacrtu utovora definisao da će izdati svoje blanko mjenice što nije u suprotnosti sa navedenim zakonom već je dodatno obezbjeđenje drugoj ugovornoj strani da može lakše da naplati svoje potraživanje ako Grad Banja Luka ne bude plaćao anuitete na vrijeme. Predviđeni rok plaćanja od 180 mjeseci jeste način finansiranja od strane izabranog ponuđača. Na osnovu svega navedenog su ispunjeni svi kriterijumi za ESCO model.
Potpuno je jasno da je u pitanju ugovor sa odloženim plaćanjem (plaćanjem na rate) gdje je potencijalni izvođač dužan da završi posao u roku od 180 kalendarskih dana a ugovorni organ će svoje obaveze izmirivati u 180 jednakih mjesečnih rata, odnosno rok otplate je 15 godina.....Zakon o javnim nabavkama BiH poznaje višegodišnje ugovore i u istom ne postoji ni jedna odredba kojom se nameće bilo kakvo vremensko ograničenje za rokove otplate.

Tenderskom dokumentacijom propisano je:

- Tačka 6.3. – Oznaka i naziv iz JRJN: „45000000-7 Građevinski radovi".
- Tačka 6.4. – Vrsta ugovora o javnoj nabavci: „Radovi".
- Tačka 7. – Opis predmeta nabavke: „Predmet nabavke su: demontaža, isporuka i montaža svjetiljki, isporuka i montaža sistema za bežično upravljanje i nadzor LED svjetiljki javnog osvjetljenja, isporuka i ugradnja mjernih stanica za praćenje kvaliteta vazduha i punjača električnih vozila, isporuka i montaža stubova sa RP pločama i lira, otklanjanje kvara javnog osvjetljenja, zamjena ormara javne rasvjete, planirana dogradnja, izrada projekta izvedenog stanja i ostale aktivnosti zahtijevane u Predmjeru radova i roba Prilog 18."
- Tačka 11.1. – Rok za završetak radova: „Rok za završetak radova i predaju objekta Ugovornom organu je maksimalno 180 (stoosamdeset) kalendarskih dana od dana uvođenja u posao ugovorenog Izvođača."
- Prilog 10 – Nacrt ugovora: „Ugovor o izgradnji javne rasvjete u gradu Banja Luka po „ESCO" modelu."
- Prilog 18 – Predmjer radova i roba (Rekapitulacija):
  INVESTICIJA SE ISPLAĆUJE 15 GODINA U 180 JEDNAKIH RATA, PA JE UKUPNA PONUDA SA PDV-OM (KM)
  INVESTICIJA SE ISPLAĆUJE 15 GODINA, U 180 JEDNAKIH RATA, PA JE MJESEČNA RATA SA PDV-OM (KM).

Polazeći od žalbenih navoda žalitelja ABC Solutions d.o.o. sadržanih pod tačkama 3., 4. i 5. žalbe, kao i žalbenih navoda žalitelja LUMINOS d.o.o. sadržanih pod tačkama 5., 7. i 8. žalbe, kojima osporavaju zakonitost procijenjene vrijednosti predmetne nabavke, uslove ekonomske i finansijske sposobnosti koji se odnose na zahtijevani ukupan promet ponuđača u iznosu od 30.000.000,00 KM, kao i zahtjev za dokazivanje raspolaganja finansijskim sredstvima za izvršenje ugovora u iznosu od najmanje 15.000.000,00 KM, žalitelji u bitnom navode da ugovorni organ nije na jasan i provjerljiv način obrazložio procijenjenu vrijednost predmetne nabavke od 30.265.000,00 KM, posebno imajući u vidu podatke sadržane u Studiji ekonomske opravdanosti. Nadalje, žalitelji smatraju da su uslovi ekonomske i finansijske sposobnosti direktno vezani za tako određenu procijenjenu vrijednost nabavke, zbog čega su postavljeni na nesrazmjerno visokom nivou, da nisu u skladu sa odredbama članova 44., 47. i 51. Zakona o javnim nabavkama te da imaju ograničavajući efekat na konkurenciju. Također navode da zahtjev za raspolaganje finansijskim sredstvima u iznosu od najmanje 15.000.000,00 KM nema uporište u zakonskim odredbama kojima je uređeno dokazivanje ekonomske i finansijske sposobnosti

ponuđača, te da ugovorni organ nije pružio objektivne i provjerljive razloge kojima bi opravdao neophodnost i srazmjernost tako postavljenih uslova., ovaj organ je utvrdio sljedeće činjenice:

U svom izjašnjenju ugovorni organ tvrdi sljedeće: Naime, procijenjena vrijednost predmetne javne nabavke utvrđena je u skladu sa članom 15. Zakona o javnim nabavkama u visini od 30.265.000,00 KM i ista je u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama. Zbog togaje ugovorni organ potpuno u skladu sa članom 47. Zakona o javnim nabavkama u tenderskoj dokumentaciji zahtevao od ponuđača da imaju ukupan promet u prethodne tri godine u iznosu od najmanje 30.000.000,00 KM. Tenderskom dokumentacijom ugovorni organ je odredio da će svoja plaćanja vrednosti investicije vršiti u periodu od 15 godina. Zbog petnaestogodišnjeg perioda plaćanja vrijednosti investicije - ugovorene cijene ugovorni organ nije mogao da osnovnu cijenu koja je utvrđena u Idejnom projektu utvrdi kao vrijednost ove javne nabavke. Idejnim projektom je utvrđena samo cijena radova, opreme i usluga koja je važeća u trenutku izrade idejnog projekta. Obzirom da je naručilac predvidio da će svoja plaćanja vršiti u periodu od 15 godina i da će ponuđači na osnovu tog roka plaćanja utvrditi visinu svojih ponuda naručilac nije mogao da tu cijenu predvidi kao vrijednost ove javne nabavke.Osnovna cijena utvrđena Idejnim projektom se realno mora uvećati za zaradu ponuđača kao i za stope inflacije to jest za rast realnih cijena za period plaćanja od 15 godina. Takođe je u procijenjenu vrijednost ove javne nabavke uključena i visina kamate koju bi imao svaki ponuđač plaćao banci za kreditiranje ovog posla na period od 15 godina. U slučaju da ponuđač ima svoja slobodna sredstva i da mu ne treba kredit od poslovne banke da bi se utvrdila vrijednost ove javne nabavke moraju se obračunati kamate koje bi takav ponuđač imao od poslovne banke samo da uloži ili oroči ta slobodna novčana sredstva. Naručilac na osnovu cijene iz Idejnog projekta i uvećanja iste na navedeni način, a u skladu sa članom 15. Zakona o javnim nabavkama utvrdio da je vrijednost ove javne nabavke 30.265.000,00 KM. Ovaj iznos je potpuno realan. Isti iznos će ugovorni organ obezbediti u svom budžetu od uštede u potrošnji električne energije. U nastavku ovog postupka javne nabavke ugovorni organ će izabrati najpovoljniju ponudu koja ne premašuje utvrđenu vrednost ove javne nabavke. Procijenjena vrednost predmetne javne nabavke utvrđena je u skladu sa članom 15. Zakona o javnim nabavkama u visini od 30.265.000,00 KM i ista je u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.
Navedeni uslov je potpuno zakonit i minimalan ako uobzirimo činjenicu da je Uputstvom za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda predviđeno da tražena visina ukupnog prometa ne smije da prelazi dvostruki iznos procijenjene vrijednosti nabavke a u konkretnom slučaju uslov je postavljen blaže odnosno visina traženog prometa odgovara procijenjenoj vrijednosti nabavke. Zbog toga je ugovorni organ potpuno u skladu sa članom 47. Zakona o javnim nabavkama u tenderskoj dokumentaciji zahtevao od ponuđača da imaju ukupan promet u prethodne tri godine u iznosu od najmanje 30.000.000,00 KM.
Naime zakonski osnov za navedeni uslov je član 47. stav (1) tačka a) kojim je propisano:.. Ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji može utvrditi minimalne uslove u pogledu ekonomske i finansijske sposobnosti kandidata/ponuđača, kao i dokaze koji se zahtjevaju a koji mogu biti: a) odgovarajući dokument koji izdaje banka ili druga finansijska institucija, a kojim se dokazuje ekonomsko-finansijska sposobnost u pogledu činjenica koje se mogu dokazati iz dokumenata koje izdaje banka ili druga finansijska institucija u skladu sa pozitivnim propisima Dakle, traženi uslov je zakonit i kao takav neophodan uzimajući u obzir vrijednost, obim i složenost samog posla kojeg potencijalni ponuđač treba realizovati a čija realizacija zahtjeva značajna finansijska sredstva. Navedeni uslov je opravdan činjenicom da je cilj ugovornog organa da dobije ponuđača koji je sposoban i pouzdan da predmetni posao obavi kvalitetno i u zadatim rokovima.

Naime, žalilac ne razlikuje ekonomsku i finansijsku sposobnost od tehničke i profesionalne sposobnosti ponuđača, u pitanju su dvije različite kategorije koje su kao takve definisane različitim članovima ZJN-a. Ekonomska i finansijska sposobnost je regulisana članom 47. ZJN-a, dok je tehnička i profesionalna sposobnost u postupku nabavke radova predmet regulisanja člana 51. ZJN-a. Odredbom člana 47. stav (1) tačka d) ZJN-a je propisano:"Ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji može utvrditi minimalne uslove u potledu ekonomske i finansijske sposobnosti kandidata/ponuđača, kao i dokaze koji se zahtjevaju, a koji mogu biti: izjava o ukupnom prometu kandidata/ponuđača i kada je to primjereno, o prometu u segmentu poslovanja koji je predmet ugovora, za period ne duži od tri poslednje finansijske godine, ili od datuma registracije, odnosno početka poslovanja, ako je kandidat/ponuđač registrovan odnosno počeo sa radom prije manje od tri godine;izjava koja se prilaže ovjerava se kod nadležnog organa." U skladu sa citiranom zakonskom odredbom nesporno je da je predmetni zahtjev ugovorpog organa zakonit.

Tenderskom dokumentacijom propisano je:

- Tačka 6.2. Procijenjena vrijednost nabavke „Procijenjena vrijednost nabavke iznosi 30.265.000,00 KM bez PDV-a."
- Tačka 14.1.1. Ekonomska i finansijska sposobnost ponuđača
  U skladu sa članom 47. Zakona, u pogledu ekonomske i finansijske sposobnosti ponuđača, ugovorni organ zahtijeva od ponuđača, srazmjerno predmetu javne nabavke, da mora da ispunjava sljedeće minimalne uslove:
  a) Ukupan promet ponuđača u prethodne tri godine, odnosno od početka poslovanja ponuđača ako je ponuđač registrovan odnosno počeo sa radom prije manje od tri godine, ne smije biti ispod 30.000.000,00 KM.
  d) Ponuđač mora dostaviti dokaz da posjeduje finansijska sredstva za izvršenje ugovora u iznosu od minimalno 15.000.000,00 KM ili odgovarajućoj protuvrijednosti u valuti sjedišta ponuđača.

U Studiji ekonomske opravdanosti, navedeno je:
Troškovi LED svjetiljki na teritoriji grada Banja Luke sa (de)montažom, popravkom i sanacijom mreže javnog osvjetljenja i ugradnjom senzora za smart city platforme iznose 6.700.000,00 EUR.

Na osnovu utvrđenih činjenica, a dovodeći iste u vezu sa žalbenim navodima i izjašnjenjem ugovornog organa, ovaj organ je razmotrio zakonitost osporenih odredbi tenderske dokumentacije koje se odnose na definisanje predmeta nabavke, model finansiranja i određivanje procijenjene vrijednosti nabavke.
Naime, ugovorni organ je predmetnu nabavku označio kao nabavku radova pod nazivom „Izgradnja javne rasvjete u gradu Banja Luka po ESCO modelu", pri čemu je istovremeno predvidio da se kompletna investicija finansira od strane budućeg ugovarača, da se izvršeni radovi i isporučena oprema otplaćuju tokom perioda od 15 godina kroz 180 jednakih mjesečnih rata, te da ponuđači u okviru obrasca za cijenu ponude iskazuju ukupnu vrijednost investicije i iznos mjesečne rate. Iz sadržaja tenderske dokumentacije proizlazi da predmet nabavke obuhvata demontažu postojeće opreme, isporuku i montažu novih svjetiljki, isporuku i montažu sistema upravljanja, isporuku i ugradnju mjernih stanica, punjača električnih vozila, sanaciju ormara javne rasvjete, dogradnju sistema, izradu projekta izvedenog stanja, kao i druge aktivnosti predviđene predmjerom radova i roba. Istovremeno, ugovorni organ navodi da se predmet realizuje po ESCO modelu, odnosno modelu koji podrazumijeva i elemente finansiranja investicije od strane budućeg ugovarača.

Međutim, iz tenderske dokumentacije nije moguće na jasan i nedvosmislen način utvrditi da li ugovorni organ nabavlja radove, robu sa ugradnjom, energetsku uslugu, finansijsku uslugu ili kombinaciju navedenih elemenata. Ugovorni organ tokom postupka insistira da je riječ o nabavci radova, dok istovremeno procijenjenu vrijednost nabavke obrazlaže uključivanjem budućih kamata, troškova finansiranja, inflacije i kreditiranja investicije tokom petnaestogodišnjeg perioda otplate. Takvo obrazloženje ukazuje da predmet ugovora ne čine samo radovi i oprema potrebna za uspostavljanje sistema javne rasvjete, već i dugoročno finansiranje investicije od strane budućeg ugovarača. Upravo iz navedenog razloga ovaj organ nije mogao prihvatiti stav ugovornog organa da se radi o klasičnoj nabavci radova u smislu Zakona o javnim nabavkama.
Pri tome, ovaj organ posebno ukazuje da je u Odluci o pokretanju postupka javne nabavke broj 11-G-1492/26 od 16.04.2026. godine navedeno da procijenjena vrijednost javne nabavke iznosi 30.265.000,00 KM te da su sredstva za ovu namjenu obezbijeđena u budžetu Grada, stavka 2002261 511100. Iz navedenog proizlazi da je ugovorni organ u fazi pokretanja postupka raspolagao obezbijeđenim sredstvima za realizaciju predmetne nabavke, dok istovremeno u svom izjašnjenju procijenjenu vrijednost opravdava troškovima budućeg finansiranja, kreditiranja i drugim finansijskim efektima koji bi trebali nastati tokom petnaestogodišnjeg perioda otplate. Takvo obrazloženje dodatno potvrđuje da ugovorni organ nije na jasan i nedvosmislen način definisao odnos između predmeta nabavke, načina finansiranja i elemenata koji su uzeti u obzir prilikom određivanja procijenjene vrijednosti nabavke. Naime, iz dostavljene dokumentacije nije moguće sa sigurnošću utvrditi da li procijenjena vrijednost predstavlja tržišnu vrijednost radova, roba i usluga koje su predmet nabavke ili uključuje i troškove budućeg finansiranja investicije, zbog čega ostaje nejasna sama struktura procijenjene vrijednosti, kao i njena povezanost sa predmetom ugovora.
Ovaj organ nije mogao prihvatiti ni obrazloženje ugovornog organa kojim opravdava procijenjenu vrijednost nabavke od 30.265.000,00 KM. Naime, ugovorni organ navodi da je navedeni iznos utvrđen uključivanjem troškova budućeg finansiranja, kamata, inflatornih efekata i drugih finansijskih parametara koji će eventualno nastati tokom petnaestogodišnjeg perioda otplate. Međutim, takvo obrazloženje dodatno potvrđuje da procijenjena vrijednost nije određena isključivo na osnovu tržišne vrijednosti radova, roba i usluga koje čine predmet nabavke, već uključuje i elemente budućeg finansiranja investicije, pri čemu tenderskom dokumentacijom nije jasno definisana pravna priroda takvog finansiranja niti njegov odnos prema osnovnom predmetu ugovora.
Ovaj organ posebno ukazuje da se pravna kvalifikacija predmeta nabavke ne može zasnivati isključivo na nazivu koji ugovorni organ dodijeli postupku niti na formalnom određivanju vrste ugovora, već prvenstveno na stvarnom sadržaju prava i obaveza koje proizlaze iz tenderske dokumentacije i nacrta ugovora. U konkretnom slučaju ugovorni organ nije jasno razgraničio šta predstavlja osnovni predmet ugovora, a šta eventualni sporedni elementi ugovornog odnosa. Nije jasno definisano da li se nakon završetka radova ugovorni odnos nastavlja kroz pružanje određene usluge tokom petnaestogodišnjeg perioda, da li se kroz mjesečne rate plaća samo izvedeni rad ili i trošak finansiranja, niti na koji način je model otplate povezan sa eventualnim ostvarenim energetskim uštedama, što predstavlja jedno od osnovnih obilježja ESCO modela na koji se ugovorni organ poziva.
Dalje, iz dostavljene dokumentacije proizlazi da je vrijednost investicije prema Studiji ekonomske opravdanosti značajno niža od procijenjene vrijednosti predmetne nabavke, dok ugovorni organ nastalu razliku obrazlaže elementima budućeg finansiranja. Takvo obrazloženje dodatno potvrđuje da predmetna nabavka nije koncipirana kao uobičajena nabavka radova kod koje procijenjena vrijednost predstavlja procijenjenu tržišnu vrijednost radova, roba i usluga potrebnih za izvršenje ugovora u trenutku pokretanja postupka, nego uključuje i druge elemente

koje ugovorni organ nije jasno pravno definisao niti odgovarajuće uredio tenderskom dokumentacijom.
Posljedica tako postavljenog predmeta nabavke jeste da su i ostali elementi tenderske dokumentacije ostali nedovoljno jasni i međusobno neusaglašeni. Naime, procijenjena vrijednost nabavke direktno je korištena kao osnov za određivanje zahtjeva ekonomske i finansijske sposobnosti ponuđača, uključujući zahtjev za ukupni promet od 30.000.000,00 KM i zahtjev za raspolaganje finansijskim sredstvima od najmanje 15.000.000,00 KM. Budući da nije jasno definisan stvarni predmet ugovora niti način na koji je utvrđena njegova procijenjena vrijednost, dovedena je u pitanje i srazmjernost tako postavljenih kvalifikacionih uslova u odnosu na stvarne potrebe ugovornog organa.
Odredbom člana 53. stav (1) Zakona o javnim nabavkama propisano je da tenderska dokumentacija mora sadržavati potpune, jasne i precizne informacije koje omogućavaju zainteresovanim privrednim subjektima pripremu ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi. Ovaj organ nalazi da predmetna tenderska dokumentacija u dijelu koji se odnosi na definisanje predmeta nabavke, model finansiranja, određivanje procijenjene vrijednosti nabavke i povezane kvalifikacione uslove ne ispunjava navedeni standard jasnoće, preciznosti i međusobne usklađenosti.
Stoga ovaj organ zaključuje da ugovorni organ prilikom pripreme predmetnog postupka nije sa potrebnim stepenom pažnje izvršio pravilnu pravnu kvalifikaciju predmeta nabavke, niti je na jasan, precizan i međusobno usklađen način definisao odnos između radova, robe, eventualnih usluga i modela finansiranja koji predstavlja sastavni dio predmetne nabavke. Takvi nedostaci doveli su do toga da tenderska dokumentacija ne sadrži potpune i nedvosmislene informacije o predmetu ugovora, načinu njegovog izvršenja i obavezama ugovornih strana, zbog čega potencijalni ponuđači nisu bili u mogućnosti pripremiti ponude na stvarno konkurentskoj osnovi.
Slijedom navedenog, ovaj organ predmetne žalbene navode ocjenjuje **osnovanim.**

Nadalje, polazeći od žalbenog navoda žalitelja EL PROMET d.o.o. sadržanog pod tačkom 3. žalbe, kojim osporava zakonitost odredbi tenderske dokumentacije koje se odnose na dokazivanje ekonomske i finansijske sposobnosti u slučaju zajedničke ponude, žalitelj u bitnom tvrdi da je ugovorni organ nezakonito propisao obavezu da svaki član grupe ponuđača pojedinačno mora ispunjavati uslove pozitivnog poslovanja u posljednje tri godine i neblokiranosti računa u posljednjih šest mjeseci. Smatra da se ekonomska i finansijska sposobnost grupe ponuđača dokazuje kumulativno te da se osporenim zahtjevom neopravdano ograničava mogućnost zajedničkog nastupa privrednih subjekata i konkurencija u predmetnom postupku javne nabavke, ovaj organ je utvrdio sljedeće činjenice:

U svom izjašnjenju ugovorni organ tvrdi sljedeće:
„Nije osnovan navod žalioca da uslove propisane tačkom 14.1.1.6) i 14.1.1.c) članovi grupe ponuđača mogu ispuniti kumulativno. Kada govorimo o pozitivnom poslovanju koje je traženo u poslednje tri godine, ono mora biti pozitivno za sve članove grupe ponuđača. Ne postoji mogućnost da se npr. u grupu ponuđača udruže tri privredna subjekta od kojih su dva u traženom vremenskom periodu poslovala negativno a treći je poslovao pozitivno i da na taj način kumulativno ispune traženi uslov. Pozitivni bilans je minimalan kvalifikacioni uslov koji kao takav mora biti ispunjen pojedinačno od strane svakog člana grupe ponuđača. Isto važi i za zahtjev da poslovni računi ponuđača ne smiju biti blokirani u poslednjih 6 mjeseci od objavljivanja obavještenja o nabavci. Po žaliocu bi bilo prihvatljivo da se npr u grupu ponuđača udruže dva privredna subjekta od kojih je jednom račun u blokadi a drugom nije. Na taj način ugovorni organ ne može dobiti ponuđača koji je sposoban i pouzdan za realizaciju posla ovako

kompleksne javne nabavke. Blokiran račun ukazuje da privredni subjekat loše posluje, ima dugovanja nrema državi ili drutim povjeriocima, da je nad istim pokrenut sudski postupak naplate potraživanja, što u ozbiljnoj mjeri ukazuje da isti zbog navedenih problema u kojima se nalazi nije sposoban da odgovori na postavljene radne zadatke na visokom nivou. Činjenica da drutom članu grupe ponuđača nije blokiran račun ni na koji način na utuče na sposobnost i pouzdanost prvog. Stav žalioca važi za uslov iz tačke 14.1.1. a) i d), te uslove članovi grupe ponuđača mogu ispuniti kumulativno. Npr. ukupan promet članovi grupe ponuđača mogu ispuniti zajedno (zbirno) što se odnosi i na obavezu da posjeduju 15.000.000,00 KM. Dakle, ovako postavljeni uslovi ekonomske i finansisjke sposobnosti su jasni, precizni i nemaju ograničavajući karakter na konkurenciju te su formulisani u skladu sa zakonom što ovakav žalbeni navod čini neosnovanim."

Tenderskom dokumentacijom propisano je:

- Tačka 14.1.1. Ekonomska i finansijska sposobnost
  b) Ponuđač mora pozitivno poslovati u posljednje tri godine;
  c) Poslovni računi ponuđača ne smiju biti blokirani u posljednjih 6 mjeseci od objavljivanja obavještenja o nabavci;
- Tačka 14.3. Grupa ponuđača
  U slučaju da ponudu dostavlja grupa ponuđača, svaki član grupe ponuđača mora ispunjavati uslove iz tačke 14.1.1. b) i c) tenderske dokumentacije, te dostaviti dokumentaciju kojom dokazuje ispunjavanje navedenih uslova.
  Uslove iz tačke 14.1.1. a) i d) grupa ponuđača može ispunjavati kumulativno.

Odredbom člana 47. stav (3) Zakona o javnim nabavkama propisano je „Kandidat/ponuđač može, gdje je to odgovarajuće i za određeni ugovor, u ponudi naznačiti da raspolaže kapacitetima drugih subjekata, bez obzira na pravnu prirodu odnosa koji ima s njima. U tom slučaju mora dokazati ugovornom organu da će na raspolaganju imati potrebne resurse. Pod istim uslovima, grupa kandidata/ponuđača može se osloniti na kapacitete učesnika grupe ili drugih privrednih subjekata."

U konkretnom slučaju ugovorni organ je tačkom 14.3. tenderske dokumentacije propisao da svaki član grupe ponuđača pojedinačno mora ispunjavati uslove iz tačke 14.1.1. b) i c), odnosno uslov pozitivnog poslovanja u posljednje tri godine i uslov da poslovni računi nisu bili blokirani u posljednjih šest mjeseci od objavljivanja obavještenja o nabavci. Ovaj organ nalazi da ugovorni organ u svom izjašnjenju nije ponudio objektivne i provjerljive razloge koji bi opravdali potrebu da svaki član grupe ponuđača pojedinačno ispunjava navedene uslove. Naime, ugovorni organ svoju argumentaciju zasniva na pretpostavci da negativan poslovni rezultat ili eventualna blokada računa jednog člana grupe automatski ukazuje na nesposobnost grupe ponuđača za izvršenje ugovora, pri čemu ne uzima u obzir činjenicu da grupa ponuđača nastupa kao zajednica privrednih subjekata koja za izvršenje ugovora odgovara solidarno.
Nadalje, iz odredaba člana 47. Zakona ne proizlazi mogućnost da ugovorni organ zahtijeva da svaki član grupe ponuđača pojedinačno ispunjava sve elemente ekonomske i finansijske sposobnosti. Naprotiv, član 47. stav (3) Zakona upravo omogućava oslanjanje na kapacitete učesnika grupe, što podrazumijeva da se ekonomska i finansijska sposobnost, kada je to prirodom uslova moguće, cijeni kroz ukupne kapacitete grupe ponuđača.
Imajući u vidu navedeno, ovaj organ nalazi da je osporena odredba tenderske dokumentacije postavljena na način koji neopravdano ograničava mogućnost zajedničkog nastupa privrednih subjekata, zbog čega su predmetni žalbeni navodi ocijenjeni osnovanim.

Polazeći od žalbenih navoda žalitelja ABC Solutions d.o.o. sadržanih pod tačkom 2. žalbe, žalitelja LUMINOS d.o.o. sadržanih pod tačkom 6. žalbe, kao i žalitelja EL PROMET d.o.o. sadržanih pod tačkom 2. žalbe, kojima osporavaju zakonitost odredbe tenderske dokumentacije kojom je za LED svjetiljke propisan minimalni garantni rok od 180 mjeseci, žalitelji u bitnom tvrde da je takav zahtjev nesrazmjeran predmetu nabavke, da nema uporište u uobičajenoj poslovnoj praksi proizvođača LED svjetiljki te da ima ograničavajući efekat na konkurenciju. Nadalje navode da ugovorni organ nije dokazao postojanje više proizvođača koji za tražene modele LED svjetiljki daju garanciju u trajanju od 15 godina, niti je pružio objektivne i provjerljive razloge kojima bi opravdao neophodnost tako određenog garantnog roka. Žalitelji stoga smatraju da osporeni zahtjev nije srazmjeran, ovaj organ je utvrdio sljedeće činjenice:

Ugovorni organ u svom izjašnjenju navodi slijedeće:
„Ugovorni organ je ovlašten definisati uslove kvalifikacije i tehničke zahtjeve shodno svojim potrebama, uvažavajući relevantne odredbe ZJN što je u konkretnom slučaju i ispoštovano, ali to ne znači da se predmet nabavke/karakteristike i ostalo moraju prilagoditi da može učestvovati svaki ponuđač koji se bavi LED rasvjetom.
Garantni rok za svetiljke od 15 godina je prilagođen predmetu ove javne nabavke obzirom da je 15 godina predviđeni rok u kome će izabrani ponuđač izvršavati i garantovati izvršenje predmetnog ugovora o javnoj nabavci.Garantni rok od 15 godina je potpuno uobičajeni garantni rok koji daju svi renomirani proizvođači svetiljki ako žele da budu konkurentni u ovako velikim i značajnim javnim nabavkama. Naručilac je korisnik budžetskih sredstava i dužan je da se o istima brine na najbolji mogući način.Ako bi garantni rok bio određen na kraći vremenski rok od 15 godina naručilac bi se izložio riziku dodatnog investiranja što naručilac nije spreman da prihvati. U javnim nabavakama u regionu koje su rađene po principu višegodišnje naplate različiti proizvođači su davali garancije između 12 i 20 godina (Nikšić 20 godina, Užice 15 godina, Subotica 13 godina, Kikinda 15 godina, Valjevo 14 godina itd.), odnosno za sve vreme trajanje otplate. Shodno iznesenom, predmetni žalbeni navod je neosnovan."

Tenderskom dokumentacijom propisano je:

- Tačka 12. – Zahtijevani garantni rok „Zahtijevani garantni rok za LED svjetiljke iznosi minimalno 180 (stoosamdeset) mjeseci.

Iz naprijed navedenog utvrđeno je da je ugovorni organ propisao minimalni garantni rok za LED svjetiljke u trajanju od 180 mjeseci, odnosno 15 godina. U svom izjašnjenju ugovorni organ navodi da je navedeni garantni rok prilagođen predmetu nabavke, budući da je i period otplate investicije predviđen u trajanju od 15 godina, te da se radi o uobičajenoj praksi kod sličnih projekata realizovanih u zemljama regiona.
Međutim, ovaj organ nije mogao prihvatiti navedeno obrazloženje ugovornog organa kao dovoljno za otklanjanje žalbenih navoda. Naime, u prethodnom dijelu obrazloženja već je utvrđeno da tenderska dokumentacija ne sadrži dovoljno jasne i međusobno usklađene informacije o pravnoj prirodi predmetne nabavke, modelu finansiranja i odnosu između izvođenja radova i petnaestogodišnjeg perioda otplate investicije. Stoga sama činjenica da je ugovorni organ predvidio otplatu predmeta nabavke tokom perioda od 15 godina ne može predstavljati dovoljan razlog za određivanje garantnog roka u identičnom trajanju.
Nadalje, žalitelji su osporili srazmjernost predmetnog zahtjeva i izričito ukazali da garantni rok od 180 mjeseci nije uobičajen na tržištu za LED svjetiljke karakteristika koje su predmet ove nabavke, pozivajući se pri tome i na odredbu člana 102. stav (2) Zakona o javnim nabavkama. U

takvoj situaciji teret dokazivanja prelazi na ugovorni organ, koji je bio dužan pružiti objektivne i provjerljive razloge kojima bi dokazao da osporeni zahtjev nije ograničavajući za konkurenciju i da na relevantnom tržištu postoji dovoljan broj proizvođača koji mogu ispuniti tako postavljen uslov.
Međutim, ugovorni organ u svom izjašnjenju nije dostavio dokaze kojima bi potkrijepio navedene tvrdnje, niti je dokazao postojanje većeg broja proizvođača LED svjetiljki koji za opremu traženih karakteristika daju garanciju u trajanju od najmanje 180 mjeseci. Pozivanje na pojedine projekte realizovane u zemljama regiona ne može se smatrati dovoljnim dokazom u smislu člana 102. stav (2) Zakona, budući da iz takvih navoda nije moguće utvrditi da li se radi o istovrsnoj opremi, uporedivim tehničkim zahtjevima i istim tržišnim okolnostima.
Ovaj organ posebno cijeni činjenicu da ugovorni organ nije osporio navode žalitelja koji se odnose na uobičajene garantne rokove proizvođača LED svjetiljki, niti je dostavio tehničku dokumentaciju, izjave proizvođača ili druge relevantne dokaze kojima bi potvrdio da je zahtijevani garantni rok od 180 mjeseci objektivno opravdan i srazmjeran predmetu nabavke.
Imajući u vidu navedeno, ovaj organ nalazi da ugovorni organ nije postupio u skladu sa članom 102. stav (2) Zakona o javnim nabavkama, odnosno nije dokazao da osporeni zahtjev ima objektivno opravdanje niti da isti ne dovodi do ograničavanja konkurencije. Slijedom navedenog, predmetni žalbeni navodi ocijenjeni su **osnovanim.**

Polazeći od žalbenih navoda žalitelja ABC Solutions d.o.o. sadržanih pod tačkama 6, 14. i 15. žalbe, žalitelja LUMINOS d.o.o. sadržanog pod tačkom 10. žalbe, kao i žalitelja EL PROMET d.o.o. sadržanog pod tačkom 6. žalbe, kojima osporavaju zakonitost uslova tehničke i profesionalne sposobnosti propisanih tačkom 14.2.1. c) tenderske dokumentacije, žalitelji u bitnom tvrde da je ugovorni organ propisao prekomjerne i nesrazmjerne zahtjeve u pogledu broja angažovanog osoblja, potrebnog radnog iskustva, licenci, uvjerenja o položenom stručnom ispitu, kao i potvrda proizvođača o obučenosti osoblja. Žalitelji navode da zahtjev za angažovanjem ukupno 39 radnika različitih profila, uključujući 20 radnika elektrostruke i 7 radnika građevinske struke, nije zasnovan na stvarnim potrebama predmetne nabavke niti proizlazi iz obima radova predviđenih tenderskom dokumentacijom. Nadalje ističu da ugovorni organ nije obrazložio zbog čega se zahtijeva najmanje 15 godina radnog iskustva za jednog diplomiranog inženjera elektrotehnike, odnosno najmanje 5 godina radnog iskustva za ostalo stručno osoblje, posebno imajući u vidu da posebni propisi iz oblasti građenja propisuju znatno kraće periode iskustva kao uslov za sticanje odgovarajućih licenci. Također smatraju da je zahtjev za istovremenim dostavljanjem licenci i uvjerenja o položenom stručnom ispitu suvišan, budući da je položen stručni ispit jedan od uslova za izdavanje licence, te da zahtjevi koji se odnose na potvrde proizvođača o obučenosti osoblja predstavljaju neopravdano ograničenje konkurencije jer zavise od postupanja trećih lica koja nisu učesnici predmetnog postupka javne nabavke, ovaj organ je utvrdio sljedeće činjenice:

Ugovorni organ u svom izjašnjenju navodi slijedeće:
„Da bi se ispoštovao zahtjevani rok završetka posla analazom na tržištu ustanovilo se da je ovo neophodan broj radnika. Mora se obezbijediti gotovo pa nesmetano kretanje građana Banja Luke, osigurati uslovi za nesmetan tok prometa, privredne aktivnosti i slično, te je neophodno osigurati brz i efikasan rad, a što ponuđači mogu obezbijediti ili kroz udruživanje u grupu ponuđača ili podugovaranjem. Ugovorni organ u postupku javne nabavke mora da izabere ponuđača koji je tehnički i profesionalno sposoban da realizuje ovu javnu nabavku.Tenderski zahtevi u vezi tehničke i profesionalne sposobnosti su u potpunosti određeni i u skladu su sa članom 51. Zakona o javnim nabavkama. Vrsta, količina, kvalitet i vrednost predmetne javne nabavke i to nabavke i

ugradnje 19.308 svjetiljki u roku od 180 kalendarskih dana je direktno uticala na ove tenderske zahtjeve.Sve stare svjetiljke se u najkraćem mogućem roku prvo demontiraju i odlažu, a zatim se umesto njih montiraju nove svjetiljke roku.Sve svjetiljke se nalaze na javnim površinama i nephodno je radove na demontaži i montaži izvesti izuzetno precizno, brzo, odgovorno i bez greške.U slučaju neadekvatnog rada ili rada koji traje duže nego što je predviđeno tenderskom dokumentacijom nužno bi dovelo do nanošenja velike direktne i indirektne štete ugovornom organu i građanima Banja Luke.Zbog toga su svi uslovi koje je ugovorni organ utvrdio po ovom osnovu neophodni i srazmjerni , a ujedno i minimalni predmetnoj javnoj nabavci što je sve u skladu sa članom 44. Zakona o javnim nabavkama.Samo ponuđač koji u cjelosti ispunjava zahtjevane uslove može da sa prihvatljivom vjerovatnoćom garantuje ugovornom organu da će kvalitetno i na vreme izvršiti sve svoje ugovorne obaveze. U slučaju neadekvatnog rada ili rada koji traje duže nego što je predviđeno tenderskom dokumentacijom nužno bi dovelo do nanošenja direktne i indirektne štete ugovornom organu i građanima Banja Luke.Nije ni moguće utvrditi ogromne razmjere štete kada bi naprimjer radovi na zameni svetiljki koji nužno zahtevaju zatvaranje saobraćajnica trajali duže od 180 kalendarskih dana. Za utovorni organ bi bilo najbolje da se predmetni radovi završe za 30 kalendarskih dana, ali nažalost to bi bio zahtjev koji je potpuno nerealan u odnosu na tehničke zahteve ispunjenja ove predmetne javne nabavke. Shodno navedenom ovaj žalbeni navod smatramo neosnovanim.
Da bi se ispoštovao zahtjevani rok završetka posla analizom na tržištu ustanovilo se da prisustvo inženjera sa velikim iskustvom u ovoj oblasti značajno utiče na dinamiku izvođenja radova i poštovanja ugovorenih obaveza. Ovakvim zahtjevom ugovorni organ pokušava da izbjegne naplatu garancija za dobro izvršenje posla u slučaju da se ugovoreni rokovi za izvođenje radova prekorače što ima prava po zakonu. Naručilac je zbog zahtjevanog roka i tražio refernce za ljude sa iskustovom i neophodan broj ljudi jer mora da se obezbijedi gotovo pa nesmetano kretanje građana Banja Luke, osigurati uslovi za nesmetan tok prometa, privredne aktivnosti i slično, te je neophodno osigurati brz i efikasan rad, a što ponuđači mogu obezbijediti ili kroz udruživanje u grupu ponuđača ili podugovaranjem.

U Tenderskoj dokumentaciji propisano je slijedeće:
14.2.1.U skladu sa članom 51. Zakona, u pogledu tehničke i profesionalne sposobnosti Ponuđača, a srazmjerno predmetu javne nabavke, Ugovorni organ zahtjeva od Ponuđača da mora da ispuni minimalno slijedeće uslove:
c) Da srazmjerno predmetu javne nabavke, a zbog kompleksnosti radova navedenih u Predmjeru radova i roba (Prilog 18) i zahtjevanog roka za završetak radova, isporuke i montaže roba navedenog u tački 11 tenderske dokumentacije, ima na raspolaganju minimalno slijedeće tehničko osoblje koje će biti angažovano za realizaciju Ugovora:
- 1 (jedna) osoba sa najmanje VSS (diplomirani inženjer elektrotehnike - smjer energetski), sa licencom odgovornog izvođača radova i uvjerenjem o položenom stručnom ispitu, sa najmanje 15 godina radnog iskustva i sa potvrdom od proizvođača svih ponuđenih LED svjetiljki o obučenosti od strane proizvođača za instalaciju, povezivanje, puštanje u rad i održavanje ponuđenih modela LED svjetiljki.
-1 (jedna) osoba sa najmanje VSS (diplomirani inženjera elektrotehnike - smjer energetski), sa licencom odgovornog izvođača radova i uvjerenjem o položenom stručnom ispitu, sa najmanje 5 godina radnog iskustva i sa potvrdom od proizvođača svih ponuđenih LED svjetiljki o obučenosti od strane proizvođača za istalaciju, povezivanje, puštanje u rad i održavanje ponuđenih modela LED svjetiljki.
- 1 (jedna) osoba sa najmanje VSS (diplomirani inženjera elektrotehnike - smjer komunikacije), sa licencom odgovornog izvođača radova i uvjerenjem o položenom stručnom ispitu, sa najmanje

5 godina radnog iskustva i sa potvrdom od proizvođača ponuđenog sistema za bežično upravljanje i nadzor LED svjetiljki javnog osvjetljenja o obučenosti za implementaciju istog.
- 1 (jedna) osoba sa najmanje VSS (diplomirani inženjera građevinarstva), sa licencom odgovornog izvođača radova i uvjerenjem o položenom stručnom ispitu, sa najmanje 5 godina radnog iskustva.
- 20 (dvadeset) radnika elektrostruke (KV; VKV ili SSS),
- 10 (deset) rukovaoca korpom sa autodizalicom, sa odgovarajućim uvjerenjem ili potvrdom ili sertifikatom o osposobljenosti za rukovanje korpom (rukovaoci korpom mogu biti ujedno i radnici elektrostruke (KV, VKV ili SSS).
- 7 (sedam) radnika građevinske struke
- 2 (dva) rukovaoca građevinskim mašinama sa odgovarajućim: uvjerenjem ili potvrdom ili sertifikatom ili diplomom o osposobljenosti

Odredbom člana 44. stav (3) Zakona o javnim nabavkama propisano je da minimum kvalifikacionih uslova koje ugovorni organ odredi za kandidate odnosno ponuđače, kao i dokumenti koji su potrebni za njihovo dokazivanje, moraju biti srazmjerni predmetu javne nabavke i u skladu sa njim, pri čemu postavljeni uslovi ne smiju imati ograničavajući karakter na konkurenciju. Također, odredbom člana 102. stav (2) Zakona propisano je da je ugovorni organ dužan dokazati činjenice na osnovu kojih je postavio osporene zahtjeve ukoliko isti budu predmet žalbenog osporavanja.
U konkretnom slučaju ugovorni organ je za realizaciju predmetnog ugovora zahtijevao angažovanje ukupno 39 radnika različitih profila, uključujući 20 radnika elektrostruke, 10 rukovalaca korpom sa autodizalicom, 7 radnika građevinske struke i 2 rukovaoca građevinskim mašinama, kao i više lica sa visokom stručnom spremom, licencama, položenim stručnim ispitima, određenim brojem godina radnog iskustva i posebnim potvrdama proizvođača o obučenosti.
U svom izjašnjenju ugovorni organ navedene zahtjeve obrazlaže potrebom da se radovi izvedu u roku od 180 dana, potrebom nesmetanog funkcionisanja grada, zaštitom interesa građana i potrebom da se obezbijedi kvalitetno izvršenje ugovora. Međutim, ovaj organ nalazi da takvi navodi predstavljaju opšta obrazloženja koja sama po sebi ne predstavljaju objektivne i uvjerljive razloge za upravo ovako postavljene kvalifikacione zahtjeve.
Naime, ugovorni organ nije dostavio analizu, obračun, stručnu procjenu niti bilo koji drugi dokaz iz kojeg bi bilo moguće utvrditi na koji način je došao upravo do broja od 20 radnika elektrostruke, 7 radnika građevinske struke, 10 rukovalaca korpom sa autodizalicom i 2 rukovaoca građevinskim mašinama, odnosno zbog čega bi manji broj angažovanih radnika nužno doveo u pitanje izvršenje ugovora u predviđenom roku. Sam navod da je „analizom tržišta ustanovljeno“ da je takav broj neophodan nije potkrijepljen bilo kakvim dokazima koji bi omogućili provjeru osnovanosti takvog zaključka.
Pri tome ovaj organ posebno cijeni navode žalitelja da se prema propisima iz oblasti građenja licence odgovornih izvođača izdaju licima koja ispunjavaju zakonom propisane uslove, uključujući stručnu spremu, položen stručni ispit i potrebno radno iskustvo. U takvim okolnostima ugovorni organ je bio dužan pružiti dodatno i uvjerljivo obrazloženje zbog čega pored zakonom propisanih uslova zahtijeva znatno veći broj godina iskustva, što u konkretnom slučaju nije učinio.
Nadalje, ugovorni organ se uopće nije osvrnuo zbog čega je za jednog diplomiranog inženjera elektrotehnike zahtijevano najmanje 15 godina radnog iskustva, odnosno najmanje 5 godina radnog iskustva za ostalo stručno osoblje.

Pri tome, žalitelji su osnovano ukazali da su posebnim propisima koji uređuju oblast građenja već propisani uslovi za sticanje licenci odgovornih izvođača radova, uključujući odgovarajuću stručnu spremu, položen stručni ispit i prethodno radno iskustvo. U takvim okolnostima ugovorni organ je bio dužan posebno objasniti zbog čega pored posjedovanja zakonom propisanih stručnih kvalifikacija, licenci i stručnih ispita zahtijeva dodatno najmanje petnaest godina radnog iskustva za jednog inženjera, odnosno najmanje pet godina radnog iskustva za ostale stručnjake. Međutim, iz tenderske dokumentacije i izjašnjenja ugovornog organa ne proizlaze razlozi na osnovu kojih bi bilo moguće zaključiti da lica koja posjeduju propisane licence i druga zakonom zahtijevana ovlaštenja, ali imaju manji broj godina radnog iskustva, ne bi bila sposobna za izvršenje poslova koji su predmet nabavke.
Samo određivanje određenog broja godina radnog iskustva, bez jasnog obrazloženja njegove veze sa konkretnim predmetom nabavke i bez navođenja objektivnih kriterija na osnovu kojih je upravo taj prag utvrđen, nije dovoljno da bi se takav uslov smatrao srazmjernim u smislu člana 44. stav (3) Zakona o javnim nabavkama.
Osnovanim se također ukazuju i navodi žalitelja kojima se osporava zahtjev za istovremeno dostavljanje kopije licence odgovornog izvođača radova i uvjerenja o položenom stručnom ispitu za ista lica. Naime, žalitelj je ukazao da su posebnim propisima koji uređuju oblast građenja uslovi za izdavanje licence vezani upravo za prethodno položen stručni ispit, odgovarajuću stručnu spremu i propisano radno iskustvo. U takvim okolnostima ugovorni organ nije obrazložio zbog čega je za dokazivanje iste činjenice potrebno zahtijevati dostavljanje oba dokumenta, niti je pojasnio koju dodatnu činjenicu utvrđuje uvjerenjem o položenom stručnom ispitu koja već nije obuhvaćena važećom licencom izdatom od nadležnog organa. Izjašnjenje ugovornog organa ne sadrži razloge koji bi opravdali postavljanje ovakvog zahtjeva, niti je objašnjeno zbog čega se dostavljanje licence ne smatra dovoljnim dokazom stručne osposobljenosti lica za koja je zahtjev postavljen.
Nadalje i navodi žalitelja opravdano osporavaju zahtjev da određeni stručnjaci moraju posjedovati potvrde proizvođača ponuđenih LED svjetiljki, odnosno proizvođača sistema za bežično upravljanje i nadzor LED svjetiljki. Žalitelj je izričito osporio zakonitost navedenog zahtjeva navodeći da takve potvrde ne izdaju svi proizvođači predmetne opreme, da se ne radi o specijalizovanoj opremi koja zahtijeva posebnu proizvođačku certifikaciju, te da se stručna osposobljenost angažovanog osoblja može dokazivati drugim objektivnim dokazima.
Međutim, ugovorni organ se na ove konkretne žalbene navode u svom izjašnjenju nije ni osvrnuo, niti je ponudio bilo kakvo obrazloženje ili dokaz kojim bi opravdao neophodnost postavljanja navedenog zahtjeva te samim tim, ugovorni organ nije postupio u skladu sa članom 102. stav (2) Zakona, budući da nije dokazao postojanje objektivnih razloga zbog kojih je upravo ovakav zahtjev neophodan za izvršenje predmetnog ugovora. Ugovorni organ je propustio iznijeti kontrargumentaciju zbog čega stručna sprema, licence, položeni stručni ispiti i radno iskustvo nisu dovoljni za dokazivanje stručne osposobljenosti angažovanog osoblja, niti je dokazao da svi relevantni proizvođači predmetne opreme izdaju tražene potvrde pod jednakim uslovima svim potencijalnim ponuđačima.
Dodatno, ovaj organ cijeni i činjenicu da je u ranijem dijelu obrazloženja već utvrđeno da ugovorni organ nije na dovoljno jasan i uvjerljiv način obrazložio pojedine ključne elemente predmetne nabavke, uključujući njenu strukturu, model realizacije i procijenjenu vrijednost, zbog čega je bio dužan sa posebnim stepenom pažnje obrazložiti i srazmjernost ovako zahtjevnih kvalifikacionih uslova, što u konkretnom slučaju nije učinjeno.
Imajući u vidu sve navedeno, ovaj organ nalazi da ugovorni organ nije dokazao da su osporeni zahtjevi tehničke i profesionalne sposobnosti određeni na osnovu objektivnih i provjerljivih kriterija, niti da su isti minimalni, neophodni i srazmjerni predmetu nabavke. Kako se na pojedine

konkretne žalbene navode nije ni osvrnuo, niti je za iste ponudio odgovarajuća obrazloženja i dokaze, ovaj organ zaključuje da ugovorni organ nije ispunio teret dokazivanja iz člana 102. stav (2) Zakona o javnim nabavkama, zbog čega su predmetni žalbeni navodi ocijenjeni osnovanim.

Polazeći od žalbenih navoda žalitelja ABC Solutions d.o.o. sadržanih pod tačkama 7. i 17. žalbe, žalitelja LUMINOS d.o.o. sadržanih pod tačkom 11. žalbe, kao i žalitelja EL PROMET d.o.o. sadržanog pod tačkom 7. žalbe, kojima osporavaju zakonitost uslova tehničke i profesionalne sposobnosti koji se odnose na raspolaganje određenim tehničkim mašinama i opremom, žalitelji u bitnom tvrde da ugovorni organ nije dokazao niti obrazložio zbog čega je za izvršenje predmetnog ugovora neophodno raspolagati sa 10 autodizalica sa korpom radne visine minimalno 12 metara, jednom autodizalicom sa korpom radne visine minimalno 22 metra, četiri vozila za prevoz ljudi i opreme sa najmanje sedam sjedećih mjesta, kao i drugom traženom opremom u propisanom obimu. Žalitelji posebno ističu da iz tehničke dokumentacije, predmjera radova i studije ekonomske opravdanosti proizlazi da se najveći broj svjetiljki postavlja na znatno manjim visinama od zahtijevane radne visine autodizalice od 22 metra, zbog čega smatraju da je takav zahtjev nesrazmjeran predmetu nabavke. Nadalje navode da ugovorni organ nije obrazložio zašto je za izvršenje ugovora potrebno upravo četiri vozila sa najmanje sedam sjedećih mjesta, niti zašto bi način prevoza radnika i opreme predstavljao okolnost od značaja za ocjenu tehničke i profesionalne sposobnosti ponuđača. Također osporavaju zahtjev da se sva tražena oprema mora nalaziti na gradilištu tokom cijelog perioda izvođenja radova, kao i jasnoću načina dokazivanja ispunjenosti navedenih uslova, ovaj organ je utvrdio sljedeće činjenice:

Ugovorni organ u svom izjašnjenju navodi slijedeće:
Kao što smo naveli i u okviru izjašnjenja za prethodni žatbeni navod cilj ugovornog organa je da dobije ponuđača koji je tehnički i profesionalno sposoban da izvrši posao zamjene i utradnje 19.308 svjetiljki uključujući demontažu starih a sve to u roku od 180 kalendarskih dana. Ako samo uobzirimo prirodu posla ove javne nabavke postavlja se pitanje na osnovu čega je žalilac zaključio da ovakav uslov nije srazmjeran predmetu nabavke? Dakle, traže se auto dizatice sa korpom propisane radne visine te su iste neophodne za zamjenu samih svjetiljki na stubovima ulične rasvjete a s druge strane budući da se led svjetiljke montiraju na teritoriji cijelog grada potpuno je opravdano i jasno zbog čega se traže i vozila za prevoz radnike i opreme jer je za realizaciju navedenog posla potrebno obezbijediti mobilnost radnika i opreme na sve potrebne lokacije u gradu. Takav uslov je postavljen u skladu sa članom 51. ZJN i neophodan je da bi potencijalni ponuđač dokazao da posjeduje mašine i tehničku opremu kojom će moći odgovoriti na zahtjeve posla ove javne nabavke. Imajući u vidu navedeno predmetni žalbeni navod je bespredmetan.
U sedmom žalbenom navodu žalilac osporava zahtjev iz tenderske dokumentacije koji se odnosi na vozilo za prevoz ljudi i opreme sa minimalno 7 sjedećih mjesta i autodizalicu sa korpom visine minimalno 22t ističući da je navedeni us.tov u suprotnosti sa osnovnim principima javnih nabavki. Prije svega valja istaći da se vrši demontaža starih i montaža novih svjetiljki na području cijelog grada Banja Luke. Zbog nepristupačnosti pojedinih lokacija neophodno je da ponuđač posjeduje navedenu auto dizalicu sa korpom visine minimalno 22 t. Što se tiče vozila za prevoz ljudi i opreme sa minimalno 7 sjedećih mjesta, isti je neophodan budući da se zamjena i montaža led svjetiljki vrši na području cijele teritorije grada te je potrebno obezbijediti mobilnost radnika i opreme a sve u svrhu realizacijs posla u zadatim rokovima. Shodno navedenom, ovaj žalbeni navodje neosnovan.

U Tenderskoj dokumentaciji propisano je slijedeće:
14.2.1.U skladu sa članom 51. Zakona, u pogledu tehničke i profesionalne sposobnosti Ponuđača, a srazmjerno predmetu javne nabavke, Ugovorni organ zahtjeva od Ponuđača da mora da ispuni minimalno slijedeće uslove:

d) Da srazmjerno predmetu javne nabavke, a zbog kompleksnosti radova navedenih u Predmjeru radova i roba (Prilog 18) i zahtjevanog roka za završetak radova, isporuke i montaže roba navedenog u tački 11 tenderske dokumentacije, raspolaže (posjeduje ili ima osiguran pristup) sa minimalno slijedećim tehničkim strojevima i tehničkom opremom za izvođenje predviđenih radova koji će se nalaziti cijelo vrijeme izvođenja radova na gradilištu:
- Vozilo za prevoz materijala sa dizalicom .....2 komada
- Kamion nosivosti minimalno 5,5t, sa dizalicom nosivosti min 2t, za prevoz i podizanje stubova .....1 komad
- Autodizalica sa korpom radne visine minimalno 12 m..... 10 komada
- Autodizalica sa korpom radne visine minimalno 22m.....1 komad
- Mini rovokopač..... 2 komada
- Vozilo za prevoz ljudi i opreme, sa minimalno 7 sjedećih mjesta.....4 komada
- Sjekačica za asfalt.....1 komad
- Mrežni analizator..... 2 komada
- Uređaj za ispitivanje elektroinstalacija..... 1 komad
- Uređaj za mjerenje osvjetljenosti..... 1 komad

Iz naprijed navedenog utvrđeno je da je ugovorni organ kao uslov tehničke i profesionalne sposobnosti propisao da ponuđač raspolaže određenim brojem tehničkih strojeva i opreme, između ostalog sa deset autodizalica sa korpom radne visine minimalno 12 m, jednom autodizalicom sa korpom radne visine minimalno 22 m, te sa četiri vozila za prevoz ljudi i opreme sa minimalno sedam sjedećih mjesta. Također je propisano da se navedena oprema nalazi na gradilištu tokom cijelog perioda izvođenja radova.
Odredbom člana 44. stav (3) Zakona o javnim nabavkama propisano je da minimum kvalifikacionih uslova koje ugovorni organ odredi za kandidate odnosno ponuđače, kao i dokumenti koji su potrebni za njihovo dokazivanje, moraju biti srazmjerni predmetu javne nabavke i u skladu sa njim, pri čemu postavljeni uslovi ne smiju imati ograničavajući karakter na konkurenciju. Također, odredbom člana 102. stav (2) Zakona propisano je da je ugovorni organ dužan dokazati činjenice na osnovu kojih je postavio osporene zahtjeve ukoliko isti budu predmet žalbenog osporavanja.
Žalitelji su osporili opravdanost i srazmjernost navedenih zahtjeva, navodeći da iz tehničke dokumentacije i pratećih priloga ne proizlazi potreba za autodizalicom sa korpom radne visine od 22 m, kao ni potreba za četiri vozila sa minimalno sedam sjedećih mjesta, te su zahtijevali da ugovorni organ obrazloži razloge postavljanja spornih zahtjeva i dokaže njihovu neophodnost.
Međutim, ugovorni organ se u svom izjašnjenju zadržao na općenitim navodima o kompleksnosti projekta, velikom broju svjetiljki koje treba zamijeniti i potrebi mobilnosti radnika i opreme, pri čemu nije dostavio bilo kakve tehničke analize, kalkulacije, procjene ili druge dokaze iz kojih bi proizlazilo da je upravo propisani broj vozila i tehničke opreme objektivno neophodan za izvršenje ugovora.
Također osnovano ukazuju žalitelji u navodima koji se odnose na zahtjev za četiri vozila za prevoz ljudi i opreme sa minimalno sedam sjedećih mjesta. Naime, ugovorni organ nije obrazložio zbog čega je upravo broj sjedećih mjesta od značaja za izvršenje ugovora, niti je dokazao da se svrha prevoza radnika i opreme ne može ostvariti i drugim organizacionim

rješenjima koja bi potencijalnim ponuđačima bila dostupna. Jednako tako, nije obrazloženo zbog čega su potrebna upravo četiri takva vozila, zbog čega ovaj organ nije mogao utvrditi da je sporni zahtjev određen na osnovu objektivnih i provjerljivih kriterija.
Nadalje, ugovorni organ nije dao posebno niti sadržajno obrazloženje ni za zahtjev da se sva propisana tehnička oprema nalazi na gradilištu tokom cijelog perioda izvođenja radova. Iako su žalitelji izričito osporili zakonitost i opravdanost takvog zahtjeva ukazujući da pojedina sredstva i oprema, zavisno od faze izvođenja radova, ne moraju biti angažovani tokom cijelog trajanja ugovora, ugovorni organ se na ove navode nije konkretno osvrnuo niti je ponudio razloge iz kojih bi proizlazilo da je stalno prisustvo cjelokupne opreme na gradilištu objektivno neophodno za izvršenje predmetnog ugovora. Ugovorni organ nije dostavio bilo kakvu analizu, plan izvođenja radova, tehničku procjenu niti drugi dokaz kojim bi potkrijepio ovako postavljen zahtjev, zbog čega isti nije ispunio obavezu iz člana 102. stav (2) Zakona o javnim nabavkama da dokaže činjenice na kojima zasniva osporene uslove tenderske dokumentacije.
Dodatno, ovaj organ cijeni i činjenicu da je u ranijem dijelu obrazloženja već utvrđeno da ugovorni organ nije na dovoljno uvjerljiv način obrazložio pojedine kvalifikacione zahtjeve koji se odnose na ljudske i tehničke resurse potrebne za realizaciju predmetne nabavke. U takvim okolnostima ugovorni organ je bio dužan pružiti jasne, konkretne i provjerljive razloge za svaku od spornih tehničkih zahtjeva, što u konkretnom slučaju nije učinio.
Slijedom navedenog, ovaj organ nalazi da ugovorni organ nije dokazao da su osporeni zahtjevi u pogledu tehničke opreme određeni na osnovu objektivnih, provjerljivih i s predmetom nabavke neposredno povezanih kriterija. Ugovorni organ nije pružio uvjerljive razloge niti odgovarajuće dokaze koji bi opravdali broj i karakteristike tražene opreme, kao ni zahtjev da ista bude prisutna na gradilištu tokom cijelog perioda izvođenja radova, zbog čega nije ispunio teret dokazivanja iz člana 102. stav (2) Zakona. Stoga su predmetni žalbeni navodi ocijenjeni **osnovanim.**

Polazeći od žalbenih navoda žalitelja ABC Solutions d.o.o. sadržanih pod tačkom 8. žalbe, žalitelja LUMINOS d.o.o. sadržanih pod tačkom 12. žalbe, kao i žalitelja EL PROMET d.o.o. sadržanih pod tačkom 8. žalbe, kojima osporavaju zakonitost zahtjeva koji se odnosi na rok važenja garancije za ozbiljnost ponude, žalitelji u bitnom navode da je ugovorni organ nezakonito propisao da garancija za ozbiljnost ponude mora važiti za period važenja ponude uvećan za dodatnih deset dana. Žalitelji smatraju da takav zahtjev nije u skladu sa članom 61. stav (1) tačka a) Zakona o javnim nabavkama, kojim je propisano da garancija za ozbiljnost ponude služi za slučaj odustajanja ponuđača od ponude u roku njenog važenja, kao ni sa odredbama Pravilnika o formi garancije za ozbiljnost ponude i izvršenja ugovora. Slijedom navedenog smatraju da rok važenja garancije ne može biti duži od roka važenja same ponude, ovaj organ je utvrdio sljedeće činjenice:

Ugovorni organ u svom izjašnjenju navodi slijedeće:
Nešto duži rok garancije u odnosu na period važenja ponuda osigurava ugovornom organu određenu slobodu djelovanja kada je postupak „zakočen" zbog npr. izjavljene žalbe, pa da ne moraju u tom periodu mirovanja slati zahtjev za produženje ponude. Pored toga, naplativost garancije ne ide po automatizmu, tako da je neosnovana bojazan žalioca da će istu biti moguće naplatiti odmah po eventualnom prijemu zahtjeva ugovornog organa za naplatu, jer i poslovna banka ponuđača mora izvršiti određene provjere prije nego što „pusti sredstva".
Zahtjev za rokom važenja garancije za vrijeme važenja ponude plus 10 dana je u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i navedenim pravilnikom.Zakon određuje da se ova garancija može naplatiti ako ponuđač odustane od svoje ponude u roku važenja ponude. Zakon ne određuje koliko dugo takva garancije treba da vrijedi to jest u kom roku je naručilac ovlašćen da podnese

banci ovu garanciju na naplatu. Ugovorni organ je upravo zbog toga odredio da ova garancija treba da važi 10 dana preko roka važenja ponude. To ne znači da bi naručilac mogao da naplati ovu garanciju ako bi ponuđač odustao od svoje ponude poslije roka važenja ponude. Ako bi naprimjer ponuđač odustao od svoje ponude prvog dana nakon isteka roka važenja ponude naručilac u tom slučaju nema pravo da naplati ovu garanciju bez obzira što ima garanciju kojoj piše rok važenja 10 dana preko roka u kome važi ponuda. U slučaju da naručilac nije tražio da garancija vredi deset dana plus došao bi u situaciju da garanciju za ozbiljnost ponude mora da predaje banci poslednjeg dana važenja ponude, što znači da garanciju mora da preda banci dok ponuda još uvijek važi. Ako bi naručilac u slučaju da od banke traži naplatu garancije koja važi samo za vrijeme važenja ponude prvog dana po isteku važenja ponude svaka banka bi ga opravdano odbila jer je naplatu garancije tražio nakon isteka roka važenja garancije.Ukratko, rok važenja garancije ne može biti isti kao rok važenja ponude.Citirani Pravilnik definiše rok od 5 radnih dana za povrat dokumenata u slučaju isteka roka važenja ponude. Naručilac je tražio da se rok važenja garancijs ts garancije produžio za 10 dana, a ne za 10 radnih dana.Teoretski 5 radnih dana mogu da obuhvate period od 10 pa čak i više kalendarskih dana u specifičnim okolnostima npr. praznika, neradnih dana i sl. Bilo kako bilo naručilac ostaje u obavezi da u skladu sa navedenim Pravilnikom vrati garanciju takvom ponuđaču u roku od 5 radnih dana bez obzira što ima garanciju koja mu vrijedi neki dan duže od toga. Naručilac će u tom slučaju voditi računa da takvu garanciju preda banci na naplatu pre isteka roka od 5 radnih dana.

Tenderskom dokumentacijom je propisano sliedeće:
29. Garancija za ozbiljnost ponude
29.1. Da bi učestvovali u postupku javne nabavke Ponuđači trebaju dostaviti u originalu bezuslovnu bankarsku garanciju za ozbiljnost ponude (u daljem tekstu: garancija za ponudu). Iznos tražene garancije za ponudu je 1,5% procjenjene vrijednosti ugovora, sa minimalnim rokom važnosti - period važnosti ponude plus deset (10) dana.

Odredbom člana 61. stav (1) tačka a) Zakona o javnim nabavkama propisano je da je garancija za ozbiljnost ponude garancija u slučaju da ponuđač odustane od svoje ponude u roku važenja ponude. Također, članom 60. Zakona propisana je mogućnost produženja roka važenja ponude, uz odgovarajuće produženje garancije za ozbiljnost ponude.
Uvidom u tendersku dokumentaciju utvrđeno je da je ugovorni organ zahtijevao dostavljanje garancije za ozbiljnost ponude sa minimalnim rokom važenja koji odgovara periodu važenja ponude uvećanom za deset dana.
Razmatrajući žalbene navode, ovaj organ nije mogao prihvatiti tvrdnje žalitelja da je svaki rok važenja garancije duži od roka važenja ponude sam po sebi nezakonit. Naime, odredbama Zakona o javnim nabavkama nije propisano da rok važenja garancije za ozbiljnost ponude mora biti identičan roku važenja ponude, niti je propisana zabrana da garancija važi određeni period nakon isteka važenja ponude.
Pri tome je potrebno razlikovati period u kojem mogu nastupiti okolnosti koje predstavljaju osnov za aktiviranje garancije od perioda u kojem ugovorni organ može podnijeti zahtjev za njenu naplatu. Činjenica da garancija važi određeni broj dana nakon isteka važenja ponude ne proširuje slučajeve u kojima se ista može aktivirati, niti daje ugovornom organu pravo da garanciju naplati zbog radnji ponuđača koje bi nastupile nakon isteka roka važenja ponude. I nakon isteka važenja ponude garancija može biti aktivirana isključivo zbog razloga koji su nastali u periodu njenog važenja i pod uslovima propisanim Zakonom.
Ovaj organ cijeni uvjerljivim navode ugovornog organa da dodatni period važenja garancije služi osiguranju mogućnosti njenog blagovremenog aktiviranja u slučajevima kada razlog za naplatu

nastupi neposredno prije isteka roka važenja ponude, odnosno da se izbjegne situacija u kojoj bi garancija istekla prije nego što ugovorni organ objektivno bude u mogućnosti pokrenuti postupak njene naplate kod banke garanta.
Također, odredbe Pravilnika o formi garancije za ozbiljnost ponude i izvršenja ugovora kojima je propisan rok za povrat garancije nakon nastupanja određenih okolnosti ne uređuju pitanje minimalnog roka važenja same garancije, niti iz njih proizlazi obaveza da rok važenja garancije mora biti identičan roku važenja ponude.
Slijedom navedenog, ovaj organ nalazi da žalitelji nisu dokazali da je osporena odredba tenderske dokumentacije suprotna odredbama Zakona o javnim nabavkama ili podzakonskim aktima donesenim na osnovu njega, zbog čega su predmetni žalbeni navodi ocijenjeni neosnovanim.

Polazeći od žalbenih navoda žalitelja ABC Solutions d.o.o. sadržanih pod tačkom 9. žalbe, žalitelja LUMINOS d.o.o. sadržanih pod tačkom 13. žalbe, kao i žalitelja EL PROMET d.o.o. sadržanih pod tačkom 9. žalbe, kojima osporavaju zakonitost uslova tehničke i profesionalne sposobnosti koji se odnose na posjedovanje certifikata sistema upravljanja kvalitetom, zaštitom okoliša, sigurnošću informacija, energetskim upravljanjem i upravljanjem zdravljem i sigurnošću na radu, žalitelji u bitnom navode da ugovorni organ nije na jasan i precizan način propisao šta smatra prihvatljivim ekvivalentom traženih certifikata, niti je definisao način dokazivanja ekvivalentnosti, zbog čega ponuđači nisu u mogućnosti sa sigurnošću utvrditi koji dokumenti bi bili prihvatljivi za dokazivanje ispunjenosti predmetnog uslova. Pored navedenog, pojedini žalitelji osporavaju i povezanost svih zahtijevanih certifikata sa predmetom konkretne javne nabavke. U vezi sa navedenim žalbenim navodima ovaj organ je utvrdio sljedeće činjenice:

Ugovorni organ u svom izjašnjenju navodi slijedeće:
Ugovorni organ je društveno odgovoran i vodi računa o zaštiti životne sredine. U skladu sa tim ugovorni organ smatra da bi bilo društveno neodgovorno i ekološki nsprihvatljivo da se u predmetnoj javnoj nabavci sa jedne strane zahtjeva od potencijalnog nonuđača da u svom radu prilikom realizacije predmeta javne nabavke primjenjuje zahtjevane sisteme, a da sa druge strane ugradi 19308 svjetiljki koje su proizvedene bilo gdje u svijetu bez primjene tih sistema.Sistemi zaštite životne sredine moraju da se odnose kako na pravno lice koje će u svom izvršenju ugovora isporučivati i ugrađivati opremu za osvjetljenje i biti izabrani ponuđač jednako tako i na pravno lice koje proizvodi istu tu opremu za osvjetljenje koja je predmet ove javne nabavke.U pravilu proizvođači opreme za osvjetljenje ne učestvuju direktno u tenderima u kojima se njihovi proizvodi utrađuju.Šta bi značilo za građane Banja Luke da propise o zaštiti životne sredine obavezuju samo izvođače radova za njihove radove, a ne i proizvođače opreme koju ti izvođači radova utrađuju.Za naručoioca je čak veća opasnost da ugrađena oprema za osvjetljenje ne podliježe propisima o ovoj zašiti nego što bi bilo da izvođenje radova na ugradnji te opreme nije u skladu sa važećim standardima iz te oblasti. Za naručioca i korisnike je jednako važno, pa čak i važnije da proizvođači imaju sve tražene sertifikate za proizvodnju svjetiljki nego što to treba da imaju ponuđači. Ekvivalenti postoje i jasno su definisani važećim pravilnicima za sertifikaciju. Ovo su domaći i međunarodni sertifikati koje imaju sve renomirane kompanije. Žalilac nije ničim dokazao niti učinio vjerovatnim da navedeni žalbeni navod nije zakonit zbog čega ga ugovorni organ smatra neosnovanim.

U Tenderskoj dokumentaciji propisano je slijedeće:
14.2.1.U skladu sa članom 51. Zakona, u pogledu tehničke i profesionalne sposobnosti Ponuđača, a srazmjerno predmetu javne nabavke, Ugovorni organ zahtjeva od Ponuđača da mora da ispuni minimalno slijedeće uslove:
f) Da srazmjerno predmetu javne nabavke posjeduje sertifikate kao dokaz da zadovoljava slijedeće standarde obezbjeđenja kvaliteta:
- (BAS EN ISO ili ISO) 9001- Sistemi upravljanja kvalitetom, ili ekvivalentan,
- (BAS EN ISO ili ISO) 14001-Sistemi okolinskog menadžmenta, ili ekvivalentan,
- (BAS EN ISO ili ISO) 45001- Sistemi upravljanja zdravljem i bezbjednošću na radu, ili ekvivalentan,
- (BAS EN ISO ili ISO) 50001- Sistemi energetskog upravljanja, ili ekvivalentan,
- (BAS EN ISO ili ISO) 27001- Sistemi za upravljanje sigurnošću informacija, ili ekvivalentan.

Odredbom člana 53. stav (1) Zakona o javnim nabavkama propisano je da je ugovorni organ dužan pripremiti tendersku dokumentaciju na način da sadrži potpune informacije koje su ponuđačima dovoljne za pripremu ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi. Također, odredbom člana 54. stav (10) Zakona propisano je da kriteriji mjerodavni za ocjenjivanje ekvivalentnosti moraju biti navedeni u opisu predmeta nabavke, te da je ponuđač dužan obezbijediti dokaz ekvivalentnosti u skladu sa zahtjevima definisanim tenderskom dokumentacijom.
Uvidom u osporene odredbe tenderske dokumentacije utvrđeno je da je ugovorni organ zahtijevao dostavljanje certifikata (BAS EN ISO ili ISO) 9001, 14001, 45001, 50001 i 27001, uz mogućnost dostavljanja ekvivalentnih certifikata. Međutim, tenderska dokumentacija ne sadrži kriterije na osnovu kojih će ugovorni organ cijeniti ekvivalentnost dostavljenih dokumenata, niti je propisan način na koji ponuđači mogu dokazivati da dokument koji dostavljaju predstavlja prihvatljiv ekvivalent traženim certifikatima.
Žalitelji su upravo na navedenu okolnost ukazali u svojim žalbama, navodeći da iz tenderske dokumentacije nije moguće utvrditi koji dokumenti mogu biti prihvaćeni kao ekvivalentni, niti na koji način će ugovorni organ vršiti njihovu ocjenu.
U svom izjašnjenju ugovorni organ obrazlaže razloge zbog kojih smatra opravdanim zahtijevanje predmetnih certifikata, međutim nije se konkretno osvrnuo na žalbene navode koji se odnose na pitanje ekvivalentnosti. Naime, ugovorni organ nije pojasnio koji dokumenti mogu predstavljati prihvatljiv ekvivalent traženim certifikatima, niti je naveo kriterije prema kojima će ocjenjivati njihovu ekvivalentnost. Sam navod da „ekvivalenti postoje i da su jasno definisani važećim pravilnicima za sertifikaciju“ ne može zamijeniti obavezu ugovornog organa da navedene informacije propiše u tenderskoj dokumentaciji.
Ovaj organ nalazi da ništa nije sprečavalo ugovorni organ da, u skladu sa članom 53. stav (1) Zakona, u tenderskoj dokumentaciji pruži jasne i potpune informacije o načinu dokazivanja ekvivalentnosti i kriterijima za njenu ocjenu, čime bi svim zainteresovanim ponuđačima bilo omogućeno da pripreme ponude na stvarno konkurentskoj osnovi. Budući da to nije učinjeno, ponuđači nisu mogli sa potrebnim stepenom izvjesnosti utvrditi koji dokumenti mogu biti prihvaćeni kao ekvivalentni traženim certifikatima, niti na koji način će ugovorni organ vršiti njihovu ocjenu.Slijedom navedenog, ovaj organ nalazi da su predmetni žalbeni navodi ocijenjeni **osnovanim.**

Polazeći od žalbenih navoda žalitelja ABC Solutions d.o.o. sadržanih pod tačkom 10. žalbe, žalitelja LUMINOS d.o.o. sadržanih pod tačkom 14. žalbe, kao i žalitelja EL PROMET d.o.o. sadržanih pod tačkom 15. žalbe, kojima osporavaju zakonitost zahtjeva da proizvođač ponuđenih svjetiljki posjeduje certifikate (BAS EN ISO ili ISO) 14001 i (BAS EN ISO ili ISO)

45001 ili ekvivalentne certifikate, žalitelji u bitnom navode da se radi o zahtjevu koji nije minimalan, neophodan niti srazmjeran predmetu nabavke. Ističu da je ugovorni organ iste certifikate već zahtijevao od ponuđača u okviru uslova tehničke i profesionalne sposobnosti, te da nije obrazložio zbog čega je dodatno potrebno zahtijevati njihovo posjedovanje i od proizvođača svjetiljki. Također navode da predmetni certifikati uređuju sisteme upravljanja zaštitom okoliša i zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu, te da ugovorni organ nije objasnio njihovu neposrednu vezu sa tehničkim karakteristikama i kvalitetom ponuđenih svjetiljki. U vezi sa navedenim žalbenim navodima ovaj organ je utvrdio sljedeće činjenice:

Ugovorni organ u svom izjašnjenju navodi slijedeće:
U pogledu desetog žalbenog navoda u kojem žalilac ponovo navodi da je prekomjeran zahtjev ugovornog organa u pogledu traženih sertifikata, utovorni organ ostaje pri navodima iznesenim u izjašnjenju prethodnog žalbenog navoda.

Tenderskom dokumentacijom je propisano:

- U Prilogu 18 – Predmjer radova i roba, tačka 2.9. propisano je: Za fabriku koja proizvodi svjetiljke, kao dokaz da se radi o proizvođaču koji u proizvodnji zahtijevane svjetiljke primjenjuje upravljanje kvalitetom, zaštitu životne sredine i mjere zaštite i bezbjednosti na radu, uz ponudu je potrebno dostaviti kopiju važećih certifikata o primjeni sljedećih standarda:
  (BAS EN ISO ili ISO) 14001 – Sistemi okolinskog menadžmenta ili ekvivalentan;
  (BAS EN ISO ili ISO) 45001 – Sistemi upravljanja zdravljem i bezbjednošću na radu ili ekvivalentan.

Iz naprijed navedenog utvrđeno je da je ugovorni organ je u Prilogu 18 tenderske dokumentacije zahtijevao da ponuđači za fabriku koja proizvodi ponuđene svjetiljke dostave certifikate (BAS EN ISO ili ISO) 14001 i (BAS EN ISO ili ISO) 45001 ili njihove ekvivalente.
Žalitelji su osporili navedeni zahtjev navodeći da ugovorni organ nije obrazložio njegovu neophodnost niti povezanost sa predmetom nabavke, posebno imajući u vidu da su isti certifikati već zahtijevani od ponuđača u okviru uslova tehničke i profesionalne sposobnosti. Nadalje, ukazali su da ugovorni organ nije objasnio na koji način certifikati koji se odnose na sisteme upravljanja zaštitom okoliša i zdravljem i sigurnošću na radu kod proizvođača svjetiljki utiču na kvalitet i tehničke karakteristike samog proizvoda koji je predmet nabavke.
Međutim, ugovorni organ se u svom izjašnjenju nije konkretno osvrnuo na navedene žalbene navode, već je samo naveo da ostaje pri razlozima iznesenim povodom prethodnog žalbenog navoda. Takvim izjašnjenjem ugovorni organ nije dao odgovor na konkretne prigovore žalitelja koji se odnose na opravdanost zahtijevanja predmetnih certifikata od proizvođača svjetiljki, niti je ponudio bilo kakve dodatne razloge ili dokaze kojima bi opravdao postavljanje osporenog zahtjeva.
Pri tome ovaj organ ukazuje da se predmetni žalbeni navodi ne odnose na pitanje da li ugovorni organ može zahtijevati određene standarde kvaliteta, već na pitanje opravdanosti i srazmjernosti zahtjeva da se navedeni certifikati zahtijevaju upravo od proizvođača svjetiljki, kao i na pitanje njihove povezanosti sa predmetom nabavke. Na navedene okolnosti ugovorni organ nije dao konkretan odgovor niti je dostavio dokaze kojima bi potkrijepio svoje tvrdnje.
Slijedom navedenog, ovaj organ nalazi da ugovorni organ nije ispunio obavezu iz člana 102. stav (2) Zakona o javnim nabavkama, odnosno nije dokazao činjenice na kojima zasniva osporeni

zahtjev, niti je pružio razloge koji bi omogućili ocjenu njegove neophodnosti i srazmjernosti u odnosu na predmet nabavke. Zbog toga su predmetni žalbeni navodi ocijenjeni **osnovanim.**

Polazeći od žalbenih navoda žalitelja ABC Solutions d.o.o. iz tačke 11., žalitelja LUMINOS d.o.o iz tačke 15. i žalitelja EL PROMET d.o.o iz tačke 14., kojima osporavaju zakonitost odredbe tenderske dokumentacije kojom je propisano da tehnički list ili tehnički opis svjetiljke mora biti ovjeren od strane proizvođača svjetiljke ili od strane lica koje je autorizovano, ovlašteno ili opunomoćeno od proizvođača za vršenje takve ovjere, navodeći da se radi o zahtjevu koji nije neophodan niti srazmjeran predmetu nabavke, da autentičnost tehničkog lista proizlazi iz samog dokumenta proizvođača odnosno njegovog javno dostupnog sadržaja, te da se na navedeni način ponuđači dovode u zavisnost od volje proizvođača ili njegovih zastupnika, ovaj organ je utvrdio sljedeće činjenice:

Ugovorni organ u svom izjašnjenju navodi slijedeće:
Da bi ugovorni organ bio siguran u ispravnost predate dokumentacije neophodno je da bude ovjerena. Pošto su tehnički listovi proizvođača koji su javno dostupni na web stranicama proizvođača podložni greškama i čestim izmjenama, neažurnosti, a i kako su često šeć stranice proizvođača nedostupne, kako bi izbjegao bilo kakve dileme o karakteristikama ponuđenih LED svjetiljki, ugovorni organ zahtjeva opravdano da dostavljeni tehnički listovi budu ovjereni od strane proizvođača ili od onoga ko je autorizovan ili ovlašćen ili opunomoćen od proizvođača da može da vrši ovjeru. U posljednje vrijeme je izražena praksa dostave tehničkih listova „prilagođenih" za potrebe tendera, shodno čemu je ugovorni organ, uvažavajući obim, kompleksnost i vrijednost nabavke, propisao uslov kojim se povećava stepen pouzdanosti u dostavljenu tehničku dokumentaciju. Zahtjevanjem dostave originalnog tehničkog lista predstavljalo bi nesrazmjerno opterećenje ponuđača, ukoliko se isti efekat može obezbijediti na način koji je tenderskom dokumentacijom predvidio ugovorni organ. Navedeni žalbeni navod ugovorni organ smatra neosnovanim.

U Tenderskoj dokumentaciji u Prilogu 18 tačka 2.7 propisano je slijedeće:
2.7. Tehnički list svjetiljke
Tehnički list svjetiljke u kojem su navedene sve karakteristike zahtjevane u ovom predmjeru.
NAPOMENA: Tehnički list svjetiljke mora biti ovjeren od strane proizvođača svjetiljke ili od strane onog ko je autorizovan ili ovlašćen ili opunomoćen od proizvođača da može da vrši ovjeru (u tom slučaju je neophodno dostaviti autorizaciju ili ovlašćenje ili punomočje)

Iz naprijed navedenog ovaj organ je utvrdio da je ugovorni organ zahtijevao da tehnički list ili tehnički opis svjetiljke bude ovjeren od strane proizvođača svjetiljke ili od strane lica koje je proizvođač autorizovao, ovlastio ili opunomoćio za vršenje takve ovjere.
U svom izjašnjenju ugovorni organ je naveo da je predmetni zahtjev postavljen radi osiguranja vjerodostojnosti dostavljene tehničke dokumentacije, imajući u vidu da su tehnički listovi često podložni izmjenama, dopunama i različitim verzijama, te da se na navedeni način nastoji otkloniti svaka sumnja u pogledu karakteristika ponuđene opreme.
Prije svega, zahtjev se odnosi na dokument kojim se dokazuju tehničke karakteristike ponuđene opreme, pa ovaj organ ne nalazi da je isti sam po sebi nesrazmjeran predmetu nabavke niti da ima ograničavajući karakter na konkurenciju. Sama činjenica da žalitelji smatraju da bi tehnički list bez ovjere bio dovoljan dokaz ne znači da ugovorni organ nije ovlašten zahtijevati dodatnu potvrdu vjerodostojnosti dokumentacije, ukoliko se takav zahtjev primjenjuje jednako prema svim ponuđačima.

Nadalje ovaj organ nalazi da žalitelji nisu pružili konkretne razloge niti dokaze iz kojih bi proizlazilo da ih predmetni zahtjev objektivno onemogućava ili neopravdano ograničava u pripremi ponude. Pri tome je od značaja činjenica da ugovorni organ nije zahtijevao isključivo ovjeru od proizvođača, već je kao prihvatljivu alternativu predvidio i ovjeru od strane lica koje je autorizovano, ovlašteno ili opunomoćeno od proizvođača za vršenje takve ovjere, uz dostavljanje odgovarajućeg dokaza o ovlaštenju.

Slijedom navedenog, ovaj organ nalazi da žalitelji nisu dokazali da je osporeni zahtjev nezakonit, diskriminatoran ili nesrazmjeran predmetu nabavke, zbog čega su predmetni žalbeni navodi ocijenjeni **neosnovanim.**

Polazeći od žalbenih navoda žalitelja ABC Solutions d.o.o. iz tačke 16., žalitelja LUMINOS d.o.o. iz tačaka 9.1., 9.2., 9.3. i 9.4. te žalitelja EL PROMET d.o.o. iz tačke 4., kojima osporavaju zakonitost uslova tehničke i profesionalne sposobnosti koji se odnose na prethodno iskustvo u izvršenju ugovora, navodeći da je zahtjev za najmanje pet izvršenih ugovora sa propisanim minimalnim obuhvatom LED svjetiljki i kontrolera nesrazmjeran predmetu nabavke, da ugovorni organ nije obrazložio kriterije na osnovu kojih je odredio upravo takav broj ugovora i obuhvat radova, da nije jasno definisao pojam sličnih ugovora, kao ni pojedine elemente dokazivanja referenci, te da su na taj način neopravdano ograničeni konkurencija i pristup postupku javne nabavke, ovaj organ je utvrdio sljedeće činjenice:

Ugovorni organ u svom izjašnjenju navodi slijedeće:
Valja istaći da je navedeni uslov koji žalilac pokušava bezuspješno osporiti pravilan i zakonit. Prije svega isti je u vezi sa predmetom nabavke odnosno grupom predmeta nabavke jer se traži dokaz o izvršenju istog ili sličnog, odnosno istih ili sličnih ugovora kao što je predmet nabavke a s obzirom da se ne traži da utovori budu u određenoj vrijednosti (novčanoj) isti je i srazmjeran predmetu nabavke. Istina da je u tenderskoj dokumentaciji u tački 14.2.1 traženo da je ponuđač ugovorio i uspješno izvršio najmanje 5 utovora ali tako postavljen uslov treba dovesti u korelaciju sa obimom, kompleksnošću i vrijednošću same nabavke. Uzevši u obzir složenost samog posla, zadati rok u kojem se mora završiti posao, rasprostranjenost teritorije na kojoj je potrebno realizovati posao koji je predmet nabavke, navedeni uslov nije diskriminatoran već minimalan i neophodan za procjenu tehničke i profesionalne sposobnosti ponuđača. Uobzirujući iskustva iz regije, ovo je projekat koji teško može iznijeti pojedinačni privredni subjekat već nabavka zahtjeva udruživanje privrednih subjekata u grupu ponuđača posljedično čemu ne bi trebalo predstavljati problem da se zadovolji uslov od 5 utovora pogotovo imajući u vidu širinu poslova koje je kao slične definisao ugovorni organ a sve kako bi dobio sposobnog i pouzdanog ponuđača. U skladu sa navedenim predemtni žalbeni navod je neosnovan.

U Tenderskoj dokumentaciji propisano je slijedeće:
14.2.1.U skladu sa članom 51. Zakona, u pogledu tehničke i profesionalne sposobnosti Ponuđača, a srazmjerno predmetu javne nabavke, Ugovorni organ zahtjeva od Ponuđača da mora da ispuni minimalno slijedeće uslove:
a1) Da je ugovorio i izvršio najmanje 5 (pet) ugovora u prethodnih pet godina od objavljivanja obavještenja o nabavci, sa predmetom istim ili sličnim kao što je predmet nabavke, tj. zamjena ili rekonstrukcija ili racionalizacija ili unapređenje ili održavanje ili izgradnja javne rasvjete sa energetski efikasnim rasvjetnim tjelima - LED svjetiljkama, u kojima je obuhvat pojedinačanog projekta najmanje 2.000 LED svjetiljki, a barem jedan projekat sa obuhvatom najmanje 10.000

svjetiljki. Fizički obim poslova treba da se odnosi na najmanje 5 (pet) ugovora o nabavci. isporuci i montaži javne LED rasvjete (LED svjetiljki) kao isti. ili nabavci ili isporuci ili montaži javne LED rasvjete (LED svjetiljki) kao sličnim.
a2) Da je ugovorio i izvršio najmanje 5 (pet) ugovora, u prethodnih pet godina od objavljivanja obavještenja o nabavci. sa predmetom istim ili sličnim kao što je predmet nabavke. tj. zamjena ili rekonstrukcija ili racionalizacija ili unapređenje ili održavanje ili izgradnja javne rasvjete sa energetski efikasnim rasvjetnim tjelima - LED svjetiljkama. uz primjenu LED svjetiljki sa kontrolerima za daljinsko upravljanje i nadžor, u kojima je obuhvat pojedinačanog projekta najmanje 50 LED svjetiljki sa kontrolerima za daljinsko upravljanje i nadžor, a barem jedan projekat sa obuhvatom najmanje 100 LED svjetiljki sa kontrolerima za daljinsko upravljanje i nadžor. Fizički obim poslova treba da se odnosi na najmanje 5 (pet) ugovora o nabavci, isporuci i montaži javne LED rasvjete (LED svjetiljki sa kontrolerima za daljinsko upravljanje i nadzor) kao isti, ili nabavci ili isporuci ili montaži javne LED rasvjete (LED svjetiljki sa kontrolerima za daljinsko upravljanje i nacor) kao sličnim.m ili sličnim kao što je predmet nabavke, tj. zamjena ili rekonstrukcija ili racionalizacija ili unapređenje ili održavanje ili izgradnja javne rasvjete sa energetski efikasnim rasvjetnim tjelima

- LED svjetiljkama, u kojima je obuhvat pojedinačanog projekta najmanje 2.000 LED svjetiljki, a barem jedan projekat sa obuhvatom najmanje 10.000 svjetiljki. Fizički obim poslova treba da se odnosi na najmanje 5 (pet) ugovora o nabavci. isporuci i montaži javne LED rasvjete (LED svjetiljki) kao isti. ili nabavci ili isporuci ili montaži javne LED rasvjete (LED svjetiljki) kao sličnim.

a2) Da je ugovorio i izvršio najmanje 5 (pet) ugovora, u prethodnih pet godina od objavljivanja obavještenja o nabavci. sa predmetom istim ili sličnim kao što je predmet nabavke. tj. zamjena ili rekonstrukcija ili racionalizacija ili unapređenje ili održavanje ili izgradnja javne rasvjete sa energetski efikasnim rasvjetnim tjelima

- LED svjetiljkama. uz primjenu LED svjetiljki sa kontrolerima za daljinsko upravljanje i nadžor, u kojima je obuhvat pojedinačanog projekta najmanje 50 LED svjetiljki sa kontrolerima za daljinsko upravljanje i nadžor, a barem jedan projekat sa obuhvatom najmanje 100 LED svjetiljki sa kontrolerima za daljinsko upravljanje i nadžor. Fizički obim poslova treba da se odnosi na najmanje 5 (pet) ugovora o nabavci, isporuci i montaži javne LED rasvjete (LED svjetiljki sa kontrolerima za daljinsko upravljanje i nadzor) kao isti, ili nabavci ili isporuci ili montaži javne LED rasvjete (LED svjetiljki sa kontrolerima za daljinsko upravljanje i nacor) kao sličnim.

Odredbom člana 44. stav (3) Zakona o javnim nabavkama propisano je da minimum kvalifikacionih uslova koje ugovorni organ odredi za kandidate odnosno ponuđače, kao i dokumenti koji su potrebni za njihovo dokazivanje, moraju biti srazmjerni predmetu javne nabavke i u skladu sa njim, pri čemu postavljeni uslovi ne smiju imati ograničavajući karakter na konkurenciju. Također, članom 7. stav (4) Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda propisano je da se uslov tehničke i profesionalne sposobnosti smatra srazmjernim predmetu nabavke kada se traži dokaz o izvršenju jednog ugovora čija vrijednost nije viša od procijenjene vrijednosti nabavke, odnosno više ugovora čiji zbirni iznos nije viši od procijenjene vrijednosti nabavke.

U konkretnom slučaju ugovorni organ je kao uslov tehničke i profesionalne sposobnosti zahtijevao da ponuđač dokaže da je u prethodnih pet godina ugovorio i izvršio najmanje pet ugovora koji se odnose na zamjenu, rekonstrukciju, racionalizaciju, unapređenje, održavanje ili izgradnju javne rasvjete sa LED svjetiljkama, pri čemu je obuhvat svakog pojedinačnog projekta

morao iznositi najmanje 2.000 LED svjetiljki, a najmanje jedan projekat 10.000 LED svjetiljki. Istovremeno je zahtijevano i izvršenje dodatnih pet ugovora koji uključuju LED svjetiljke sa kontrolerima za daljinsko upravljanje i nadzor, sa propisanim minimalnim obuhvatom od 50, odnosno najmanje jednog projekta sa 100 kontrolera.

Ovaj organ smatra da ugovorni organ nije pružio dovoljno obrazloženje niti dostavio dokaze iz kojih bi bilo moguće utvrditi na osnovu kojih objektivnih i provjerljivih kriterija je utvrdio upravo navedeni broj ugovora, kao ni zbog čega je odredio upravo pragove od 2.000 i 10.000 LED svjetiljki, odnosno 50 i 100 kontrolera za daljinsko upravljanje i nadzor. Iz tenderske dokumentacije, kao ni iz izjašnjenja ugovornog organa, ne proizlaze razlozi na osnovu kojih bi bilo moguće zaključiti da ponuđač koji raspolaže iskustvom stečenim kroz manji broj ugovora, ali istog ili većeg obima, ne bi bio sposoban za izvršenje predmetnog ugovora.

Pri tome ovaj organ posebno cijeni da iz odredbe člana 7. stav (4) Uputstva proizlazi mogućnost zahtijevanja jednog ili više ugovora, pri čemu se srazmjernost takvog zahtjeva prvenstveno cijeni kroz njihovu povezanost sa predmetom nabavke i njihovu vrijednost, a ne kroz proizvoljno određivanje minimalnog broja ugovora bez odgovarajućeg obrazloženja. U konkretnom slučaju ugovorni organ nije dokazao zbog čega je kao minimalan uslov odredio upravo pet ugovora iz tačke 14.2.1. a1) i dodatnih pet ugovora iz tačke 14.2.1. a2), niti zbog čega iskustvo stečeno kroz jedan ili više ugovora odgovarajućeg obima ne bi bilo dovoljno za uspješnu realizaciju predmetne nabavke.

Nadalje, osnovano žalitelji ukazuju da ugovorni organ nije na jasan način obrazložio zbog čega su upravo navedeni kvantitativni pokazatelji određeni kao minimalni pragovi tehničke i profesionalne sposobnosti. Samo pozivanje na složenost, vrijednost i obim predmetne nabavke nije dovoljno da bi se opravdalo postavljanje ovako precizno određenih uslova, ukoliko nisu ponuđeni objektivni pokazatelji na osnovu kojih se može provjeriti njihova neophodnost i srazmjernost.

Također osnovanim se ukazuju i žalbeni navodi kojima se osporava nejasnoća pojma „slični ugovori". Naime, iako je ugovorni organ naveo da se kao slični smatraju ugovori koji se odnose na nabavku ili isporuku ili montažu javne LED rasvjete, iz tenderske dokumentacije ne proizlaze dovoljno jasni kriteriji na osnovu kojih bi ponuđači unaprijed mogli sa sigurnošću utvrditi koje vrste ranije izvršenih ugovora će ugovorni organ smatrati prihvatljivim u postupku ocjene kvalifikovanosti. Imajući u vidu značaj predmetnog uslova za učešće u postupku, ugovorni organ je bio dužan obezbijediti jasne i precizne informacije koje omogućavaju pripremu ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi.

Imajući u vidu sve navedeno, ovaj organ nalazi da ugovorni organ nije dokazao da su osporeni zahtjevi određeni na osnovu objektivnih i provjerljivih kriterija, niti da su u potpunosti srazmjerni predmetu nabavke, odnosno nije ispunio teret dokazivanja iz člana 102. stav (2) Zakona o javnim nabavkama. Slijedom navedenog, ovaj organ nalazi da su predmetni žalbeni navodi **osnovani.**

Polazeći od žalbenog navoda iz tačke 16. žalbe žalitelja LUMINOS d.o.o., kojim žalitelj osporava zakonitost odredbe tenderske dokumentacije kojom je za završetak radova određen maksimalan rok od 180 kalendarskih dana od dana uvođenja dobavljača u posao, navodeći da takav rok nije objektivan niti srazmjeran složenosti i obimu radova predviđenih predmetom

nabavke te da nije dovoljan za izvršenje svih ugovornih obaveza i predaju sistema u funkcionalnom stanju, ovaj organ je utvrdio sljedeće činjenice:

Ugovorni organ u svom izjašnjenju navodi slijedeće:
U slučaju neadekvatnog rada ili rada koji traje duže nego što je predviđeno tenderskom dokumentacijom nužno bi dovelo do nanošenja direktne i indirektne štete ugovornom organu i građanima Banja Luke.Nije ni moguće utvrditi ogromne razmjere štete kada bi naprimjer radovi na zameni svetiljki koji nužno zahtjevaju zatvaranje saobraćajnica trajali duže od 180 kalendarskih dana. Za ugovorni organ bi bilo najbolje da se predmetni radovi završe za 30 kalendarskih dana, ali nažalost to bi bio zahtjev koji je potpuno nerealan u odnosu na tehničke zahtjeve ispunjenja ove predmetne javne nabavke. Do je rok od 180 katendarskih dana apsolutno objektivan i realan da se predmetni posao završi na adekvatan način uz što manje remećenje normalnog funkcionisanja grada. Shodno navedenom ovaj žalbeni navod smatramo neosnovanim.

Tenderskom dokumentacijom je u Prilogu 18 – Predmjer radova i roba, u dijelu „Rok za završetak radova", propisano: „Rok za završetak radova, isporuke i montaže roba navedenih u ovom Predmjeru radova i roba je maksimalno 180 kalendarskih dana od dana uvođenja Dobavljača u posao."

Razmatrajući navedeno kao i izjašnjenje ugovornog organa, ovaj organ nalazi da isti nije pružio dovoljno konkretnih i objektivno provjerljivih razloga koji bi potvrdili da je predmetni rok realno ostvariv imajući u vidu obim i složenost predmeta nabavke. Naime, sam ugovorni organ u više dijelova tenderske dokumentacije obrazlaže postavljene uslove pozivajući se upravo na kompleksnost radova, veliki obim predmeta nabavke i zahtjevnost izvršenja ugovora, što dodatno nameće obavezu da uvjerljivo obrazloži na osnovu kojih analiza i pokazatelja je utvrdio da se svi predviđeni radovi, isporuka i montaža mogu izvršiti u roku od 180 kalendarskih dana.

Imajući u vidu navedeno, a kako ugovorni organ nije dokazao činjenice na osnovu kojih je postavio osporeni zahtjev, odnosno nije dokazao njegovu opravdanost i srazmjernost predmetu nabavke u smislu člana 102. stav (2) Zakona o javnim nabavkama, ovaj organ je predmetni žalbeni navod ocijenio **osnovanim.**

Polazeći od žalbenog navoda pod rednim brojem 12. kojim žalitelj ABS Solutions d.o.o. osporava odredbu člana 9. tačka 25. Nacrta ugovora, navodeći da ugovorni organ nije obezbijedio dovoljno jasne i precizne informacije u vezi sa zahtijevanim elektro mjerenjima kojima bi se dokazivale ponuđene uštede, niti je bliže definisao način utvrđivanja i verifikacije ostvarenih ušteda energije, zbog čega ponuđači nisu u mogućnosti sa sigurnošću utvrditi obim svojih ugovornih obaveza i pripremiti ponudu na stvarno konkurentskoj osnovi, ovaj organ je utvrdio sljedeće činjenice:

Ugovorni organ u svom izjašnjenju navodi slijedeće:
U pogledu navedenog navoda ističemo da se ovdje ne radi o verifikovanju ušteda što je jasno definisano, nego o proveri da li isporučena oprema uspunjava zahtjevani kvalitet za definisane profile sa aspekta kvaliteta osvjetljenja i deklarisane snage svjetiljki koja se nudi kako bi se ugovorni organ zaštitio od eventualnih propusta u ponudi ponuđača, zbog čega je predmetni žalbeni navod neosnovan.

U Tenderskoj dokumentaciji u Nacrtu ugovora, u članu 9. tačka 25 propisano je slijedeće:
(25) Izvođač se obavezuje da će o svom trošku u okviru ugovorene vrijednosti, nakon puštanja opreme u rad izvršiti električna mjerenja na lokacijama koje odredi Ugovorni organ (aktivna snaga i jalova snaga (cosip minimalno 0,9) kako bi se potvrdila instalisana snaga. U slučaju da mjerenja pokažu odsupanja od ponuđenih vrijednosti, veća od maksimalno 5%, Izvođač je dužan da otkloni nedostatke o svom trošku, u suprotnom Ugovorni organ ima pravo da postupa po članu 5. ovog ugovora. Izvođač će vršiti mjerenja u prisustvu komisije koju imenuje Ugovorni organ, a nakon isključenja svih stranih potrošača (koji nisu novougrađene LED svjetiljke) ukoliko ih ima, nakon čega će biti sačinjen zapisnik ovjeren od strane Izvođača i članova komisije Ugovornog organa. U slučaju eventualnog spora oko rezultata mjerenja strana koja spori rezultate mjerenja može da angažuje nezavisno ovlašćeno tijelo da izvrši ponovna mjerenja uz saglasnost i prisustvo druge strane. Rezultati mjerenja dobijeni od strane nezavisnog ovlašćenog tijela će se smatrati mjerodavnim za obe strane i prema njima će se dalje postupati uskladu sa odredbama ovog Ugovora. Troškove eventualnog angažovanja nezavisnog ovlašćenog tijela će snosi strana koja ga je angažovala.

Razmatrajući predmetni žalbeni navod, ovaj organ nalazi da odredba člana 9. tačka 25. Nacrta ugovora, iako sadrži određena pravila o provođenju električnih mjerenja nakon puštanja opreme u rad, ne daje dovoljno jasne i potpune informacije u vezi sa svrhom i značajem predmetnih mjerenja u kontekstu realizacije ugovora. Naime, žalitelj osnovano ukazuje da iz tenderske dokumentacije nije moguće sa dovoljnom sigurnošću utvrditi odnos između zahtijevanih mjerenja, ponuđenih ušteda, načina njihovog utvrđivanja i eventualne verifikacije ostvarenih efekata koji se očekuju realizacijom predmetne nabavke.

Pri tome, ugovorni organ u svom izjašnjenju navodi da se predmetna mjerenja ne odnose na verifikaciju ušteda energije, već isključivo na potvrdu instalisane snage i provjeru usklađenosti ugrađene opreme sa ponuđenim tehničkim karakteristikama. Međutim, navedeno pojašnjenje ne proizlazi na dovoljno jasan i nedvosmislen način iz samog teksta osporene ugovorne odredbe, niti su tenderskom dokumentacijom bliže uređena pitanja na koja ukazuje žalitelj, a koja se odnose na utvrđivanje i verifikovanje ušteda energije, odnosno na način dokazivanja efekata koji se očekuju realizacijom predmetnog projekta.

Imajući u vidu da se radi o tehnički i stručno složenim pitanjima koja su neposredno povezana sa predmetom nabavke i ekonomskim efektima koje ugovorni organ očekuje ostvariti kroz realizaciju ugovora, ovaj organ nalazi da je ugovorni organ bio dužan pružiti jasnije, preciznije i potpunije informacije kako bi potencijalni ponuđači mogli na jednak način razumjeti sadržaj i obim budućih ugovornih obaveza, u skladu sa članom 53. stav (1) Zakona o javnim nabavkama. Slijedom navedenog, ovaj organ je predmetni žalbeni navod ocijenio **osnovanim.**

Polazeći od žalbenog navoda pod rednim brojem 18. kojim žalitelj ABS Solutions d.o.o. ukazuje da je u Studiji ekonomske opravdanosti na strani 59 navedeno da se finansijska prihvatljivost projekta posmatra u odnosu na troškove koje bi plaćala lokalna samouprava na teritoriji grada Prokuplja, zbog čega dovodi u pitanje za kojeg je ugovornog organa predmetna studija izrađena, ovaj organ je utvrdio sljedeće činjenice:

Ugovorni organ u svom izjašnjenju navodi slijedeće:
U pogledu osamnaestog žalbenog navoda ističemo da navedena studija nije predmet nabavke te da je jasno vidljivo da se radi o gradu Banja Luka.

Uvidom u Studiju ekonomske opravdanosti utvrđeno je da je na strani 8-59. navedeno „Specifikacija o finansijskoj prihvatljivosti se definise kao minimalnu garantovanu uštedu sa novom LED rasvetom u odnosu na zbirnu cenu koju bi lokalna samouprava plaćala u narednih 15 (petnaest) godina (kumulativno) za sve korisnike u naseljenim mestima na teritoriji grada Prokuplja, ukoliko je postojeći sistem javne rasvete u funkciji 100 %", a koje se odnosi na grad Prokuplje, iako je predmetni postupak javne nabavke pokrenuo Grad Banja Luka.

Ovaj organ ukazuje da je ugovorni organ, u skladu sa članom 53. stav (1) Zakona o javnim nabavkama, dužan sačiniti tendersku dokumentaciju i prateću dokumentaciju na jasan, precizan i nedvosmislen način, pri čemu je dužan posvetiti posebnu pažnju tačnosti podataka koji se stavljaju na raspolaganje potencijalnim ponuđačima.

Polazeći od žalbenog navoda pod rednim brojem 19. kojim žalitelj ABS Solutions d.o.o. osporava odredbu tačke 26.1. tenderske dokumentacije, navodeći da ugovorni organ nije na jasan i precizan način definisao mogućnost prilagođavanja prijedloga ugovora nakon okončanja postupka javne nabavke, te da takva odredba ostavlja prostor za izmjene ugovornih odredbi koje nisu poznate ponuđačima u fazi pripreme ponuda, ovaj organ je utvrdio sljedeće činjenice:

Ugovorni organ u svom izjašnjenju navodi slijedeće:
Navedeno se ne odnosi na pravo ugovornog organa da proizvoljno prilagođava i mijenja nacrt ugovora već da u fazi izvođenja radova ukoliko dođe do odstupanja u količinama koje su definisane predmjerom radova. ugovorni organ zadržava pravo promjene tih količina u skladu sa zakonom. Tumačenje navedene odredbe žalioca je nepravilno i ekstenzivno. Zbog navedsnog ovaj žalbeni navod je neosnovan za ugovorni organ.

Tenderskom dokumentacijom je propisano
26. Zaključivanje ugovora
26.1. Ugovorni organ će dostaviti na potpis izabranom Ponuđaču prijedlog ugovora i to nakon isteka roka od petnaest (15) dana, računajući od dana kada su svi Ponuđači obaviješteni o izboru najpovoljnijeg Ponuđača, osim u slučaju da odluka nije postala konačna zbog uložene žalbe (slučaj odgađanja nastavka postupka) ili je poništena povodom uložene žalbe. Prijedlog ugovora će odgovarati nacrtu ugovora iz tenderske dokumentacije pri čemu Ugovorni organ zadržava pravo prilagođenja prijedloga ugovora u skladu sa predmetom nabavke.

Uvidom u tendersku dokumentaciju utvrđeno je da je ugovorni organ u tački 26.1. propisao da će dostaviti na potpis izabranom ponuđaču prijedlog ugovora koji će odgovarati nacrtu ugovora iz tenderske dokumentacije, „pri čemu ugovorni organ zadržava pravo prilagođenja prijedloga ugovora u skladu sa predmetom nabavke".

Odredbom člana 53. stav (1) Zakona o javnim nabavkama propisano je da tenderska dokumentacija mora sadržavati potpune, jasne i precizne informacije kako bi ponuđači mogli pripremiti ponude na stvarno konkurentskoj osnovi, dok načelo transparentnosti iz člana 3. Zakona zahtijeva da svi bitni elementi postupka budu određeni na jasan i nedvosmislen način.
Razmatrajući osporenu odredbu, ovaj organ nalazi da iz njenog sadržaja nije moguće utvrditi na koje elemente ugovora se odnosi pravo ugovornog organa na prilagođenje prijedloga ugovora, niti su određeni obim, granice i okolnosti pod kojima bi se takvo prilagođenje moglo vršiti. Naime, formulacija „prilagođenje prijedloga ugovora u skladu sa predmetom nabavke"

predstavlja općenito određeno ovlaštenje čiji sadržaj nije bliže pojašnjen tenderskom dokumentacijom.

Ugovorni organ je u svom izjašnjenju naveo da se predmetna odredba odnosi na eventualna odstupanja količina radova definisanih predmjerom, te da nije riječ o pravu na proizvoljnu izmjenu nacrta ugovora. Međutim, navedeno pojašnjenje nije sadržano u tenderskoj dokumentaciji, već je dato tek u toku žalbenog postupka. Stoga se istim ne može otkloniti nejasnoća odredbe onako kako je ona prvobitno bila stavljena na raspolaganje svim zainteresovanim ponuđačima. Ovaj organ posebno ukazuje da ponuđači prilikom pripreme ponuda moraju imati jasnu sliku o sadržaju budućeg ugovornog odnosa i pravima i obavezama ugovornih strana. Ukoliko ugovorni organ smatra da postoji potreba za određenim prilagođavanjem prijedloga ugovora nakon provedenog postupka, tada je bio dužan jasno definisati prirodu, obim i razloge takvog prilagođavanja, kako bi svi potencijalni ponuđači bili upoznati sa sadržajem budućeg ugovora pod jednakim uslovima.

Kako osporena odredba ne sadrži dovoljno precizno određenje ovlaštenja koje je ugovorni organ zadržao u pogledu prilagođavanja prijedloga ugovora, ovaj organ nalazi da ista nije sastavljena na način koji u potpunosti zadovoljava zahtjeve jasnoće i preciznosti propisane članom 53. stav (1) Zakona o javnim nabavkama, zbog čega su predmetni žalbeni navodi ocijenjeni **osnovanim.**

Polazeći od žalbenog navoda pod rednim brojem 10. kojim žalitelj EL PROMET d.o.o. osporava odredbe tenderske dokumentacije koje se odnose na dostavljanje uzoraka, navodeći da ugovorni organ nije na jasan i precizan način definisao svrhu dostavljanja uzoraka, način njihove ocjene, kriterije za utvrđivanje njihove usklađenosti sa tehničkim specifikacijama, kao ni način provjere funkcionalnih karakteristika opreme koja sadrži hardverske i softverske komponente, te da su pojedine odredbe tenderske dokumentacije nejasne u pogledu pakovanja i dostavljanja uzoraka, ovaj organ je utvrdio sljedeće činjenice:

U svom izjašnjenju na žalbu EL PROMET d.o.o. ugovorni organ tvrdi sljedeće:
„Naime u tenderskoj doumentaciji u tački 17.3. je opisan način dostavljanja uzoraka gdje između ostalog stoji: „.NAPOMENA:Uzorak multifunkcionalnog stuba je dozvoljeno dostaviti bez pakovanja u zatvorenu ambalažu". Nije jasno zašto žalilac i na osnovu čega osporava odredbu da uzorci moraju biti upakovani u originalnu zatvorenu ambalažu. To je uobičajen zahtjev koji se primjenjuje u postupcima javnih nabavki kada se govori o dostavi uzoraka i u tom nema apsolutno ništa sporno. Dostava uzoraka u konkretnom slučaju je neophodna kako bi se utvrdilo da li ponuđena roba u pogledu tehničkih specifikacija odgovara traženoj. Nigdje u tenderskoj dokumentaciji ne stoji, kako to pogrešno pokušava predstaviti žalilac, da će ugovorni organ vizuelnom provjerom utvrditi sadržaj pakovanja i da mu je ostavljeno „na volju" da ocijeni da li su uzorci odgovarajući. Takođe svrha uzoraka je da se i kasnije utvrdi da li je isporučena roba saobrazna sa dostavljenim uzorcima. Ug ovorni organ je predvidio dostavu uzoraka na drugu adresu (Bitoljska bb, Rakovačke bare) iz razloga što na adresi utovornog organa nema prostornog kapaciteta za prijem uzoraka jer je potrebno dostaviti veći broj uzoraka kao i stub rasvjete, te je zbog navedenog predviđena dostava uzoraka na drugu adresu. U skladu sa navedenim, ugovorni organ predmetni žalbeni navod smatra neosnovanim.

Tenderskom dokumentacijom je propisano:

- 17.3. Uzorci zahtjevani u tenderskoj dokumentaciji se dostavljaju uz ponudu na slijedeći način: Uzorci moraju biti upakovani u originalnu zatvorenu ambalažu.

NAP0MENA: Uzorak multifunkcionalnog stuba je dozvoljeno dostaviti bez pakovanja u zatvorenu ambalažu. Na ambalaži u kojoj su upakovani uzorci ina uzorku multifunkcionalnog stuba mora biti navedeno: PONUDA ZA JAVNU NABAVKU : IZGRADNJA JAVNE RASVJETE U GRADU BANJALUKA PO ESCO MODELU Broj nabavke: 15-404-142 /26 „UZORAK. NE OTVARAJ"
Na ambalaži uzoraka kao i na samom uzorku multifunkcionalnog stuba takode mora biti navedeno i slijedeće:
a) Za ponuđene LED svijetiljke i multifunkcionalne stubove: naziv Ponuđača, model uzorka i TIP iz Predmjera radova i roba Prilog 18 za koiu se uzorak dostavlja.
NAPOMENA: Ukoliko uzorak ima više dijelova, na svakom dostavljenom dijelu je potrebno pored prethodno navedenog navesti i "broj dijela /od ukupno dijelova", a na zahtjev Ugovornog organa Ponuđači je u obavezi da prezentuje Ugovornom organu funkciju i karakteristike svih dijelova u uzorku sastavljanih u jednu cjelinu.
b) Za ponudene kontrolere svjetiljki i mjerene stanice za praćenje kvaliteta vazduha: naziv Ponuđača, model uzorka i pozicija iz Predmiera radova i roba Prilog 18 za koju se uzorak dostavlja.
Mjesto, datum i vrijeme za prijem uzoraka je navedeno u tački 19.1.2. tenderske dokumentacije.

- 19.1,2.Uzorci ponude se dostavljaju na sljedeće mjesto, najkasnije do navedenog vremena: Grad Banjaluka Bitolska bb, Rakovačke Bare Datum: Vrijeme do kada se primaju uzorci: 02.06.2026. godine datuma i navedenog 12:00 časova Kontakt osoba za prijem uzoraka: Branko Mišić, Odjeljenje za komunalne poslove, 051. /244-444, ,lokal 738. Poželjno je prije dostave uzoraka, blagovremeno kontaktirati navedenu osobu radi obezbjedenja uslova za prijem uzoraka. Nakon izvršene predaje uzoraka saćinit će se zapisnik o primopredaji istih.

Ovaj organ prije svega ukazuje da ugovorni organ, u skladu sa predmetom nabavke i svojim potrebama, ima pravo zahtijevati dostavljanje uzoraka ponuđene robe radi provjere usklađenosti iste sa tehničkim specifikacijama. Stoga se ne mogu prihvatiti navodi žalitelja u dijelu kojim se osporava samo pravo ugovornog organa da zahtijeva dostavljanje uzoraka uz ponudu. Također, ovaj organ nije prihvatio navode žalitelja koji se odnose na određivanje mjesta dostave uzoraka, budući da ugovorni organ ima pravo organizovati prijem uzoraka na lokaciji koja raspolaže odgovarajućim prostornim i tehničkim kapacitetima za njihov prihvat i čuvanje. Jednako tako, ugovorni organ ima pravo propisati način pakovanja i označavanja uzoraka, pod uslovom da su takvi zahtjevi jasno određeni i jednako primjenjivi na sve ponuđače.

Međutim, osnovano se ukazuje da tenderska dokumentacija ne sadrži dovoljno jasne informacije o načinu pregleda, provjere i ocjene dostavljenih uzoraka. Naime, iz tenderske dokumentacije proizlazi da se uz ponudu dostavljaju uzorci opreme koja, pored fizičkih karakteristika, posjeduje i funkcionalne, elektronske i softverske komponente, uključujući kontrolere i druge elemente sistema upravljanja i nadzora. U takvim okolnostima nije dovoljno propisati samo obavezu dostavljanja uzoraka, već je potrebno jasno definisati na koji način će ugovorni organ vršiti njihovu provjeru i ocjenu u postupku pregleda ponuda. Iz tenderske dokumentacije nije moguće utvrditi da li će se vršiti samo vizuelni pregled uzoraka, funkcionalno testiranje, povezivanje uređaja u sistem, provjera softverskih funkcionalnosti ili drugi oblici ispitivanja, niti su ponuđačima poznati kriteriji na osnovu kojih će se utvrđivati usklađenost dostavljenih uzoraka sa zahtjevima tehničkih specifikacija.
Iako je ugovorni organ u izjašnjenju naveo da je svrha dostavljenih uzoraka provjera usklađenosti ponuđene robe sa tehničkim specifikacijama i kasnije poređenje isporučene robe sa dostavljenim

uzorcima, navedeno obrazloženje ne daje odgovor na pitanje na koji način će se u fazi pregleda i ocjene ponuda utvrđivati ispunjenost tehničkih i funkcionalnih zahtjeva za opremu čije se karakteristike ne mogu u cijelosti provjeriti prostim pregledom dostavljenog uzorka.
Odredbom člana 53. stav (1) Zakona o javnim nabavkama propisano je da tenderska dokumentacija mora sadržavati potpune, jasne i precizne informacije potrebne za pripremu ponuda. U konkretnom slučaju ponuđačima nisu stavljene na raspolaganje dovoljno određene informacije o postupku provjere i ocjene dostavljenih uzoraka, zbog čega nije moguće sa potrebnim stepenom sigurnosti utvrditi način na koji će ugovorni organ vršiti ocjenu njihove usklađenosti sa tehničkim specifikacijama. Slijedom navedenog, ovaj organ nalazi da je žalbeni **navod djelimično osnovan.**

Polazeći od žalbenog navoda pod rednim brojem 11. kojim žalitelj EL PROMET d.o.o. osporava zakonitost zahtjeva iz tačke 2.1. Priloga 18 – Predmjer radova i roba, navodeći da je isti nejasan i dvosmislen u dijelu koji se odnosi na dokazivanje otpornosti svjetiljke na udar putem standarda (BAS EN ili EN ili IEC) 62262 ili (BAS EN ili EN ili IEC) 62696 ili ekvivalenta, te da iz tenderske dokumentacije nije moguće jasno utvrditi na šta se odnosi dopuštena ekvivalentnost niti na koji način će ugovorni organ cijeniti dostavljene dokaze o ekvivalentnosti, zbog čega ponuđači nisu u mogućnosti sa sigurnošću pripremiti ponudu na stvarno konkurentskoj osnovi, ovaj organ je utvrdio sljedeće činjenice:

U svom izjašnjenju na žalbu EL PROMET d.o.o. ugovorni organ tvrdi sljedeće:
Tačkom 2.1. Predmejra radova i roba se odnosi na izvještaj, potvrdu ili dokaz o testiranju otpornosti svjetiljke na udar- 1K test u skladu sa standardom (VA5 E^ ili E1M ili 1ES) 62262 ili standardom (VA5 E^ ili EN ili 1ES) 62696 ili ekvivalent. Takođe istom tačkom je propisano na šta se ekvivalentnost odnosi i kako se dokazuje. Navedena odredba je jasno i precizno definisana, žalilac neuspješno pokušava ukazati na nejasnost i dvosmislenost nekim svojim tumačenjem, koje ovdje apsolutno nema. Ovakav navod smatramo neosnovanim bez potrebe da bilo šta duže obrazlažemo jer će drutostepenom organu nakon prvog čitanja osporene odredbe sve biti jasno.

Tenderskom dokumentacijom je propisano
U Prilogu - Predmjer radova i roba - pod tačkom 2.1 je zahtijevano dostavljanje:
„Izvještaj, potvrdu ili dokaz o testiranju otpornosti svjetiljke na udar-IK test u skladu sa standardom (BAS EN ili EN ili IEC) 62262 ili standardom (BAS EN ili EN ili IEC) 62696, ili ekvivalent".

Uvidom u osporenu odredbu utvrđeno je da je ugovorni organ zahtijevao dostavljanje izvještaja, potvrde ili drugog dokaza o testiranju otpornosti svjetiljke na udar (IK test) u skladu sa standardom (BAS EN ili EN ili IEC) 62262 ili standardom (BAS EN ili EN ili IEC) 62696, ili ekvivalent, pri čemu je dalje navedeno da se ekvivalentnost odnosi na ispitivanje svjetiljke na mehaničku otpornost na udar te da se ista dokazuje dostavljanjem odgovarajućeg izvještaja ili certifikata.
Odredbom člana 53. stav (1) Zakona o javnim nabavkama propisano je da tenderska dokumentacija mora sadržavati potpune, jasne i precizne informacije koje omogućavaju potencijalnim ponuđačima pripremu ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi.
Razmatrajući osporenu odredbu, ovaj organ nalazi da ista nije formulisana na dovoljno jasan i nedvosmislen način. Naime, iz njenog sadržaja nije moguće sa potrebnim stepenom sigurnosti

utvrditi na šta se tačno odnosi dopuštena ekvivalentnost. Iz formulacije odredbe proizlazi mogućnost različitog tumačenja u pogledu toga da li se ekvivalentnost odnosi na jedan od navedenih standarda, na oba standarda ili na samu metodu ispitivanja mehaničke otpornosti na udar. Dodatnu nejasnoću stvara činjenica da ugovorni organ nakon navođenja standarda propisuje da se ekvivalentnost odnosi na ispitivanje svjetiljke na mehaničku otpornost na udar, dok se u nastavku odredbe ponovo poziva na ispunjavanje normi definisanih zahtijevanim standardom. Na taj način nije moguće jednoznačno utvrditi šta ugovorni organ smatra prihvatljivim dokazom ekvivalentnosti niti koje karakteristike eventualni ekvivalentni standard mora sadržavati. S tim u vezi predmetni žalbeni navod ocijenjen je **osnovanim.**

Polazeći od žalbenih navoda pod rednim brojevima 12. i 13. kojima žalitelj EL PROMET d.o.o. osporava zakonitost zahtjeva iz tačaka 2.3. i 2.4. Priloga 18 – Predmjer radova i roba, navodeći da su predmetne odredbe nejasne i dvosmislene u dijelu koji se odnosi na primjenu zahtijevanih standarda i njihovih ekvivalenata, te da iz tenderske dokumentacije nije moguće jednoznačno utvrditi da li je dovoljno dostaviti dokaz usklađenosti sa jednim od navedenih standarda ili njihovim ekvivalentom, niti na koji način će ugovorni organ cijeniti i ocjenjivati dostavljene dokaze o ekvivalentnosti, zbog čega ponuđači nisu u mogućnosti sa potrebnim stepenom sigurnosti pripremiti ponude na stvarno konkurentskoj osnovi, ovaj organ je utvrdio sljedeće činjenice:

U svom izjašnjenju na žalbu EL PROMET d.o.o. ugovorni organ tvrdi sljedeće:

Navedena odredba je jasno i precizno definisana, žalilac neuspješno pokušava ukazati na nejasnost i dvosmislenost nekim svojim tumačenjem, koje ovdje apsolutno nema. Ovakav navod smatramo neosnovanim bez potrebe da bilo šta duže obrazlažemo jer će drutostepenom organu nakon prvog čitanja osporene odredbe sve biti jasno.

U trinaestom žalbenom navodu žalilac osporava tačku 2.4. Predmjera radova i roba, ističući slično, kao i u prethodna dva navoda, da je ista nejasna i dvosmislena. Navedena odredba je jasno i precizno definisana, žalilac neuspješno pokušava ukazati na nejasnost i dvosmislenost nekim svojim tumačenjem, koje ovdje apsolutno nema. Ovakav pavod smatramo neosnovanim bez potrebe da bilo šta duže obrazlažemo jer će drugostepenom organu nakon prvog čitanja osporene odredbe sve biti jasno.

Tenderskom dokumentacijom je propisano

U tački 2.3. Priloga 18 se navodi :"2.3. Izvještaj o mjerenju fotometrijskih karakteristika prema standardima (BAS EN ili EN ili IEC) 13032-1 ili (BAS EN ili EN ili IEC) 13032-4 ili LM79 ili ekvivalentnim, izdat od laboratorije akreditovane za testiranje prema standardu (BAS EN ISO/IEC ili ISO/IEC) 17025 ili ekvivalentnom, sa obimom akreditacije koji obuhvata testiranja prema zahtjevanim standardima, kao i sertifikat o akreditaciji i obim akreditacije laboratorije , ili ekvivalent"

U tački 2.4. Priloga 18 se navodi: „2.4. Izvještaj proizvođača LED čipova ili LED svjetiljki o projektovanom životnom vijeku i održanju svjetlosnog fluksa prema standardima LM80/TM21 ili ekvivalentnim, ili ekvivalent".

Uvidom u osporene odredbe utvrđeno je da je ugovorni organ u tački 2.3. zahtijevao dostavljanje izvještaja o mjerenju fotometrijskih karakteristika prema standardima (BAS EN ili EN ili IEC) 13032-1 ili (BAS EN ili EN ili IEC) 13032-4 ili LM79 ili ekvivalentnim, izdatog od akreditovane laboratorije, dok je u tački 2.4. zahtijevao dostavljanje izvještaja proizvođača LED čipova ili

LED svjetiljki o projektovanom životnom vijeku i održanju svjetlosnog fluksa prema standardima LM80/TM21 ili ekvivalentnim, ili ekvivalent.
Odredbom člana 53. stav (1) Zakona o javnim nabavkama propisano je da tenderska dokumentacija mora sadržavati potpune, jasne i precizne informacije koje omogućavaju potencijalnim ponuđačima pripremu ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi.
Razmatrajući osporene odredbe, ovaj organ nalazi da iste nisu formulisane na način koji omogućava jednoznačno tumačenje zahtjeva ugovornog organa. Naime, iz sadržaja tačke 2.3. nije moguće sa potrebnim stepenom sigurnosti utvrditi da li ponuđač može dostaviti izvještaj izrađen prema bilo kojem od navedenih standarda, da li je potrebno dokazivanje usklađenosti sa više standarda ili se ekvivalentnost odnosi na svaki pojedinačni standard posebno. Dodatno, način na koji je formulisan dio odredbe koji se odnosi na ekvivalentne standarde i ekvivalentne dokaze ostavlja prostor za različita tumačenja od strane potencijalnih ponuđača.

Slična nejasnoća prisutna je i u tački 2.4. tenderske dokumentacije. Iz formulacije „prema standardima LM80/TM21 ili ekvivalentnim, ili ekvivalent" nije moguće jednoznačno utvrditi da li se ekvivalentnost odnosi na navedene standarde, na metodologiju ispitivanja ili na sam izvještaj koji se dostavlja kao dokaz. Takva formulacija ne omogućava ponuđačima da sa sigurnošću utvrde koje će dokaze ugovorni organ smatrati prihvatljivim u postupku pregleda i ocjene ponuda.

Kako tehnički zahtjevi moraju biti određeni na jasan, precizan i nedvosmislen način, a iz osporenih odredbi nije moguće bez dvojbe utvrditi obim dopuštene ekvivalentnosti i način dokazivanja ispunjenosti zahtjeva, ovaj organ nalazi da iste nisu u potpunosti usklađene sa zahtjevima iz člana 53. stav (1) Zakona o javnim nabavkama, zbog čega su predmetni žalbeni navodi ocijenjeni **osnovanim.**

Polazeći od žalbenog navoda pod rednim brojem 5.,16., 17., 18., 19., 20., 21., 22., 23. i 24. žalitelja EL PROMET d.o.o., i žalbenog navoda pod rednim brojem 13. žalitelja ABC Solutions d.o.o., kojima se osporavaju pojedini kvalifikacioni uslovi, tehničke specifikacije i zahtjevi sadržani u tenderskoj dokumentaciji i Prilogu 18 – Predmjer radova i roba, ovaj organ je utvrdio da se ugovorni organ u svom izjašnjenju nije izjasnio na navedene žalbene navode.

Odredbom člana 102. stav (2) Zakona o javnim nabavkama propisano je „U postupku pravne zaštite ugovorni organ dužan je da dokaže postojanje činjenica i okolnosti na osnovu kojih je donio odluku o pravima, preduzeo radnje ili propuštanja te sproveo postupke, koji su predmet postupka po žalbi."
U konkretnom slučaju ugovorni organ nije dao izjašnjenje na navode kojima se osporava zahtjev za posjedovanje rješenja nadležnog ministarstva ili inspektorata za vršenje električnih mjerenja i ispitivanja kao kvalifikacionog uslova, zahtjevi koji se odnose na ispitivanje svjetiljki na vibracije i aerodinamička ispitivanja, zahtjevi za dostavljanje autorizacija proizvođača za pojedine uređaje i opremu, pojedine tehničke karakteristike uređaja i sistema, zahtjev da cloud platforma bude smještena u Evropskoj uniji, zahtijevani materijali i dimenzije ormara javne rasvjete, primjena pojedinih standarda, kao ni zahtjevi koji se odnose na tačno određene vrijednosti napajanja i druge tehničke karakteristike opreme. Kako ugovorni organ za navedene zahtjeve nije ponudio argumente niti dokaze kojima bi opravdao njihovu povezanost sa predmetom nabavke i njihovu srazmjernost u smislu člana 44. stav (3) Zakona o javnim nabavkama, niti je ispunio teret dokazivanja propisan članom 102. stav (2) Zakona, predmetni žalbeni navodi ocijenjeni su **osnovanim.**

Prilikom ponovnog preduzimanja radnji za pokretanje predmetnog postupka javne nabavke ugovorni organ je dužan tendersku dokumentaciju uskladiti sa pravnim shvatanjima iznesenim u ovom rješenju, vodeći računa da predmet nabavke, njegova pravna priroda, model finansiranja, procijenjena vrijednost nabavke, kvalifikacioni uslovi, tehničke specifikacije, zahtjevi u pogledu standarda, certifikata, opreme i kadrovskih kapaciteta, kao i svi ostali uslovi za učešće u postupku, budu definisani na jasan, precizan, nedvosmislen i međusobno usklađen način. U tom smislu ugovorni organ je dužan osigurati da svaki postavljeni zahtjev bude objektivno opravdan, provjerljiv i srazmjeran predmetu nabavke, uz puno uvažavanje načela jednakog tretmana, nediskriminacije, transparentnosti i osiguranja stvarne konkurencije iz člana 3. Zakona o javnim nabavkama, kao i načela srazmjernosti iz člana 44. stav (3) istog Zakona.

Sve navedeno upućuje na zaključak da je u konkretnom slučaju trebalo odlučiti kao u dispozitivu ovog rješenja.

O povratu sredstava uplaćenih na ime naknada za pokretanje žalbenog postupka ovaj organ donijeće posebna rješenja, a u skladu sa članom 108. stav (7) Zakona o javnim nabavkama i Članom 5. stav (1) Instrukcije o načinu uplate, kontrole i povrata naknada propisanih članom 108. Zakona ojavnim nabavkama.

U žalbi žalitelja ABC SOLUTIONS d.o.o. Banja Luka, zastupan po punomoćniku Ostoji Kremenoviću, advokatu iz Banja Luke postavljen je zahtjev za nadoknadu troškova žalbenog postupka, koji se sastoji od troškova sastava žalbe u iznosu od 843,00 KM.
Imajući u vidu visinu postavljenog zahtjeva za troškove postupka, ovaj organ je u skladu sa odredbama Tarifnog broja 3. i 12 Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službeni glasnik Republike Srpske" broj: 111/24), u konkretnom slučaju pristupio odlučivanju o troškovima ovog postupka, smatrajući da u konkretnom slučaju treba primjeniti tarife u postupcima u neprocjenjivim stvarima. Žalitelju pripada naknada troškova postupka za podnošenje žalbe u upravnom postupku u neprocjenjivom predmetu, to jest u iznosu od 675,00 KM u skladu sa tarifoim brojem 3. ATRS, paušal 25% u skladu sa tarifnim brojem 12 ATRS u iznosu od 168,75, Što ukupno iznosi 843,75 KM.
Dalje, u žalbi žalitelja LUMINOS d.o.o. Sarajevo, zastupan po punomoćniku Jovanu Šarcu, advokatu iz Istočnog Sarajeva postavljen je zahtjev za nadoknadu troškova žalbenog postupka, koji se sastoji od troškova sastava žalbe u iznosu od 843,75 KM.
Imajući u vidu visinu postavljenog zahtjeva za troškove postupka, ovaj organ je u skladu sa odredbama Tarifnog broja 3. i 12 Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službeni glasnik Republike Srpske" broj: 111/24), u konkretnom slučaju pristupio odlučivanju o troškovima ovog postupka, smatrajući da u konkretnom slučaju treba primjeniti tarife u postupcima u neprocjenjivim stvarima. Žalitelju pripada naknada troškova postupka za podnošenje žalbe u upravnom postupku u neprocjenjivom predmetu, to jest u iznosu od 675,00 KM u skladu sa tarifoim brojem 3. ATRS, paušal 25% u skladu sa tarifnim brojem 12 ATRS u iznosu od 168,75, Što ukupno iznosi 843,75 KM.

U žalbi žalitelja EL PROMET d.o.o. Banja Luka, zastupan po punomoćniku Jeleni Diljević, advokatu iz Banja Luke postavljen je zahtjev za nadoknadu troškova žalbenog postupka, koji se sastoji od troškova sastava žalbe u iznosu od 987,19 KM.
Imajući u vidu visinu postavljenog zahtjeva za troškove postupka, ovaj organ je u skladu sa odredbama Tarifnog broja 3. i 12 Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata

(„Službeni glasnik Republike Srpske" broj: 111/24), u konkretnom slučaju pristupio odlučivanju o troškovima ovog postupka, smatrajući da u konkretnom slučaju treba primjeniti tarife u postupcima u neprocjenjivim stvarima. Žalitelju pripada naknada troškova postupka za podnošenje žalbe u upravnom postupku u neprocjenjivom predmetu, to jest u iznosu od 675,00 KM u skladu sa tarifnim brojem 3. ATRS, paušal 25% u skladu sa tarifnim brojem 12 ATRS u iznosu od 168,75, PDV 17% u iznosu od 143,44 KM što ukupno iznosi 987,19 KM.

U skladu sa navedenim, te u skladu sa članom 105. stav 2. Zakona o upravnom postupku kojim je propisano: "Kada u postupku učestvuju dvije ili više stranaka sa suprotnim interesima, stranka koja je izazvala postupak, a na čiju je Štetu postupak okončan, dužna je protivnoj stranci nadoknaditi opravdane troškove koji su toj stranci nastali učestvovanjem u postupku. Ako je u takvom slučaju koja od stranaka djelimično uspjela sa svojim zahtjevom, ona je dužna nadoknaditi protivnoj stranci troškove srazmjerno dijelu svog zahtjeva s kojim nije uspjela. Stranka, koja je obiješću prouzrokovala protivnoj stranci troškove u postupku, dužna je toj stranci te troškove nadoknaditi" odlučeno je kao u dispozitivu ovog rješenja.

UPUTSTVO O PRAVNOM LIJEKU

Ovo rješenje je konačan upravni akt. Protiv ovog rješenja može se podnijeti tužba u upravnom sporu pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.
Taksa na tužbu iznosi 100,00 KM.

PREDSJEDAVAJUĆI
UREDA ZA RAZMATRANJE ŽALBI

Adin Kondžić

Dostaviti:
- Advokat Jelena Diljević (za EL PROMET d.o.o. Banja Luka), ul. Aleja Svetog Save 41, 78000 Banja Luka;
- Advokat Ostoja Kremenović (za ABC SOLUTIONS d.o.o. Banja Luka), ul. Aleja svetog Save 17, 78000 Banja Luka;
-Advokat Jovan Šarac (za LUMINOS d.o.o. Sarajevo), ul. Karađorđeva 21, 71123 Istočno Sarajevo
- Grad Banja Luka- Gradonačelnik
- evidencija,
- a/a
- u spis